

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i geldowego dr. Marjan Chęmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 527 Wydanie P

Poznań, sobota dnia 16 listopada 1935

Rok 30

Poznań, 15 listopada.

Wybory do izby gmin

Niemniej od wyborów senackich we Francji w ubiegłym miesiącu zajmują teraz opinję światową powszechne wybory w Anglii.

Wybory jednej trzeciej senatorów francuskich odbywały się mniej lub więcej pod znakiem zajmowania stanowiska przez wyborców wobec spraw wielkiej polityki międzynarodowej, a dopiero na dalszym planie — zagadnień wewnętrznych, wśród których przoduje dążenie Laval'a do przywrócenia równowagi budżetowej i finansowej drogą operacyj dekretowych, kosztem podatników. Czwartkowe wybory do izby gmin w Anglii również rozgrywały się na płaszczyźnie zatwierdzenia lub potępienia polityki zagranicznej W. Brytanii, prowadzonej przez premiera Baldwin'a i ministrów Hoare'a i Edena, w odniesieniu do konfliktu włosko-abisyńskiego, ingerencji Ligi Narodów, forsowanej przez Anglię, dążeń do zachowania dotychczasowej równowagi sił na Morzu Śródziemnym itd. W toku kampanii wyborczej te tematy pasjonowały wyborców i kandydatów do parlamentu angielskiego w stopniu znacznie większym, aniżeli zagadnienia opieki społecznej, budowy domów robotniczych, płac urzędniczych, podatków i t. d.

Do rozgrywki wyborczej stanęły dwa obozy polityczne, ubiegające się o głosy około 32 milionów wyborców, wśród których blisko 17 milionów to kobiety.

Koalicja rządowa stanęła do wyborów jako blok narodowy: konserwatyści wspólnie z sprzymierzonymi siłami zpod znaku Narodowej Partii Pracy, która pod przewodnictwem b. premiera MacDonalda oderwała się od Labour Party, i grupa liberałów prorządowych Simona.

Po drugiej stronie okopów stanęła opozycja, a więc Labour Party, liberałowie Lloyd George'a oraz grupa niezależnych.

Podczas ostatnich wyborów w październiku 1931 r. teraźniejsza koalicja rządowa otrzymała 14,1 mil. głosów na ogólną liczbę 21,4, resztę, tj. 7,3 mil., ugrupowania opozycyjne. Wybory w r. 1931 pogrzały rządy lewicy angielskiej, która poniosła druzgocącą klęskę. Liczba mandatów Labour Party spadła z 265, zdobytych w wyborach w 1929 r., na 50. Natomiast ogromny sukces odnieśli konserwatyści, powiększając liczbę mandatów z 263 (w r. 1929), na 472. Kiedy przed czterema laty nowa izba gmin zebrała się na pierwsze posiedzenie, większość konserwatywna rozpoznała na 615 posłów przeszło 500 głosami.

Przygniatająca większość stała się dla konserwatystów wręcz niewygodną, gdyż obciążała partię wyłączną odpowiedzialnością za całokształt polityki zagranicznej i wewnętrznej. Ale już na jesieni 1933 r., podczas wyborów gminnych oraz przy wyborach uzupeł-

Wyniki wyborów w Anglii

Głosowanie w całym kraju odbyło się spokojnie — Dotychczas znane są wyniki z niespełna połowy okręgów — Większość rządowa wynosić będzie prawdopodobnie ponad 150 głosów

184 PRZECIWI 86

London, (PAT). Z ogłoszonych nad ranem rezultatów wynika, że dotychczas wybranych jest 270 posłów, a z tych 40 bez aktu wyborczego wobec braku kontrkandydatów.

Wśród wybranych jest 184 zwolenników rządu i 86 przeciwników. Konserwatyści liczą dotychczas 167 mandatów, w tym 3 nowe a utracili 35 mandatów. Narodowi liberałowie (grupa Simona) liczą 14 mandatów; jeden zdobyli a 3 utracili. Narodowa Labour Party (grupa MacDonalda) — 3 mandaty; jeden zdobyty, a 3 utracone. Opozycyjna Labour Party — 77 mandatów, w tym 44 zdobyte i 2 utracone. Liberałowie opozycyjni (grupa Samuela) bez przywódcy, który przepadł, uzyskali 8 mandatów. Wreszcie jeden zdobył niezależny opozycjonista.

Sądzą z obecnych rezultatów wyborczych, że większość rządowa wyniesie od 150 do 200 posłów i prawdopodobnie będzie bliższą 200, niż 150.

NASTRÓJ W STOLICY

London, (Tel. wł.). Ulice stolicy Anglii w dniu wyborów wieczorem wypełniły się tłumami. Podniecenie i napięcie było jednak mniejsze, niż w czasie ostatnich wyborów.

Około północy tłumy zebrały się w centrum miasta, szczególnie w lokalach rozrywkowych, oczekując wyników. Wszędzie panował spokój. Restauracje, bary, kabarety i kina były przepelnione do godziny 2 w nocy.

W większości z nich wyświetlano cały czas wyniki w miarę napływania. W hotelach podawano je na dużych tablicach. Znajdowały się tam również

niających do izby gmin, okazało się, że nastroje wyborców przechylają się na rzecz labourystów. Przewrót w nastrojach dokonywał się naskutek niepopularnych i surowych zarządzeń oszczędnościowych rządu, podejmującego się uzdrowienia gospodarki, dotkniętej kryzysem. Wzrost wpływów labourystów ujawnił się też jeszcze wiosną zeszłego roku podczas wyborów do londyńskiej rady miejskiej, kiedy labouryści liczbę swoich poprzednich 35 miejsc prawie podwoili, bo uzyskali 69. Stało się to kosztem konserwatystów, którzy zamiast 83 weszli tylko w siłę 55 mandatów.

Na podstawie tych zmian w nastrojach politycznych przepowiadał labourystom jeszcze w ubiegłym roku zwycięstwo wyborcze i możliwość ponownego dojścia do władzy. Snuto już nawet przypuszczenia co do oddziaływania tej zmiany na politykę zagraniczną Anglii w stosunku do spraw europejskich. Tymczasem w dwóch ostatnich miesiącach nastąpiło radykalne przeobrażenie się nastrojów w Anglii. Zdecydowana obrona interesów brytyjskich na Morzu Śródziemnym, wprzęgnięcie Ligi Narodów do obrony tych interesów, zachowanie ekspansji włoskiej w Afryce wschodniej przy jednoczesnym szermowaniu

fotografie przywódców tych party, których kandydat został wybrany.

Radio angielskie nadawało wyniki do godz. 4 rano, informując słuchaczy wyczerpująco. Dzienniki wieczorne jeszcze po północy wypuściły dodatki nadzwyczajne.

Króla, przebywającego na zamku Sandringham, informowano co pół godziny telefonicznie.

DO GODZINY 1.15 RANO

London, (Tel. wł.). Do godziny 1.15 konserwatyści posiadali ogółem 70 mandatów, a partja pracy 35. Tem samym partje rządowe dysponowały ogółem 76 mandatami, a opozycja 35.

Porażkę odniósł w swym okręgu Darwen w Lancashire kierownik opozycyjnej partji liberalnej Herbert Samuel, dostał bowiem 14.135 głosów, podczas, gdy przeciwnik jego, konserwatysta Russel 15.200 głosów. W ostatnich wyborach Samuel posiadał większość 4 tysięcy głosów.

W okręgu Birmingham West wybrano ponownie sir Austina Chamberlaina. Większość jego wzrosła z 7 tysięcy na 11 tysięcy.

Był pierwszy lord admiralicji Aleksander (partja pracy) wybrany został ponownie w swym okręgu Hillsborough (Sheffield), zyskując 3.500 głosów więcej od przeciwnika, konserwatysty.

W okręgu Manchester zdobył ponownie swój mandat przywódca robotników Clyna, który przy wyborach w 1931 roku stracił go.

Randolf Churchill, syn Winstona Churchilla, pobity został w Liverpoolu przez kandydata partji pracy; stosunek głosów wynosił 16.500 do 18.500.

hasłami pacyfistycznymi, nadto zaś szereg posunięć wewnętrznych odbudowały zaufanie kraju do polityki konserwatystów.

„Balloting-day — dzień wyborów, w którym lewica spodziewała się doczekać dnia sądnego dla rządu Baldwin'a, wypadł pomyślnie dla konserwatystów i związanych z nimi ugrupowań politycznych, zapewniając im rządzenie również na przyszłość Anglią. Dokonało się zaś wygodne dla konserwatystów powiększenie wpływów opozycji, a tem samym uszczuplenie odpowiedzialności jednej partji w oczach opinji.

Wczorajsze wybory angielskie nie stwarzają nowej sytuacji w odniesieniu do polityki międzynarodowej. Będzie się więc z pewnością realizować dawną zapowiedź rozbudowy obrony kraju, szczególnie floty powietrznej. Miarą wagi, jaką przywiązuje się do problemu bezpieczeństwa imperjum, jest też zapowiedź stworzenia nowego ministerstwa: koordynacji środków bezpieczeństwa imperjalnego, które ma objąć Churchill, zdecydowany przeciwnik Niemiec. „Zbrojny pokój“ zyskuje coraz więcej zwolenników, nawet wśród ludzi ciągle karmionych propagandą pacyfistyczną.

Ponownie wybrani zostali podsekretarz stanu w min. skarbu Duff Cooper, oraz minister pensyj Hudson.

W różnych innych okręgach wyborczych, np. w Sheffield i Liverpool ponownie zostali wybrani liczni konserwatysty, wszędzie jednak większość ich poważnie zmalała.

DO GODZINY 4.15 RANO

London, (PAT). O godz. 4.15 Agencja Reutersa podała następujące wyniki częściowe wyborów: konserwatyści uzyskali 163 mandaty, liberałowie opozycji (grupa Samuela) — 8 mandatów, Labour Party — 76 mandatów, narodowa Labour Party (grupa MacDonalda) — 3 mandaty, narodowi liberałowie (grupa Simona) — 13 mandatów, niezależni — 1 mandat.

Przyrost Labour Party wynosi 42 mandaty, a straciła 2 mandaty. Przyrost konserwatystów wynosi 5 mandatów, straty — 31 mandatów.

Poza tem donoszą, że syn premiera Oliver Baldwin przepadł w okręgu, w którym kandydował.

W Manchester labouryści odzyskali 4 z pośród 10 okręgów, które w r. 1931 opowiedziały się stanowczo na rzecz konserwatystów.

Z wybitnych osobistości wybrani zostali konserwatyści: kanclerz skarbu N. Chamberlain, sir Austin Chamberlain i min. zdrowia Kingsley Wood. Poza tem wybrano prawie wszystkich wybitniejszych przywódców Labour Party, jak Morrisson, Greenwood, Clynes, Lees Smith.

Austin Chamberlain przeszedł ponownie w Birmingham, jednak liczba zdobytych przez niego głosów spadła w porównaniu z poprzednimi wyborami.

Herbert Samuel, przywódca liberałów z opozycji odniósł porażkę w Darwen, gdzie przeszedł kandydat konserwatysty.

Obecny min. spraw zagranicznych sir Samuel Hoare został ponownie wybrany, ale mniejszą liczbą głosów, niż poprzednio.

Malcolm Campbell, znany rekordzista samochodowy, który był kandydatem konserwatystów w jednym z okręgów londyńskich — przepadł.

Ponownie zdobyli mandaty m. in.: sekretarz stanu do spraw dominjów Thomas, sekretarz stanu dla Szkocji Godfrey Collins, cywilny lord admiralicji Kenneth Lindsay (narodowy labourysta), przywódca Labour Party Attlee, oraz Stafford Croppst. Również przeszedł znów b. przywódca Labour Party George Lansbury.

O GODZINIE 7 RANO

London, (Tel. wł.). Według obliczeń do godz. 7 rano partje rządowe uzyskały 4.634.529 głosów, a partje opozycyjne 4.342.948.

Konserwatyści otrzymali 4.125.176, narodowi liberali 345.950, narodowa partja pracy 163.403, opozycyjna partja pracy 3.721.701, opozycyjni liberali 523.562, partja niezależna 22.205, komuniści 13.655, niezależni 61.825.

PORAŻKA KOMUNISTY

London, (Tel. wł.). Przywódca angielskich komunistów Pollitt pokonany został przez kandydata konserwatysty w Rhondda.

Zabiegi dyplomatyczne nie ustają

Rozmowa Mussoliniego z amb. Drummondem nie przyniosła odprężenia — Stanowcze żądania Włoch — Laval naradzał się z ambasadorem Anglii nad sprawą sankcyj

London (PAT). O rozmowie sir Eric Drummonda z Mussolinim wiadome są pewne szczegóły, które nie wskazują na odprężenie.

Mussolini postawił kwestję w sposób bardziej zasadniczy, niż dotychczas, twierdząc, że nawet chwilowe wycofanie przez W. Brytanię części jej floty z morza Śródziemnego nie stanowi dla Włoch wystarczającego zabezpieczenia, wobec czego nie mogą zmniejszyć swych sił wojskowych w Libji. Flota brytyjska, znajdująca się w Gibraltarze może dotrzeć w ciągu kilku dni do brzegów włoskich, lub libijskich.

O ile więc Rzym ma rozważyć konkretnie poważne redukcje swoich sił zbrojnych w Libji, to musi uzyskać trwale zapewnienie, że wycofana flota brytyjska nie powróci na wody morza Śródziemnego.

Zapewnienie tego rodzaju znaleźć może swój wyraz tylko pod postacią ustalonego poziomu dopuszczalnych sił W. Brytanji na morzu Śródziemnym. Poziom ten najlepiej da się wyrazić w określonym stosunku do floty włoskiej.

Mussolini zaproponował, aby flota brytyjska na wodach morza Śródziemnego nie przekraczała 3/4 włoskiej. Ponieważ ta liczy w chwili obecnej 370 tysięcy ton, to maksymalne siły morskie W. Brytanji na morzu Śródziemnym miałyby wynosić mniej więcej 275 tys. ton. W chwili obecnej dochodzą one do blisko 600 tys. ton.

Paryż (PAT). „Le Matin” donosi, że wczorajsza narada premiera Laval z ambasadorem W. Brytanji dotyczyła nietyle treści odpowiedzi obu rządów na ostatnią notę włoską, ile raczej jej formy. Przedewszystkiem nota wręczona została oddzielnie poszczególnym państwom, to też należy spodziewać się również i oddzielnych odpowiedzi.

W każdym razie prowadzone na ten temat rozmowy zmierzają do tego, by odpowiedzi państw, które zdecydowały się zastosować sankcje, miały zbliżyć do siebie charakter. Przedmiotem rozmowy była również kwestja obecności floty angielskiej na morzu Śródziemnym.

Wiadomości

Ambasador Chlapowski wręczył wielką wstęgę orderu „Polonia Restituta” prof. Józefowi Bedier, członkowi Akademji Francuskiej, dyrektorowi Collège de France.

W Berlinie rozpoczęły się obrady międzynarodowej komisji kryminalno-policyjnej, w której biorą udział delegaci z Francji, Polski, Litwy, Węgier, Czechosłowacji, Holandji, Rumunji, Austrii, Hiszpanji i Szwajcarii. Głównym przedmiotem obrad jest kwestja służby radiowej w dziedzinie zadań policji.

Wielka fabryka konserw mięsnych w Hannoverze „Fritz Ahrberg”, posiadająca 57 filij w kraju i 15 na terenie całej Rzeszy, zawiesiła wypłaty, zgłaszając do sądu postępowanie ugodowe. Zobowiązania firmy wynoszą około 4 milj. mk. Fabryka zatrudniała ostatnio 850 robotników.

Francuska rada ministrów postanowiła na wniosek min. marynarki podjąć przebudowę dawnego portu Oranu (Algier), Mers el Kabir, na port wojenny, który ma się stać obok Bizerty nową podstawą dla floty wojennej na morzu Śródziemnym.

Min. obrony nar. w Austrii, gen. Zehner, oświadczył, iż armja otrzyma artylerię zenitową, czołgi oraz nowe eskadry lotnicze. Poza tem przewidziane jest też powiększenie składu liczebnej artylerji polowej i ciężkiej.

Niem. Biuro Inform. donosi z Kłajpedy, że w Litwie południowej w ostatnich dniach miało dojść do rozruchów „łóścian”-kich. W Wilkowskich włościanie uzbrojeni w karabiny mieli wystąpić przeciw policji. Po obu stronach są rzekomo ranni. Aresztowano 9 włościan.

Genoa. Dokonano tu wczoraj licznych aresztowań wśród właścicieli kantorów wymiany walut i importerów. U jednego z aresztowanych znaleziono 9 milionów f. szt. i sztaby złota.

Pogłoska o przeniesieniu na pewien czas obrad Ligi Narodów z Genewy do Lizbony ma pewne cechy prawdopodobieństwa wobec niewykofnięcia na czas nowego zjazdu w Genewie. W sprawie tej rozmawiał z Lavalem poseł portugalski.

Należy się spodziewać, że na początku przyszłego tygodnia podjęte będą narady w sprawie włosko-abisyńskiej

oraz rozmowy, mające na celu znalezienie możliwej podstawy do dalszych pertraktacji.

Salomonowy wyrok gdański

Gdańsk (Tel. wł.) Ogłoszony wyrok gdańskiego sądu najwyższego w procesie o unieważnienie wyborów jest typowo — salomonowy. Sąd bowiem — jak wiadomo — oparł się na przepisach gdańskiej ordynacji, która pozwalała na powtórzenie aktu wyborczego w poszczególnych okręgach tylko w ciągu trzech miesięcy od dnia głosowania.

Z drugiej strony orzeczenie, że nie było możliwe całkowite unieważnienie wyborów, oparto na czysto osobistym

poglądzie sędziów, według którego pojęcie nadużycia i akty wywierania nacisku na wyborców — nie mogły mieć decydującego wpływu na sam wynik.

Prasa gdańska ogranicza się narazie do szczegółowego sprawozdania z procesu, zamieszcza obszernie motywy bez komentarzy. Socjalistyczna „Danziger Volksstimme” stwierdza że wyrok nie wyjaśnia w niczem sytuacji, a walka o unieważnienie wyborów wchodzi obecnie w nowy okres. (p)

Stosunki handlowe ZSRR z zagranicą

Rozwiązanie „Torgsinu” — Rubel jedynym środkiem płatniczym w Sowietach — Zasadnicze znaczenie zmian

Moskwa (Tel. wł.) Rada komisarzy ludowych powzięła nieoczekiwaną uchwałę. Jak wynika z treści rozporządzenia, ogłoszonego w czwartek przez „Tass”, rząd sowiecki postanowił rozwiązać „Torgsin” z dniem 1 lutego 1936 roku, przyczem jego sieć handlowa ma przejść w ręce komisariatu handlu.

Ponadto z rozporządzenia wynika, że na gruncie ZSRR jedynym środkiem płatniczym jest odąd czerwone, względnie sowiecki rubel. Sprzedaż towarów lub wykonywanie prac za obcą walutę jest niedozwolone. Również sprzedaż biletów z Sowietów za-

granicę odbywać się będzie wyłącznie za ruble.

Wreszcie rozporządzenie postanawia, że Bank Sowiecki ma polecić wymieniając zagranicznych środków płatniczych na ruble po kursie: sowiecki rubel równa się 3 frankom francuskim.

Te uchwały oznaczają zasadnicze uporządkowanie stosunków handlowych z zagranicą. Posiadane dotychczas przez cudzoziemców prawo robienia zakupów na podstawie wartości złota zniesiono. Równocześnie scentralizowano nabywanie walut zagranicznych przez rząd.

Prasa londyńska o wyborach

London (Tel. wł.) Pisma poranne, które znały tylko częściowe wyniki wyborów, omawiają je dość szczegółowo.

Konserwatywny „Daily Telegraph” jest przeświadczony, że partje rządowe otrzymały dużą większość. W każdym bądź razie — jego zdaniem — już teraz wolno stwierdzić, że do przeważności nie doszło i nie może być mowy o większości socjalistycznej.

„Times” oceniając straty partji rządowych w tonie spokojnym stwierdza, że czego innego nie należało oczekiwać. Każdy trzeźwy obserwator był przekonany o pewnych stratach w porównaniu z przynajmniej większą w roku 1931. Ubytek jest jednak znacznie mniejszy niż się spodziewano. Już dotychczasowe częściowe wyniki wskazują na to, że wyborcy nie

życzą sobie gabinetu lewicowego. Rząd narodowy trwać będzie zatem jeszcze długo.

Liberalny „News Chronicle” nie ukrywa rozczarowania na podstawie znanych wyników, wyraża przytem jednak nadzieję, że dalsze godziny przyniosą wyraźniejsze potępienie polityki rządowej, której nie udało się utrzymać pokoju nazewnątr i przywrócić dobrobytu wewnątrz. Dziennik przyznaje jednak, że i w przyszłym parlamencie rząd dysponować będzie poważną większością.

Socjalistyczny „Daily Herald” wyraża zadowolenie z powodu wybitnego spadku głosów rządowych i wzmocnienia Partji Pracy po klęsce 1931 roku. Obojętny jest dla niego końcowy wynik, a najważniejszy fakt odrodzenia się Partji Pracy.

Walka z ruchem antropozoficznym

Berlin (PAT). Władze badeńskie rozwiązały wszystkie stowarzyszenia ruchu antropozoficznego na obszarze kraju. Twórcą tego ruchu był filozof niemiecki Rudolf Steiner.

Urządowo rozwiązanie motywowane jest tem, że związki antropozoficzne utrzymywały stosunki z zagranicznymi wolnomularzami, Żydami i pacyfistami.

Jak wiadomo, ruch antropozoficzny zwalczał po wojnie w Niemczech marksizm i jego teorie socjalne, a po-

siadał licznych zwolenników w kołach arystokracji, oraz w generalicji armji cesarskiej. Jednym z głównych i najbardziej znanych ośrodków ruchu antropozoficznego było t. zw. „Götheanum” w Dornach.

Dzieła Steinera w latach powojennych znajdowały się na indeksie komunistycznym, gdzie ośmieszano je, jako „typowo drobnomieszczańskie, a jego samego piętnowano jako „filozofa salonowego i do użytku emerytowanych generałów”.

Kto wygrał 50 tysięcy zł?

Warszawa (Tel. wł.) W ciągnieniu Loterii Państwowej większe wygrane padły na następujące numery:
50 000 zł — 141211
20 000 zł — 50756
10 000 zł — 189117
5 000 zł — 81463, 111884
2 000 zł — 8126, 99262, 148129, 157516
1 000 zł — 49589, 42158, 55162, 59213, 162917. (w)

Polska a sankcje

Warszawa (Tel. wł.) W wykonaniu zobowiązania Polski wynikają-

nego uregulowania węglem należności za budowany w Tryjeście statek „Batory”.

Zderzenie się statków

Hamborn (PAT). Parowiec francuski „Enfant” zderzył się z parowcem niemieckim „Emma”.

„Enfant” zatonął w ciągu 10 minut. Załoga zdołała się uratować.

Lotniczka zaginęła?

Rio de Janeiro (PAT). Od czasu przelotu pilotki australijskiej Joan Batten nad stanem Bahia (Brazylja) wczoraj o godz. 13 min. 15 według czasu lokalnego, brak jest o niej jakichkolwiek wiadomości. Dziś o świcie wyleciało 5 samolotów na poszukiwanie lotniczki.

Kurs dolara. Dziś rano Bank Polski notował kurs dolara 5,29 zł, w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5,31—5,31½ zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 15. 11. 1935 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 64½ oraz za 4% premj. dol. 51½.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% dol. listy zast. 37.—, zaś 4½% złotowemi listami zast. obracano po 37.—.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 94.— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 64,50 P.
4% poz. premj. dol. serja III 51,50 P.
4½% dolar. listy zastawne s. K. z r. 1933
Pozn. Ziem. Kred. 37.— P.
4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933
Pozn. Ziem. Kred. 37.— +
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 15. 11. 1935 r.
Warunki: Handel hurtowy partjei Poznania, ładunki wagonowo. dostawa bieżąca za 100 kg.:

STANDARTY:	
1) żyto	715 g/l.
2) pszenica	756 g/l.
3) owoce	420 g/l.
Ceny orientacyjne:	
Żyto (Usposeb. spokojne)	12,25—12,50
Pszenica (Usposeb. spokojne)	17,50—17,75
Jęczmień browarowy	15,25—16,25
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 700—725 g/l.	14,00—14,50
Jęczmień 670—680 g/l.	13,50—13,75
Usposobienie spokojne.	
Owoce (Usposeb. spokojne)	15,25—16,25
Maka	
żytnia wyciąg 0-30% wł w.	20,25—21,00
żytnia gat. I 0-45% wł w.	19,50—20,25
żytnia gat. I 0-55% wł w.	18,50—19,50
żytnia gat. II 45-55% wł w.	15,25—16,25
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. IA 0-20% wł w.	30,75—32,50
pszenna kat. IB 0-45% wł w.	30,00—30,50
pszenna gat. IC 0-55% wł w.	29,00—29,50
pszenna gat. ID 0-60% wł w.	28,00—28,50
pszenna gat. IE 0-65% wł w.	27,00—27,50
pszen gat. IIA 20-55% wł w.	26,75—27,25
pszen gat. IIB 20-65% wł w.	26,25—26,75
pszen gat. IID 45-65% wł w.	24,00—24,50
pszen gat. IIF 55-65% wł w.	22,00—22,50
pszen gat. IIG 60-65% wł w.	20,50—21,00
Usposobienie spokojne.	
Otreby żytnie stand.	9,25—9,75
Otreby pszen. grube stand.	10,00—10,50
Otreby pszenne średnie st.	9,00—9,75
Otreby jęczmienne	9,75—11,00
Rzepak zimowy	42,50—43,50
Rzepak zimowy	40,50—41,50
Siemię lniane	37,00—39,00
Gorzecza	34,00—36,00
Groch Viktorja	25,00—30,00
Groch Polzera	21,00—23,00
Lubin niebieski	9,00—9,70
Lubin żółty	10,50—11,00
Mak niebieski	60,00—62,00
Koniczyna czerw. surowa	90,00—100,00
Konicz. czerw. 95-97% czyst.	110,00—120,00
Koniczyna biała	75,00—95,00
Koniczyna szwedzka	160,00 175,00
Ziemiaki jadalne	—3,75—4,70
Ziemiaki fabr. za kilo %	—20
Makuch lnian w taflach	16,75—17,00
Makuch rzepakowy w tafl.	13,50—13,75
Makuch słon. w tafl. 42/43%	19,50—20,00
Srun/Soja	20,00—21,00
Słoma pszenna luzem	1,75—1,95
pszeniana prasowana	2,35—2,55
żytnia luzem	2,00—2,25
żytnia prasowana	2,50—2,75
owsiana luzem	2,75—3,00
owsiana prasowana	3,25—3,50
jęczmienna luzem	1,25—1,75
jęczmienna prasow.	2,15—2,35
Siano zwykłe luzem	6,00—6,50
zwykłe prasowane	6,50—7,00
nadnoteckie luzem	7,00—7,50
nadnoteckie pras.	7,50—8,00
Ogólne uspobienie spokojne.	
Ogólny obrót: 2330,7 tonn. w tem żyta 621 tonn., pszenicy 357 tonn., jęczmienia 435 tonn., owsa 90 tonn.	

Wojna pastorów

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Gdy się w ostatnich miesiącach patrzyło na gorszące sceny walki między pastorami: prorządowymi i opozycji z pod znaku „Bekennniskirche“, trudno opędzić się pytania, dlaczego narodowy socjalizm, dochodząc do władzy w Rzeszy, nie pozostawił spraw kościelnych własnemu ich biegowi. Byłby sobie oszczędził wielu przykrości i nie byłby wyhodował przeciw sobie — co się mimowoli stało — zwartej opozycji kościelnej protestantyzmu, przedstawiającej dzisiaj dotkliwą lukę w procesie scalenia narodu niemieckiego.

Jeśli Trzecia Rzesza nie wypowiedziała się za takim stanowiskiem, stało się to głównie dlatego, że młody narodowy socjalizm nie chciał poprostu dopuścić, by tak doniosła dziedzina życia narodu — dziedzina religijna — miała pozostać poza sferą ingerencji wszechwładnego państwa. Czy było to przeliczenie się w rachubach co do sił kościoła protestanckiego, czy też było to nieprzemyślane dążenie „côte que cote“ do opanowania przewodnictwa w dziedzinie „światopoglądowej“, — faktem pozostaje, że za pierwszym zetknięciem się państwa hitlerowskiego ze sferą wpływów kościelnych wyłoniła się opozycja. Protest sfer protestanckich przerodził się w zwarty front kościoła wyznaniowego (Bekennniskirche). Opozycja pastorów „wyznaniowych“ nie byłaby może dla Trzeciej Rzeszy tak groźna, gdyby nie to, że „Bekennniskirche“ potrafił ogarnąć prawie cały młody narybek pastorański w Niemczech.

Niełatwo w jednym zdaniu określić, jakie motywy spowodowały w niemieckim protestantyzmie aż tak silną opozycję przeciw unifikatorskiej akcji Trzeciej Rzeszy. Motywów tych jest więcej. Działał tu najpierw wrodzony Niemcom partykularyzm, wsparty przez okoliczność, iż podział Niemiec na kilkadziesiąt „kościół“ jest tradycją paręsetletnią, mającą odpowiednik w długotrwałej szachownicy terytorialno-politycznej. Partykularyzm protestantyzmu niemieckiego wytworzył z biegiem czasu spłot przelicznych interesów majątkowych, wiążących pastorów z kościołami. Ten ostatni wzgląd jest zapewne tak silny, że blednie wobec niego fakt, iż dzisiejsza opozycja sfer protestanckich gromadzi także w swych szeregach niektóre postonne elementy, nie mające innej okazji do wyładowania swych uczuć opozycyjnych wobec rządu.

Jest wreszcie jeden moment, natury ideologicznej, który usposabia protestanckie czynniki kościelne w Niemczech wrogo do narodowego socjalizmu, a polega on na tem, że narodowy socjalizm sam w sobie przedstawia „konkurencję“ dla tych wyznań przez to, że idee swe podnosi do wyżyny dogmatów niemal religijnych. W piśmie A. Rosenberga, głównego chorążego ruchu, stale powtarza się twierdzenie, że dzisiejszy narodowy socjalizm oznacza taki sam początek ery w rozwoju doktryn religijnych ludzkości, jakim były np. narodziny chrześcijaństwa.

Ale z drugiej strony jest błędem sądzić, by wśród dzisiejszego przywództwa Trzeciej Rzeszy podzielany był jednolicie pogląd na mistyczno-religijną rolę narodowego socjalizmu. Większość ludzi czolowych, to ludzie nietyle antyreligijni, co areligijni. Ich program państwowy dotyczy „państwa z tego świata“. Reszta im jest obojętna.

Wielokrotnie już podnoszono, że głównym celem, który przyświecał Hitlerowi w jego rewolucji, była unifikacja narodu niemieckiego. O celu tym nie należy zapominać, gdy się patrzy na rozwój spraw kościelnych w Niemczech w ostatnich dwóch latach. Wobec rozbitcia Niemiec na polu wyznaniowym i administracji kościelnej nie mogło dla hitlerowskiego planu zjednoczenia narodu być obojętnym, jaki obrót wezmą w Niemczech sprawy kościelne. Przyświecał tu szereg przykładów z innych krajów europejskich, gdzie kościół protestancki jest częścią funkcji państwowych. Prawie wszystkie państwa protestanckie mają swe kościoły narodowe. Najszczytniejszy wyraz kościoła narodowego wytworzyła Anglia. Przykład ten nie mógł pozostać bez nęcącego wpływu na kierownictwo narodowo-socjalistyczne.

Jeśli prądom unifikacyjnym przeciwstawił się z taką zwartością cały,

składną wiele niejednolity, front „Bekennniskirche“, nie należy również pominąć wpływu, jaki wywierało na protestantyzm niemiecki stanowisko Kościoła Katolickiego, przeciwstawiającego się dążeniom „totalnym“ Trzeciej Rzeszy w dziedzinie kościelnej. Zdecydowanie negatywne stanowisko katolicyzmu mimowoli wzmacniało kość pacierzową opozycji protestanckiej. Dawało jej pewność, że nie jest odosobniona w walce.

Drugim sprzymierzeńcem opozycji pastorów okazało się niedostateczne przygotowanie młodego państwa do walki na tak szerokim froncie kościelnym. Polityka państwa popełniała liczne błędy. Nie będąc należycie skrytalizowana, popadała w skrajności. Raz sympatyzowała z mistycznym neopogaństwem Reventlowa i Hauera, to znów stwarzała luterancki „kościół Rzeszy“. Intronizowany z wielką pompą „biskup Rzeszy“ Müller jest dziś figurą skończoną, pozbawioną autorytetu, którego kurczowe trzymanie się urzędu (oraz pensji!) wzbudza ogólny niesmak.

Naprawienie licznych błędów polityki kościelnej spadło teraz na barki nowego ministra Rzeszy dla spraw kościelnych, p. Kerrla, czyniącego od dwóch miesięcy wysiłki, by zaprowadzić wśród protestantów spokój. Wyposażony w liczne pełnomocnictwa, powołał min. Kerrl do życia nowy synod kościelny dla wyznania ewangelickiego, jakoteż zainaugurował powszechną amnestję w stosunku do pastorów opo-

zycyjnych. Podczas rozjazdów swych w różnych stronach Niemiec wygłasza on na lewo i prawo mowy, godzi lokalnych przedstawicieli rozbieżnych obozów, jednym słowem stara się uciszyć spory.

Tymczasem jak dotąd, akcja min. Kerrla nie spotyka się z pełnym zadowoleniem opozycji kościelnej. Nie ma ona doń należytego zaufania. Obawia się, że jest to tylko manewr, nader potrzebny rządowi z uwagi na podniecenie zagranicznych kół protestanckich walką kościelną w Niemczech. Opozycja twierdzi, że niema żadnej zasadniczej zmiany w linii narodowego socjalizmu. Tak jak dawniej, celem jego jest unia kościelna wszystkich Niemców pod jednym sztandarem kościoła „państwowego“.

O ile z jednej strony nie można zaprzeczyć, że pośrednictwo min. Kerrla usunęło w niejednej parafii przykre stosunki współżycia między pastorami różnych kierunków, to jednak z drugiej strony daleko jeszcze do trwałego pokoju między niemieckim protestantyzmem a państwem.

Dla państwa daje akcja pojednawcza ministra Kerrla tę korzyść, że przycisza rozgłos wewnętrznych sporów kościelnych. A jest to sukces niemały, gdy zważyć, że echo niemieckich sporów kościelnych szkodzi wielce opozycji Rzeszy nazewnątrz. Zwłaszcza teraz, w obliczu przyszłorocznej Olimpiady, która ma stać się potężną imprezą propagandową dla Niemiec.

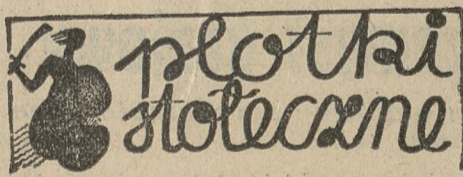
Berlin.

B. L.

POMNIKI NA ZGLISZCZACH

W podbijanej Abisynji wojska włoskie ustawiają pomniki na wzór rzymskich kamieni milowych na gościńcach. Podobizna Mussoliniego widnieje również w kamieniu, w którym żołnierz - kamieniarz odtworzył rysy Duce, na drodze ku Makale.

14 listopada

Już przed paru miesiącami prezes Sławek zapowiedział rozwiązanie swej organizacji BBWR. Oficjalnie dokonał tego przed dwoma tygodniami. Zgodnie z instrukcją zaczynają się likwidować filje organizacyjne po kraju.

*

— Czy pan przypuszcza — mówił mi ktoś z bliskich temu ugrupowaniu, — żeby mógł istnieć zespół działaczy, mających ambicją odegrania roli w życiu społeczeństwa i kraju, któryby nie posiadał odpowiednika organizacyjnego? Zwinie się BB, powstanie co innego.

Tak się rozumowało i rozumuje i teraz. Czekają się ciągle, jak będzie wyglądał ten sztyd przemalowany. Tymczasem jakoś czeka się i czeka, lecz nic narazie nie powstaje nowego. Śnać wewnątrz obozu „sanacyjnego“ nie dojrzały jeszcze żadne postanowienia. W istocie panuje pod tym względem dość znaczna rozbieżność opinii.

W grę wchodzi jeszcze i kwestja finansowa, bardzo trudna do rozwiązania zwłaszcza teraz.

Wszędzie przygotowuje się do wprowadzenia daleko idących oszczędności, instytucje społeczno-gospodarcze nie są już tak skore do subsydjowania, jak dawniej, a stałe, podstawowe źródło dochodów: dotacje poselskie już nie istnieją. Członkowie Sejmu i Senatu chociaż stanowią jedno środowisko, nie płacą dziś ani grosza na fundusz klubu, bo klubu niema, a nie dają też ani grosza na cele organizacji lokalnych.

*

P. Sławek tak samo uznaje potrzebę oparcia się o jakieś siły organizacyjne. Rozumuje swoiście: należy posiadać w „regionie“ kilku, dwu, trzech, wpływowych działaczy czy wpływowe osobistości, któreby organizowały współdziałanie społeczeństwa z rządem.

To jest jego koncepcja organizacyjna, której się przeciwstawia olbrzymia falanga działaczy BBWR, dzisiaj posiadających wymówienia pracy od dn. 31 grudnia. Zawsze tu wchodzi w grę kilkaset osób, które mogą zostać bez chleba. Niektórzy już teraz szukają zawzięcie posady urzędniczej, a inni klną po kawiarniach.

*

Z życia

(—) Co to jest „przekleństwo złego czynu“?

Wicepremier gospodarczy obecnego rządu, minister skarbu, inż. Kwiatkowski zapowiedział patetycznie, iż obecny rząd drutem kolczastym odgradza się od — etatyzmu.

To się tylko zdaje nowemu dyktatorowi gospodarczemu Polski, iż ochroni go skutecznie drut kolczasty. My twierdzimy, że zwyciężą go proste... grube stalowe liny. Damy na to dowody dwa z dni ostatnich.

Bank Gospodarstwa Krajowego ogłosił parę tygodni temu, że gotów jest sprzedać kilka fabryk i przedsiębiorstw. Ostatnio sprzedał dwa przedsiębiorstwa: fabrykę ceramiczną „Rogalin“ kupiły Zakłady Starachowickie, a „Powszechnie Domy Składowe“ gmina miasta Lwowa. Wiadomo jednak, że Starachowice w wielkiej części należą do państwa — czyli „rząd sprzedał rządowi“, a na kontrakcie zarobił sanacyjny notariusz. A Lwów? Nie wiadomo, który etatyzm jest lepszy: rządowy czy samorządowy?

Jeszcze nie wysechł atrament na kontraktach B. G. K. z gminą m. Lwowa i Starachowicami, gdy Bank G. K. podpisał nową umowę: tym razem B. G. K. nabył na licytacji parowe zakłady wapienne „Chęciny“ pod Kielcami.

W ostatecznym rachunku „etatyzm“ ma jedno przedsiębiorstwo więcej.

A oto drugi przykład — z dziedziny drutu.

Parę dni temu ogłosił PAT, iż kolejkę linową w Zakopanem buduje specjalnie zorganizowane prywatne towarzystwo, które, po splaceniu kosztów budowy kolejki, cały zysk obróci na — popieranie turystyki. A jak jest naprawdę? „Towarzystwo budowy i eksploatacji kolejki“ założyły następujące firmy: ministerstwo komunikacji (51% udziałów), Polskie Biuro Podróży Orbis, Stocznia Gdańska, Liga Popierania Turystyki i Tow. Krzewienia Narciarstwa.

Te ostatnie mają kilka procent. Czyli rząd i dwa towarzystwa, przez rząd utworzone i bez znaczenia. Wiadomo przecież, że Orbis jest własnością Poczty. Kasy Oszczędności a w Stoczni Gdańskiej rząd ma udział.

Kolejka górską jest niepotrzebna, a nawet szkodliwa. Ale — jeśli wbrew opinii ogólnej — rząd doszedł do przekonania, że budować ją trzeba, czemuż nie buduje jej ministerstwo komunikacji i czemu tworzy osobną spółkę z całym aparatem, dyrekcją, radą nadzorczą itp.?

Spółkę reprezentuje wiceminister komunikacji Bobkowski. Zwiedził on w tych dniach fabrykę lin i drutu „Deichsel“ w Sosnowcu i Będzinie, aby osobiście dopilnować wykonania lin dla kolejki górskiej. Usłużna prasa zapowiedziała już, że wybrane przez p. wicem. Bobkowskiego liny wytrzymują naraz ciężar 3 600 ludzi, choć kolejka ciągnąć ma tylko 360! Cena biletu jazdy kolejką w obie strony wynosić ma 6 zł.

Liny kolejki górskiej, obstalowane przez wiceministra Bobkowskiego w 4 dni po mowie wicepremiera Kwiatkowskiego, wskazują, że „przekleństwo etatyzmu“ ściera wszystkie rządy sanacyjne. Nie wystarczyła przegroda z kolczastego drutu nawet na — tydzień! Zwyciężyły liny, z drutu ukrecone.

Na jak długo wystarczy zapowiadany dekret przeciwko etatyzmowi?

Któż stanował w miasteczku prowincjonalnym zespół, który decydował o życiu miasteczka i nadawał ton „opinii społecznej“? To byli panowie prezesa komitetu miejscowego BBWR, oddziału miejscowego Związku Legjonistów i Związku Strzeleckiego. Nawet miejscowa administracja bardzo a bardzo respektowała ich opinię.

Bo pomyślcie, na co się narażał człowiek, który się sprzeciwiał temu triumwiratowi: z trzech stron bombardowano Warszawę, z trzech stron, potem spływała do miasteczka interwencja. Kto się mógł naporowi oprzeć? Albo też: kto się chciał triumwiratowi przeciwstawiać?...

A teraz powoli pozycja ta zaczyna się osłabiać. Odpada narazie prezes BBWR, a potem zaczną odpadać i inni prezesi...

WARSZAWIANIN

Każda matka
czuje się szczęśliwą,
gdy dziecko jej wzbudza podziw
swoim zdrowym i czerstwym wy-
glądem. A zatem używajmy tylko

MYDŁO NIVEA
dla dzieci

które wyrobione jest we-
dług przepisów lekarskich
specjalnie dla wrażliwej
cery dziecięcej.

Cena zł 1,20.

**Tak ochronimy kapelusze i płaszcze
lecz nigdy cerę!**

A zatem: nacierać dwa razy dziennie twarz i ręce
Kremem NIVEA, wtemczas mimo zimna i słońca za-
chowamy zawsze gładką i delikatną skórę. Nawet
najszumniej zachwalane naśladownictwa nie zastąpią
NIVEA, gdyż tylko NIVEA zawiera Euceryl! dlatego ta
nadzwyczajna skuteczność.

Zatem używajmy

tylko NIVEA!

Krem NIVEA od zł 0,40 do 2,60 Olejek NIVEA od zł 1,00 do 3,50

Proces o zajęcia pod Skierniewicami

ZEZNANIA OSKARŻONYCH

Po odczytaniu aktu oskarżenia sąd przystąpił do przesłuchania oskarżonych, z których żaden do winy się nie przyznaje. W większości wypadków oskarżeni wycofują zeznania, złożone w śledztwie. Na pytanie, dlaczego przed sędzią śledczym zeznawali inaczej, niż na rozprawie, odpowiadają, że nie zdawali sobie dokładnie sprawy z tego co było napisane w protokole.

Osk. Ścieszkowski był członkiem powiatowego zarządu Stronnictwa Narodowego. Przybył do wsi Chojnatki, gdyż dowiedział się, że jego znajomy Gąskiewicz został aresztowany. Chciał tę wiadomość sprawdzić... W młynie, gdzie był lokal Stronnictwa Narodowego, spotkał kilku narodowców, z którymi rozmawiał na rozmaite tematy. Tegoż dnia — była to sobota przedwyborcza 7 września — został aresztowany.

Osk. Gąskiewicz, członek zarządu koła Stronnictwa Narodowego w Chojnatce, opisał w obszernym zeznaniu cały przebieg zajęć.

TAJEMNICZY „DELEGAT“

W sobotę był w młynie, gdyż tutaj co sobota zbierali się narodowcy na pogawędki polityczne. Po drodze spotkał nieznanego mu osobnika w jesionce, który uchylił palto i pokazując mu pod pałtem mundur Stronnictwa Narodowego, przedstawił się jako „delegat“ Stronnictwa Narodowego. Wzywał on do przeprowadzenia bojkotu wyborów 8 września i zapewniał, że narodowcom nic nie grozi, gdyż wszelkie linje telegraficzne i telefoniczne są poprzecznane.

„SANACJA“ BĘDZIE STRZELAĆ DO NARODOWCÓW

W młynie nie wygłaszał żadnego referatu, nie był też nigdy prelegentem, ma bowiem złą wymowę. W rozmowach natomiast mówił, że „sanacja“ będzie strzelać do narodowców, którzy nie będą głosować. Oskarżony uspokajał obecnych, o następnie zarządził zbiórkę na dzień następnego członków koła S. N., by pójść z nimi do Skierniewic na wiec.

Ponieważ nazajutrz wszyscy mówili znów o tem, że „bebeki będą strzelać“, zgodził się, by kilku osobom odebrać broń, między innymi sam pojechał do gajowego Niemca i odebrał mu karabin. Odebrał również broń paru innym, którzy odgrazali się przeciwko Stronnictwu Narodowemu.

ZAJĘCIA W KOWIESACH

Po powrocie do Chojnatki zastał grupę ludzi, która wybierała się do Kowies. Zachęcał ich do tego Maciejewski, powołując się na instrukcję „delegata Stronnictwa Narodowego“. Ruszyli więc w tym kierunku. Ogółem było około... 30 osób. Po przyjeździe przed lokal komisji wyborczej Maciejewski miał odczytać jakiś „zyciorys“. Co to było, oskarżony nie wie. W pewnej chwili nadjechał komisarz Łaski z trzema policjantami. Zaczęto wszystkich rewidować. Śp. Mrówczyński stawiał opór, nie chcąc oddać łaski, z którą przyszedł. Posterunkowy wśród szamotanii przewrócił go na ziemię. Ten zerwał się i zaczął uciekać. Po wezwaniu o zatrzymaniu się, strzelił do Mrówczyńskiego post. Leśniowski, z sąsiedniego domu zaś strzelał niejaki Dąbrowski, pisarz czy sekretarz gminy. Kilka osób zostało aresztowanych. Oskarżony chciał, by ich zwolniono, mówił, że „posiłki wojsk narodowych nadejdą z Warszawy“.

Osk. Lewandowski nie przyznał się do winy. W lipcu bieżącego roku do wsi przyjechał z Rawy Ruskiej Syl-

wester Ścieżko i w mieszkaniu Lewandowskiego odbył zebranie organizacyjne koła Stronnictwa Narodowego. Założona placówka zaczęła działać dopiero po upływie tygodnia.

W przeddzień wyborów Lewandowskiego zawiadomiono, że we wsi Chojnatka w młynie Lipińskiego odbędzie się zebranie. Na zebranie to poszedł Przemawiał Gąskiewicz, który oświadczył, że w dniu wyborów odbędzie się na rynku w Skierniewicach wiec Stronnictwa Narodowego; nawoływał, żeby w niedzielę rano zebrać się ponownie i pochodem udać się do Skierniewic, gdzie po wiecu miała odbyć się manifestacja. Lewandowski zaprzecza, jakoby wiedział, że przed udaniem się do Skierniewic zebrani pójść do Kowies rozbijając urnę. Na zebraniu tem był również i Ścieżko, który siedział w izbie przez parę minut, poczem wyszedł, gdyż spieszył się na autobus.

W czasie zebrania Gąskiewicz dał Lewandowskiemu rewolwer i parę nabożów, następnie zaś wydał rozkaz, ażeby wszyscy stawili się w młynie Lipińskiego nazajutrz rano. Na drugi dzień, kiedy około godz. 7 Lewandowski przyszedł do młyna na zbiórkę, na podwórzu stał już wóz, którym miano jechać po leśniczówkach rozbrajać gajowych.

Lewandowski siadł na wóz i w towarzystwie kilku jeszcze ludzi pojechał do „rajowego Niemca, któremu zabrano karabin. Niemiec miał jeszcze rewolwer, lecz nie chciał go oddać. Gąskiewicz wydał gajowemu polewowanie, na którym wszyscy się podpisali. Następnie udano się do gajówki Ulaski, tu od gajowego zażądano wydania dubeltówki. Gajowy wydał strzelbę, poczem wszyscy powrócili do Chojnatki, siadł zaś udali się do Kowies.

Manifestacje narodowe w Wilnie

W czwartą rocznicę zgonu śp. Stanisława Waclawskiego

„Dziennik Wileński“ donosi:

„W czwartą rocznicę tragicznej śmierci śp. Stanisława Waclawskiego, członka Młodzieży Wszepolskiej i b. Obozu Wielkiej Polski, zabitego na ulicach Wilna w r. 1931, odbyło się na intencję zmarłego, uroczyste nabożeństwo w kościele św. Jana, zorganizowane przez „Bratnią Pomoc“ U. S. B. „Świątynie wypełniły liczne rzesze młodzieży akademickiej. Przybyły poczty sztandarowe korporacji, oraz przedstawiciele stowarzyszeń. Po Mszy św., odprawionej przez ks. rektora Falkowskiego, uformował się pochód, który ulicami Zamkową, Arsenalską i Kościuszkę udał się na cmentarz Antokolski.

Na czele niesiono wieńce od „Bratniej Pomocy“, Młodzieży Wszepolskiej i Stronnictwa Narodowego, dalej szły korporacje i imponujący ilością uczestników tłum akademików.

„Po przybyciu na cmentarz młodzież akademicka otoczyła grób ś. p.

Waclawskiego i na wezwanie prezesa „Br. Pom.“ p. W. Świerzewskiego odśpiewała „Anioł Pański“ i „Rotę“. Następnie pochód rozwiązał się.

„Powracające do miasta grupy akademików, otoczone tłumami publiczności, manifestowały żywiołowo na ulicy Mickiewicza, na przestrzeni od placu Katedralnego aż do cukierni Zielonego Sztralla, na cześć Obozu Narodowego. Na widok oficerów wznoszono okrzyki na cześć Armji Narodowej. Gdy grupy młodzieży zawróciły w kierunku uniwersytetu, wznosząc okrzyki antyżydowskie, duży oddział policji wkroczył na chodniki, zatrzymując 20 akademików. Aresztowanych po wylegitymowaniu zwolniono. Następnie młodzież udała się do uniwersytetu na dziedziniec Piotra Skargi, skąd zebrani rozeszli się do domów.

„Wieczorem podczas capstrzyku o godzinie 19 młodzież akademicka manifestowała na cześć wojska“.

Jak popiera się przemysł krajowy

Port rybacki w Wielkiej Wsi ma budować przedsiębiorstwo zagraniczne

Gdynia. (Tel. wł.) Powiadamiają nas, że budowa portu rybackiego w Wielkiej Wsi ma być oddana spółce zagranicznej, firmom duńskim i belgijskim. Ofertę na budowę portu złożyło wiele firm polskich, zdolnych do ich wykonania.

Oferty polskie nie były droższe od obcych. Firmy zagraniczne podały jedynie dogodniejsze warunki kredytowe. Koszt budowy ma wynosić 3 miliony zł. Jeśli firmy polskie miałyby

przyjąć warunki kredytowe zagranicznych konkurentów, byłyby droższe o około 180 tys. zł.

Jest rzeczą czynników miarodajnych zastanowić się nad tem dlaczego polski przedsiębiorca nie może kredytować taniej. W każdym razie trzeba stwierdzić, że nie powinno się dopuszczać do tego, aby drogi kredyt u nas miał zabijać polskiego przedsiębiorcę. (p)

Z abisyńskich frontów bojowych

Berlin. (Tel. wł.) Z Asmary donosi korespondent wojenny NIB:

OCZYSZCZANIE TERENÓW

Oczyszczanie terenów, położonych w pobliżu Makalle trwa w dalszym ciągu. Na południe od Aksum i Adui oddziały włoskie zlikwidowały liczne oddziały partyzantów abisyńskich i jednostki, oderwane od swoich wojsk macierzystych.

SPODZIEWANY OPÓR ABISYŃSKI

Swierdzono, że oddziały abisyńskie koncentrują się obecnie w znacznej ilości na wzgórzu Ambi Alladzi, na południe od Makalle. Poważniejszy opór abisyński spodziewany jest poza tem na południe od Dessie, skąd Abisyńczycy łatwo mogą osiągnąć połączenie ze stojącymi w pobliżu Harraru znacznymi siłami wojskowymi. W związku z tem oczekuje się tutaj dal-

szego wycofania się oddziałów abisyńskich w kierunku Dessie, gdzie znajdują się na główną kwatery wojsk abisyńskich i gdzie mają być skoncentrowane wojska regularne i elita abisyńska wraz z gwardją cesarską.

Ażeby uniknąć ataków abisyńskich na korpus gen. Santiniego, wysłano kolumnę wojsk tubyleczych w celu nawiązania łączności z oddziałami Danakilów poprzez Cuachen, Chelicot, Dessi Azbi. Posunięcie to miało na celu zabezpieczenie się przeciwko możliwości okrążenia przez Abisyńczyków.

AKCJA WŁOCHÓW

Według wiadomości francuskich wydaje się, iż Włosi zamierzają wykonać kilka predkiach posunięć na południe, ażeby przeszkodzić zgromadzeniu wojsk abisyńskich wokół Amba Alaghi. Gdyby ten manewr włoski udał się, Abisyńczycy zmuszeni byłiby do cofania się i prawdopodobnie oparliby się dopiero o Dessie, gdzie znajdują się główne siły cesarza Abisyńczyków.

Na prawem skrzydle przewidywane są rzekomo również ważne operacje, mające na celu odepchnięcie Abisyńczyków od rzeki Setit.

UDAREMNIONY ATAK?

Ze źródeł angielskich donoszą, iż Włosi udaremnili atak dedzasmacza Ghebrieta, mający na celu przerwanie włoskich linii komunikacyjnych wokół Gheralta, na południowy zachód od Hausien. W miejscowościach tych toczy się zjadła wojna podjazdowa Abisyńczyków, ukryci na polach kukurudz, otworzyli ogień na karawanę mulów, która wiozła żywność i amunicję dla oddziałów włoskich. Abisyńczycy zostali jednakże wyparci przez szarżę kawalerji libijskiej, pozostawiając wielu zabitych.

KOMUNIKAT ABISYŃSKI

Oficjalny komunikat abisyński donosi o opanowaniu na północ od Makalle wielkiego transportu włoskiego żywności i amunicji. Patrol abisyński, po zaciętej utarczce, zdobył poza tem przeszło 100 karabinów. Straty włoskie mają być bardzo znaczne. O stratach abisyńskich komunikat nie wspomina.

Oddziały pierwszego korpusu wraz z kolumną Danakilów osiągnęły miejscowość Dessi, odległą o 29 km na wschód od Makalle. Miejscowość ta położona jest na wysokości 2.900 m ponad poziomem morza.

Oddziały drugiego korpusu osiągnęły Addi Rassi i Addi Encato nad brzegami rzeki Takazze. Są to dwa wzgórza, wysokości około 1500 m, panujące nad rzeką, która płynie głębokim wąwozem. Koryto rzeki położone jest na wysokości 300 m nad poziomem morza. Pod Addi Rassi znajduje się bród, również pod Addi Encato jest bród, wiadący do miasta Haida, na drodze do Gondaru. Wiadomość o koncentracji sił abisyńskich w rejonie Togora, Amba Alaghi oraz Analo potwierdza się.

Tanie pobyty ryczałtowe i kuracje ryczałtowe w Wysokich Tatrach.

Wysokogórskie uzdrowisko Tatra-Weszterheim i Sanatorium D-ra Guhr oraz Pałac-Kurhaus w Nowym Szmekście polecają na sezon jesienny i zimowy: tani pobyt ryczałtowy tygodniowo od 350 Kł. wzwyz (w to wchodzi: mieszkanie ze światłem i opalem, całkowite utrzymanie z 4-ma posiłkami dziennie — również dieta, usługa, także kuracyjna, opłaty podatkowe); tani kuracje ryczałtowe tygodniowo od 650 Kł. wzwyz (w to wchodzi również opieka lekarska, zabiegi elektryczne, wodolecznictwo, kąpiele i t. d.) Gruźlicy wykluczeni. Pliższe informacje w dyrekcjach uzdrowisk.
ng 16958

Kobiety w całych Niemczech rozumieją doniosłość obrony przeciwlotniczej. Kobiety w całych Niemczech są zorganizowane do obrony Czy i ty jesteś przygotowana?

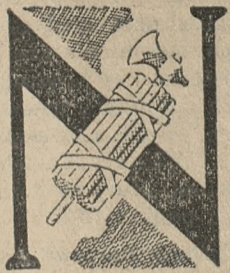

FELJETON KULTURALNY

ANGLJA WŁOCHY, czyli: Pieniądz to nie wszystko

Napisał dr. Lech Niemojewski

Wielki jarmark w Brukseli — Z tego trudno coś zrobić — Nasze fiasko... — Franki, funty i floreny nie decydują — Pretensjonalność i nuda — Na angielskiej wystawie niema... Anglii — Włochy wystawiają faszizm — I jak! — Wspaniała reżyserja — Tak trzeba robić.

ie pojmuję, dlaczego tak słaby stosunkowo rezonans znalazła w prasie naszej powszechnej międzynarodowa wystawa w Brukseli. Nie widziałem wystawy chicagowskiej, nie mogę więc porywać się na porównania, nie wiem, czy tamta była lepsza, bogatsza, ale to mogę twierdzić z całą stanowczością, że napewno była trudniejsza do zwiedzenia dla szerszych warstw europejskich, niż brukselska.

Wystawa obecna, jak każda wystawa z reguły, jest w gruncie rzeczy jarmarkiem i jako całość, pomimo niesłychanych wysiłków organizatorów, nie sprawia, bo sprawiać nie może, dodatniego wrażenia. Cóż z tego, że teren wystawy rozplanowano z pewną myślą złączenia mnóstwa pawilonów w jedną całość, kiedy każdy wzięty oddzielnie sili się, aby jak najbardziej różnił się wyglądem od sąsiada. Myślę, że gdyby nawet udało się organizatorom narzucić poszczególnym wystawcom pewną myśl przewodnią, wówczas wystawa straciłaby pewne, niewątpliwe walory, które poznaje się dopiero po staranniejszym wnikięciu w sedno intencji poszczególnych narodów, gdy się przemyśli i przetrawi zebrany materiał.

Oto pokrótce przyczyna, dla której ja sam, dopiero kilka tygodni po zwiedzeniu wystawy, próbuję podsumować zebrane wrażenia. Są one bardzo różnorodne i nasunęły mi dość wiele refleksyj niekoniecznie pocieszających.

Pomijam narazie fakt, że występ Polski na tej wystawie wypadł blado i że raczej należało zrezygnować z udziału, niż sprezentować się aż tak nieciekawie. Wiele można powiedzieć na ten temat, wiele zarzucić, a nic nie dałoby się znaleźć na usprawiedliwienie fiaska.

Gdy bowiem przechodzimy pawilony oficjalne poszczególnych państw, możemy je bez trudu, na pierwszy rzut oka, podzielić na dwie grupy. Do jednej zaliczę państwa bogate, jak np. Anglja lub Francja, do drugiej te, które z tych lub innych przyczyn zaangażowały się skromniej i nie chciały ponosić zbyt wielkich wydatków na propagowanie swego imienia wśród przypadkowej publiczności.

Myliłby się wszakże, ktoby sądził, że wartość propagandową i artystyczną tych wystąpień może mierzyć ilością funtów, franków, lirów, koron, florenów, rzuconych na szalę propagandy.

Podział pawilonów na ciekawe i nieciekawe bynajmniej nie pokrywa się z poniesionymi kosztami. Jednym z najbardziej chybionych i to pod każdym względem jest pawilon brytyjski, który nie wnosi nic, literalnie nic, do tych wiadomości o Anglii, jakie posiada przeciętny turysta wystawowy.

Możliwe, że Anglja uważa, iż każdy nie-Anglik powinien wszystko o niej wiedzieć nawet bez wystawy. Ale w takim razie poco bierze udział w tej wystawie? Poco buduje olbrzymie, wspaniałe-pretensjonalne i pretensjonalnie-nudne pawilony, w którym pokazuje bric-a-brac, który nikogo zając nie jest w stanie.

Osobiście mam wiele kultu dla Anglii, dla jej sztuki, literatury, cywilizacji dla jej niezliczonych zalet, powiedzmy krótko: dla jej Wielkości, nie tej wielkości imperjalnej państwa, w którym słońce nigdy nie zachodzi, ale poprostu dla wielkości jej ducha.

To też wydawało mi się, że, wchodząc do pawilonu brytyjskiego, zobaczę na własne oczy to, co oczyma duszy, wyobraźni dawno sobie utworzyłem w umyśle, że zobaczę... Anglię!

Możliwe, że zawód, jakiego doznałem w pawilonie angielskim, spotęgowany był tem, że zwiedzałem go niemal bezpośrednio po pawilonie włoskim, wręcz znakomitym, jako wizerunek Włoch faszystowskich.

Prawda, Włochy są w szczególnej korzystnym położeniu. Posiadają temat wystawowy w postaci faszizmu. Ale przecież temat nie jest nowy, faszizm liczy sobie już czternastą wiosnę tak hucznie niedawno obchodzoną. Zdążyłby się sprzykrzyć znudzonej, węszącej za nowinkami Europie. Jeśli więc wychodzimy z pawilonu włoskiego pod wrażeniem tego, co tam widzieliśmy, jeśli nawet później, po zwiedzeniu innych, nieraz bardzo ciekawych pawilonów, chętnie zwracamy głowę ku śmiałej, bardzo nowoczesnej jego sylwecie, to warto chyba zastanowić się nad odgadnięciem tajemnicy powodzenia włoskiej reprezentacji.

Tajemnica ta jest bardzo prosta i bardzo cenna. A cenna dlatego, że nie opiera się na żadnym trick'u reklamowym, lecz na przesłance, iż hasłem Italji jest faszizm. Cóż to jest faszizm z wystawowego punktu widzenia? Jest to idea, ożywiająca całokształt życia włoskiego. Przenika on wszystkie komórki. Ożywia przemysł, produkcję, rolnictwo, handel, kulturę, sztukę... Jest poprostu gorącą krwią, która tętni w żyłach całego narodu. Nie moją jest rzeczą badać, czy tak jest naprawdę. Wystarczy, że Włosi chcą nas zapewnici, że tak się dzieje. Faszizm zatem staje się kolorytem całej wystawy.

Pod jego batutą pokazują nam także pewne zestawienia statystyczne, a raczej obrazy, mające uzmysłowić ogrom fali faszystowskiej, jaka nie tylko ogarnęła Włochy, ale jaka je porwała swoim nurtem, nadając szaleńcze niemal tempo pracy wewnątrz kraju. Sala, poświęcona faszystom, jest po-

myślana znakomicie. Ekrany, uniesione o dwa metry w górę, nie zastaniają kompozycji wnętrza, a nadto oddziałują na widza psychicznie, sprawiają wrażenie, iż jest to coś górującego nad tłumem, górującego nad zblazowanym gapiem wystawowym, który przecież nawet strop kaplicy Sykstyńskiej chętnie ogląda w lusterku...

Tymczasem te obrazy, olbrzymie fotomontaże, są tak pomysłowe, że niepodobna przejść obojętnie, trzeba zadziierać karku, czy się chce, czy nie, aby wreszcie wyjść z obolałą, skolataną głową, pełną chaosu, ale wiary, że jednak ten faszizm hm, hm, kto wie?...

Wspaniała reżyserja pawilonu włoskiego wskrzesza w pamięci opisy, czytanej u starego Taine'a, metody... metody, z jaką Jezuita zaprzęgli sztukę do rydwanu propagandy, ażeby oszalać wspaniałością swego nabożeństwa tłumy wiernych w kościele, odurzać dymem kadzidel, poić wspaniałą muzyką i śpiewem, oślepić przepychem barw i... kruszyć potęgą słowa, głoszonych z kazalnicy... Jest to najzupełniej analogiczne zrozumienie zasad propagandy...

Zasada jakże prosta, jakże stara w sztuce, w muzyce: Temat! Który potem można przeprowadzić w najróżnorodniejszych tonacjach, ale on właśnie wiąże całość kompozycji...

Cóż za wspaniały temat np.: „Anglja”!

I coż z niego zrobili Anglicy? Hale targowe, w których można kupić mydelka, karty i papierosy...

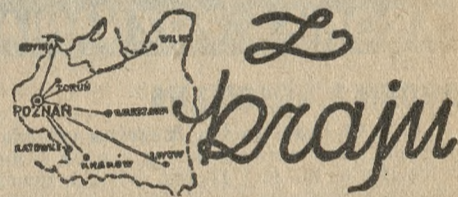
Warszawa

Przy zepsutym żołądku, zaburzeniach w trawieniu, niesmaku w ustach, bólu w skroniach gorączce, zaparciu, stolec wymiotach lub rozwolnieniu, już jedna szklanka naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** działa pewnie, szybko i dodatnio. Zal przez lek. Tg 2078

Powrót na tron

Król Jerzy II grecki opuścił wczoraj Londyn, udając się w drogę powrotną do kraju. Po drodze król Jerzy odwiedzi najpierw Paryż.

ZARZĄDZENIE POCZTY

Niedawno pewien kupiec żydowski w Warszawie został zasądzony na 8 miesięcy więzienia za obrazę państwa ościennego, której dopuścił się w ten sposób, że na liście z Niemiec dopisał obraźliwe uwagi i odesłał go z powrotem.

Obecnie poczta wydała okólnik, w którym podnosi, że stwierdzono niewłaściwe postępowanie urzędników pocztowych z przesyłkami pochodzącymi z zagranicy, a niedoręczaniem w kraju. Zdarzyło się bowiem, iż adresaci zamieszczali na nieprzyjętych przesyłkach niestosowne i obraźliwe uwagi pod adresem kraju pochodzenia przesyłek. W myśl art. 43 ordynacji pocztowej przesyłki z obraźliwymi napisami muszą być w każdym wypadku wycofywane z obrotu.

ZRZESZENIE GMIN ŻYDOWSKICH

Gminy żydowskie w Polsce, które niedawno wysłały swoich przedstawicieli na ogólny zjazd, mają w przyszłości tworzyć zrzeszenie, na którego czele będzie stała komisja z 25 osób oraz prezydium z 3 osób. Członkami prezydium mają być: każdorazowy prezes i wiceprezes gminy żydowskiej w Warszawie, oraz jeden przedstawiciel gmin prowincjonalnych z wyboru. Liczy się na udział około 150 gmin żydowskich w tem zrzeszeniu. Na dzień 24 bm. jest przewidziany nowy zjazd przedstawicieli wszystkich gmin do Lwowa.

AFERA PASZPORTOWA I SAMOBÓJSTWO

W Chełmie lubelskim zostały ujawnione nadużycia w związku z wydawaniem paszportów zagranicznych. Gdy sędzia śledczy w tej sprawie udał się do mieszkania urzędnika starostwa chełmskiego Wacława Smolikowskiego celem dokonania rewizji, tenże nagle dobył rewolweru i strzelił sobie w skroń. S. zmarł następnie w szpitalu. W Chełmie aresztowano w związku z tą sprawą kilka osób.

PROCES MIASTA BRZEŚCIA ZE SKARBEM PAŃSTWOWYM

Przed Sądem Najwyższym zakończył się proces, jaki miasto Brześć wytoczyło skarbowi państwowemu o pewne place w mieście, które kiedyś były zajęte przez rząd rosyjski, a następnie przeszły w posiadanie rządu polskiego. Sporna ta sprawa była przedmiotem rozpraw we wszystkich instancjach, aż ostatecznie Sąd Najwyższy teraz rozstrzygnął ją na korzyść Brześcia.

NIEZWYKŁY PACJENT

Do ambulatorjum przy szpitalu żydowskim w Białymostku zgłosił się w tych dniach 19-letni D. G., prosząc o poradę lekarską. Ordynujący lekarz zbadał pacjenta i ku wielkiemu swemu zdziwieniu stwierdził, że p. D. G. ma wszystkie organa wewnętrzne pomieszczone jak naj-niewłaściwiej. A więc serce ma z prawej strony, wątrobę — z lewej, żołądek — z prawej i ślepa kiszka — z lewej. Dokonano zdjęcia roentgenowskiego, które całkowicie potwierdziło pierwsze spostrzeżenia lekarza. Wypadek ten wywołał zrozumiałą sensację w miejscowych sferach lekarskich.

Zaburzenia w Egipcie

Jak doniosły depesze doszło w Egipcie do krwawych zaburzeń między nacjonalistami egipskimi a policją angielską. Powyżej reprodukowujemy mapę Egiptu z miejscowościami, w których miały miejsce najpoważniejsze zaburzenia.

W niedzielę wybory w Gnieźnie

Co powinien wiedzieć każdy wyborca!

W niedzielę, 17-go bm., winni stanąć do wyborów wszyscy, którzy przed dniem 9 października 1935 r. ukończyli 24 lata i którzy od roku zamieszkują w Gnieźnie.

Głosujemy w obu okręgach na listę Obozu Narodowego, nie dokonyując na kartkach wyborczych żadnych zmian i nie skreślając żadnych nazwisk, aby wskutek pomyłek i przekreśleń głosy nie uległy unieważnieniu.

Ci wyborcy, którzy są niezależni, głosują na Obóz Narodowy, bo tak każe im sumienie i rozum.

Ci zaś wyborcy, którzy są zależni, również głosują na Obóz Narodowy, bo głosowanie jest tajne, a sumienie na kagańcu nie chodzi.

Wyborcy! Pamiętajcie, że „Narodowe Zjednoczenie Pracy Samorządowej” — to „sanacja”!

Udowodnijcie, że w Gnieźnie mieszkają obywatele a nie poddani. Stwierdźcie to, głosując na listę Obozu Narodowego. (br)

Miasto pod lawiną śnieżną

Londyn, (Tel. wł.) Z Abakanu Jonońska, że w rejonie sachalińskich „Złotych Źródeł” wydarzyła się katastrofa spowodowana przez burzę śnieżną. Niebawym rozmiarów lawina runęła na miasto Hakasków. Kilkanaście domów oraz ponad 200 osób zostało zasypanych. Dotychczas wydobyto 40 zwłok.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Listopad

16

SOBOTA

Kalendarz rzym.-kat.

Sobota: Edmunda b.
Niedziela: Salomei p.

Kalendarz słowiański

Sobota: Radomira

Niedziela: Zbysławy

Słońca: wschód 7,14

zachód 16,00

Długość dnia 8 g. 46 min.

Księżyc: wschód 21,40

zachód 12,18

Faza: 6 dzień po pełni.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś plus 0,55 m.

Przewidywania pogody na sobotę: Po lekkim przymrozkach w nocy i mgie rano, w dzień pogodnie i dość ciepło.

NOCNA SŁUŻBA APTEK

Śródmieście: Apt. 27 Grudnia 18. — Apt. im. Marcinkowskiego, ul. Nowa. — Apt. Czerwona, St. Rynek 37. — Apt. Zielona ul. Wrocławska 31. — Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. — Łazarz: Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9. — Wilda: Apt. pod Koroną, Górna Wilda 61. — Debiec: Apt. przy ul. Debieckiej 6. — Staroleka: Apt. miejscowa. — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.

KRONIKA KOŚCIELNA

W kościele św. Marcina czterdziestogodzinne nabożeństwo w piątek, sobotę i niedzielę, 15, 16 i 17 bm. wraz z uroczystością odpustową św. Marcina, która przypada w niedzielę. W piątek i sobotę o godzinie 6 rano wystawienie i jutrznia, o godz. 10 suma, o godz. 18 nieszpory z kazaniem. W niedzielę wystawienie i jutrznia o godz. 5, o godz. 11 suma, o godz. 18 nieszpory, kazanie i procesja.

Powstańcy i Wojacy — Stare Miasto. Msza św. za dusze zmarłych członków w niedzielę, 17 bm. o godz. 8 w Katedrze.

ZYCIE AKADEMICKIE

„Żywy Dziennik“, Samopoc. Organ. Studentek U. P. w niedzielę, 17 bm. o godzinie 18 w świetlicy przy ul. Słowackiego 20.

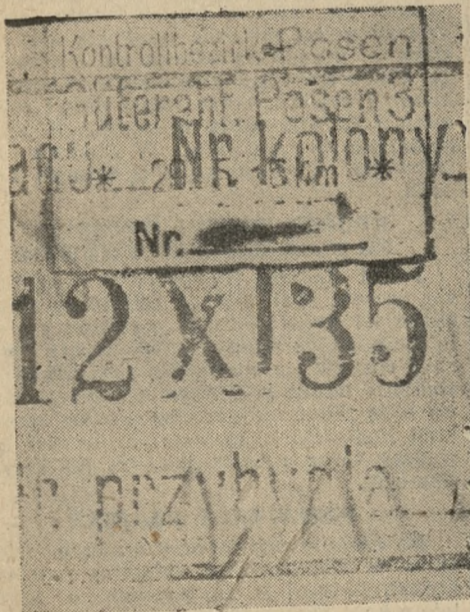
ZEBRANIA, ZJAZDY

Tow. Właścicieli Domów i Nieruchomości zwołuje dla wszystkich właścicieli nowych domów zebranie w poniedziałek, 18 bm. o godz. 18 w sali p. Heyduckiego przy ul. Masztalarskiej 8.

WYCIECZKI

Pol. Tow. Tur.-Krajoznawcze urządza w niedzielę, 17 bm. wycieczkę do spalarni śmieci, osiedla i ogrodów naramowickich; prowadzi p. Kisielewicz. Zbiórka o godz. 10,30 przy przystanku tramwajowym nr. 6 na Tamie Garbarskiej.

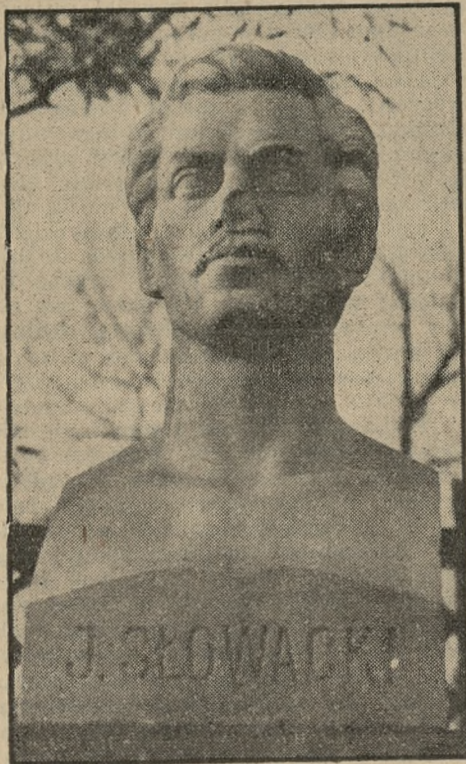
„Güterabf. Posen 3“

Jeden z naszych Czytelników dostarczył nam nalepki, jakiej użyła w dniu 12 b. m. ekspedycja towarowa na dworcem w Poznaniu. Na nalepce tej widnieje reprodukcja powyższej pieczętka niemiecka „Güterabf. Posen 3“, która dzisiaj, po 17 latach niepodległości, jest zupełnie nie na miejscu. (wel)

Pomnik Słowackiego zniszczyli wandalowie

Nieznani dotychczas sprawcy zniszczyli ostatnio pomnik Słowackiego, znajdujący się w parku Marcinkowskiego. Wandalowie utracili nos i uszko-

Uszkodzony pomnik Słowackiego w Poznaniu

dzili w kilku miejscach oblicze wieszczą.

Pomnik Słowackiego, wystawiony w 1923 r. w marmurze śląskim, wyrzeźbił W. Marcinkowski.

KRONIKA MIEJSCOWA

Próby alarmu ogniowego. Dziś przed południem o godz. 11,30, mieszkańcy Poznania poruszeni zostali donośnym gwizdem syren fabrycznych. Jak się dowiadujemy, był to próbnym alarmu ogniowego, przeprowadzonym w głównych warsztatach kolejowych przy ul. Roboczej.

Z okazji święta Młodzieży odbędzie się w niedzielę, 17 bm. o godz. 12.15 w auli uniwersytetu uroczysta akademicka staraniem Kat. Stow. Młodzieży Męskiej.

Nielegalny handel w Poznaniu. Coraz bardziej rozwijający się na terenie naszego miasta handel domokrajny zaczyna budzić poważny niepokój wśród kupiectwa polskiego. I słusznie zresztą, gdyż handel tego rodzaju podcina byt placówkom polskim, uginającym się pod brzemieniem kryzysu. Taki handel prowadzi u nas przeważnie Żydzi. Zjeżdżają oni do Poznania na kilka dni, wynajmują sobie odpowiednio zakonspirowany lokal, urządzają w nim skład towarów i rozpoczynają wędrowkę po domach w mieście względnie po wsiach. Nieraz stosują też metodę zaczepiania na ulicy i proponowania okazynego kupna futer, czy materiałów białych. Gdy ktoś zapyta o firmę, Żyd nie podaje jej, oświadczając, że sam zgłosi się w mieszkaniu. W ten sposób dochodzi niejednokrotnie do poważniejszych transakcji. Ponośi na tem z jednej strony straty skarbu państwa, gdyż handlarze żydowscy nie wykupują żadnych patentów, nie placą podatków, ani świadczeń, z drugiej zaś kupiectwo, któremu tego rodzaju nieuczciwa i brudna konkurencja szkodzi najwięcej. Walkę z tym handlem na terenie Poznania prowadzi energicznie komitet do walki z nielegalnym handlem, który ostatnio wykrył w jednym z poznańskich hotelików zakonspirowany skład futer, prowadzony przez Żyda. (sk.)

Likwidacja domowych jadalni. Swego czasu związek restauratorów zwrócił się do Izby Przemysłowo-Handlowej z memorjałem w sprawie domowych jadalni, które poważnie zagrażają bytowi restauracji. Wobec tego, że Izby ustosunkowały się pozytywnie do postulatów restauratorów, władze przystąpiły ostatnio do likwidacji tych jadalni. (sk.)

Z targu. Dnia 15 b. m. na placu Sapieżyńskim placono:

Za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 2,80—3,00 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3,20—3,40 zł; 1 kg. twarogu 60—70 groszy; za litr śmietany 1,40—1,60 zł; litr mleka pełnego 22—26 gr; 1 mdl. jaj 1,40—1,70 zł.

Za mięso: 1 kg. wieprzowiny 1,40 do 1,60 zł; 1 kg. wołowiny 1,40—1,80 zł; 1 kg. cielęciny 1,40—2,40 zł; 1 kg. skopowiny 1,40—1,60 zł; 1 kg. koziny 1,00—1,40 zł; 1 kg. słoniny 2,00—2,20 zł; 1 kg. smalcu 2,60—2,80 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1,60 do 2,50 złotych; kaczka 2,00—3,50 złotych; gęś 3,00—5,00 zł; para gołębi 0,90—1,00 zł; indyk 3,50—6,00 zł; para kurcząt 2,00 do 3,20 zł; para kurpatów 1,60—2,00 zł; perlica 1,60—2,00 zł; bażant 2,60—3,00 zł; zając 2,40—3,50 zł; królik 1,00 zł.

Za ryby: 1 kg. szczyrak 2,20—2,40 zł; 1 kg. okonia 1,60—2,20 zł; 1 kg. lina

Policja wszczęła dochodzenia celem wykrycia sprawców.

Należy dodać, że niejednokrotnie zabieraliśmy już głos w sprawie rozpasania podejrzanym elementom w tym parku, jednak, jak dotąd, głos nasz pozostał bez echa. (sk)

SKOŃCZYĆ WRESZCIE Z OHYDĄ

Piszą nam z miasta: Park Marcinkowski nie ma jakoś szczęścia. Miał być miejscem wypoczynku po pracy, a stał się terenem rozpasania elementów najgorszego gatunku, które z nastaniem zmroku rozpoczynają tu swoje bezceństwa. Takim stanowi rzeczy sprzyja z jednej strony niedostateczne oświetlenie parku, z drugiej zaś brak należytej kontroli, jaka winna się tu często odbywać. Wałęsające się po parku ulicznicy zaczepiają niejednokrotnie spokojnych przechodniów, wśród których nie brak również młodocianych. Czy można dopuścić, aby pozwalały sobie na okropne i głośnie klątwy pod adresem choćby tylko tego, kto im odmówi papierosa? Ileż to razy nie jeden z przechodniów jest świadkiem gorszących klótni i bójk między ulicznicami, bądź też scen przerażających swą ohydą. Sceny te nie nadają się do opisu, można je przedstawić tylko przy drzwiach zamkniętych. A dzieje się to przecież nie na jakimś odludziu, ale w centrum miasta, które jeszcze przed kilku laty nie znało takiego rozpasania ulicznicy. Czyż stan ten może trwać dłużej?

Sądymy, że nie, dlatego też wyrażamy przekonanie, że władze zainteresują się tą sprawą i położą wreszcie kres tej ohydzie.

Do Czytelników naszych!

Zdarza się, że ten i ów z Szanownych Czytelników nie otrzymują regularnie „Kurjera Poznańskiego“ w następstwie czego mógłby zarzucić nam niedbalstwo. Prosimy zatem o powiadomienie nas każdorazowo i jak najszybciej o wszelkich niepunktualnościach lub innych usterkach w dostawie naszego pisma a postaramy się o ich usunięcie. Wszyscy Czytelnicy nasi otrzymywać winni „Kurjera Poznańskiego“ regularnie i punktualnie.

Administracja „Kurjera Poznańskiego“,
Poznań, św. Marcin 70.

„Dzwon“ gnieźnieński przed mikrofonem

Chór Reprezentacyjny Wielkopolskiego Związku Kół Śpiewaczych, okręgu trzeciego, Chór Męski — „Dzwon“ pod artystycznym kierownictwem organisty Katedry Gnieźnieńskiej pana Teofila Barczyńskiego, — wystąpi poraz pierwszy w poniedziałek dn. 18 b. m. o godz. 18,45 przed mikrofonem w rozgłośni Radja Polskiego w Poznaniu. W programie pieśni ludowe. (Na fotografii p. Barczyński).

Częstochowska, Jasnogórska i Ostrobramska. Pięknie brzmiące ulice, ale jezdnie i chodniki — to gorzej, niż błota pińskie, to raczej — w czasie deszczu — same jeziora, których nie można przebywać, chyba, że przechodnie sami używają forteli w postaci rzucania głazów kamiennych i deszczulek.

Parafia górczyńska liczy 14 tysięcy dusz. Trzeba posłuchać wiernych, gdy w niedzielę wychodzą z kościoła. Trzeba przypatrzeć się, jak wówczas skłębione mrowisko ludzkie szuka daremnie chociażby wąskiego przejścia przez ulicę.

Stan pogarsza fakt, że koło kościoła górczyńskiego biegnie droga na cmentarze: parafii św. Marcina, św. Łazarza, św. Michała i kościoła św. Krzyża. Jeżeli w przybliżeniu obliczymy, to zaniechaniami ulicami, które nie posiadają nawet zwykłego bruku, zainteresowanych jest co najmniej 50 tys. osób.

W swoim czasie bawiła na Górczynie jakaś komisja z ramienia zarządu miejskiego. Obiecywała, że postara się o nadanie wspomnianym ulicom odpowiedniej szaty. Jak dotąd — bez skutku. A przecież nie chodzi tu o wylanie asfaltu, ani o wyłożenie kostki granitowej. Zwykły bruk z kamienia polnego, a wszyscy parafianie odetchną z ulgą. (wel)

KRONIKA POLICYJNA

Ujęcie oszusta. Do restauracji Piotrowskiej, przy ul. G. Wilda 10, przyszedł pewien osobnik i zamówił trunki i papierosy na ogólną sumę 10 zł. Kiedy pomocnik gastronomiczny zażądał zapła-

Wóz zderzył się z tramwajem na Górnej Wildzie

Świadkiem wczorajszego zderzenia wozu z tramwajem linii nr. 4 był p. Stawski (Górna Wilda 10), który miał przy sobie aparat fotograficzny „gotowy do strzału“ i dokonał powyższego niecodziennego zdjęcia.

„PANI I SZOFER“

arcywesola, przepysna wiedeńska komedia muzyczna wyświetlana będzie **tylko 2 razy** na specjalnych popularnych przedstawieniach po cenach **niebawale znizonych, w sobotę, dnia 16 i w niedzielę, dnia 17 listopada o godz. 3 po południu w kinoteatrze „Słońce“.**

Tea van Diemem była modną powieściopisarką, jej romanse rozchodziły się w tysiącach egzemplarzy, dając jej coraz większą sławę i majątek. Przywykła do zbytku i beztrudnego życia, podróżowała po świecie, stale otoczona rojem wielbieli jej urody i talentu.

Pewnego dnia otrzymała dziwny list. Pisał do niej robotnik z fabryki „Elektra“, poddając surowej krytyce jej powieści i zarzucając zupełną nieznajomość życia. Dotknięta do żywego, Tea zaprzęgnęła poznać autora listu. Przebrała się w skromną sukienkę i własnym samochodem pojechała do fabryki, gdzie pod pozorem szukania pracy poznała się Lotarem Bosse.

Przytoczone powyżej streszczenie jest zaledwie zaczątkiem wspaniałej akcji, jaką reżyser rozciąga rzed oczami widza. W ramach tej akcji toczy się równolegle romansik szofera Tei van Diemem z koleżanką Bossego, Alną. A szofera gra niezrównany **Feliks Bressart**, jeden z najlepszych komików sceny i filmu.

Ze względu na olbrzymie zawsze zainteresowanie przedstawieniami popularnymi w kinoteatrze „Słońce“, celem uniknięcia natłoku przy kasie, uprasza się Szan. Publiczność we własnym interesie o wcześniejsze zakupywanie biletów, które po cenach niebawale znizonych: **cały parter 50 groszy, cały balkon 75 gr.** są do nabycia wcześniej od piątku w firmie **S. Kałamański — Plac Wolności 6.** (Godziny kasowe od 12 — 18.30).

Roszyk świadczył przeciwko nim w procesie cywilnym.

Na rozprawie sądowej oskarżeni do winy się nie przynali. Witold Grzybowski twierdził, że to Roszyk go napadł, a on musiał się bronić, Michał zaś oświadczył, że wogóle nie było go przy zajściu. Sąd po przesłuchaniu świadków Piotra Roszyka, Józefa i Apolonji Śpiwaków, Wandy i Marji Matysiaków, oraz Feliksa Stürmera i wysłuchaniu wywodów stron, ogłosił wyrok, skazujący Witolda Grzybowskiego na 8 miesięcy więzienia, a u niewiniącej jego ojca Michała. (m.)

— **Wędrująca sprawa.** Egzystująca w Lesznie firma stolarska Nejman i Spółka już w r. 1930 znajdowała się w trudnościach finansowych. Zwróciła się o pożyczkę do K. K. O. miasta Leszna, uzyskując 15 tys. zł pod warunkiem, że jako majątek zaufania K. K. O. przyjęty będzie niej. Łakomy. Po rocznej gospodarce, tak właściciel firmy, jak majątek zaufania oskarżeni zostali o działanie na szkodę K. K. O., o przekroczenie kredytu o sumę blisko 80 tys. złotych, oraz przywłaszczenie sobie 3.500 złotych, które należały się K. K. O. z tytułu sprzedanych mebli. Sąd okręgowy w Poznaniu (wydział zamiejscowy w Lesznie) skazał w sprawie tej oskarżonego Nejmana na 10 miesięcy więzienia, Łakomego zaś na rok więzienia, darując im połowę kary na mocy amnestji. Oskarżeni apelowali. Sąd apelacyjny obydwu uniewinnił. Wówczas prokurator założył kasację i Sąd Najwyższy uchylił wyrok apelacyjny. W dniu wczorajszym spraw ta znalazła się ponownie na wokandyzie sądu apelacyjnego. Po rozpatrzeniu sąd uniewinnił oskarżonego Łakomego, zatwierdził zaś wyrok co do Nejmana, jednak na mocy amnestji karę całkowicie mu darował. (m.)

Z WIELKOPOLSKI

— **Buk.** Sąd grodzki w Grodzisku na rozprawach karnych w Buku skazał utrzymującego agencję „Dziennika Poznańskiego“ Halińskiego Antoniego z Opalenicy, który przywłaszczył sobie 124 zł na niekorzyść „Dziennika“ na 1 mies. aresztu.

— W miejsc. urzędzie stanu cywilnego zapisano w miesiącu październiku: 23 urodzeń i 8 zgonów. Ślubów zawarto 8.

— Lokatora swego, niej. Jakóba Serbińskiego, poblił poważnie członkowie rodziny Adamków w Wielkiejwsi.

— Podosłtysem gromady Wielkawie zatwierdzony został przez starostę pow. roln. Kazimierz Ratajczyk z Wielkiejwsi (Pawłowo).

— Wielki koncert instrumentalno-wokalny urządzony został w ub. niedzielę z ok. 75 rocznicy urodzin mistrza Paderewskiego w sali parafialnej przez tow. Chór Kościelny i symfoniczny, a także występy orkiestry dętej i symfonicznej, wywołały powszechny aplauz. Dyrygował p. J. W. Samelczak. Sala wypełniona była po brzegi. (bm)

— Brak łazienek odczuwają mieszkańcy wsi. Może dałoby się uruchomić łazienki, istniejące dawniej przez kilkanaście lat w Mieczarni bukowskiej.

— **Bydgoszcz.** Z inicjatywy Rady Artystyczno-Kulturalnej i w porozumieniu z Nauk. Tow. Lekar. odbył się ma specjalna akademja ku czci śp. prof. dr. Kazimierza Panka.

— Wydz. Opieki Społ. przy magistracie rozpoczął rozdawnictwo ziemniaków dla bezrobotnych, którzy w stosunku do posiadanej rodziny otrzymują od 2—8 centnarów. Wkrótce ma się rozpocząć wydawanie opału oraz uruchomienie kuchni ludowej i rozdawnictwo tygodniowych porcji żywnościowych.

— W niedzielę o godz. 16 w salce Miejs. Konserwatorium Muzycznego, przy ul. Ks. Skargi 14, odbędzie się drugi zimowy wieczór muzyki kameralnej.

— W sobotę o godz. 19 w wielkiej sali Domu Kat. przy Farze odbędzie się wieczór dyskusyjny dla wszystkich organizacji Kat. Robot. Polskich. Dyskusję zagal delegat z Poznania, p. Chmara.

— Tow. Śpiew. „Lutnia“ z okazji 15-lecia urzęda w sobotę o godz. 20 uroczyste zebranie w salce restauracji „Gastronom“, przy ulicy Focha.

— Przed sądem okręgowym toczyła się rozprawa przeciwko 27-letniemu Stanisławowi Bokwie z Barcina, oskarżonemu o nad. dokonany w dniu 8 lipca br. na mieszkaniu rolnika Marjana Solińskiego w Mamliczu, pow. szubiński. Rozprawa ustaliła zupełny brak podstaw do oskarżenia. Sprawca napadu pozostał więc niezany.

— **Czarnków.** We wtorek wieczorem przybyli do lokalu p. Skapskiego właściciel ciężarówki Leon Szypuliński i jego szofer Maksymilian Wojdziak. Po wypiciu większej ilości wódki zaczęli się awanturować, tłukąc szklanki i demolując urządzenie lokalu. Przechodzący w tym czasie ul. Szkolną post. Zalewski wszedł do lokalu, ażeby uspokoić awanturników. Ci jednak zaatakowali posterunkowego. W czasie szamotaniny przybył st. post. Nowakowski, który pod groźbą użycia broni palnej rozbroił awanturników i ich zaarrestował.

— Koncert na rzecz bezrobotnych odbył się 10. bm. w sali „Strzechy Ogrodowej“.

— Egzamin na mistrzów rzeźniczkich zdali pp. Myszka Leon, Surma Jan I, Surma Jan II, Sznabel Paweł, Kropp Willy z Czarnkowa, Domagała Ignacy z Kruszcza, Jahnz Edward z Lubasza i Drewitz Willy z Gebie.

— Na wieczny spoczynek odprowadzono w dniu 11. bm. ś. p. Władysława Krygielskiego. Zmarły należał do różnych organizacji narodowych, a podczas powstania był komendantem Straży Ludowej.

— Obchód dnia niepodległości rozpoczął się w niedzielę uroczystym nabożeństwem, w którym brały udział organizacje i stowarz. ze sztandarami, poczem odbyła się defilada. Dla dziatwy odbył się obchód w niedzielę z nabożeństwem i uroczystą akademją.

— W tych dniach rozpoczął się w świetlicy P. C. K. nowy kurs dla ratowników. (en)

— **Leszno.** Komitet powstańców Wielkop. na miasto i pow. leszczyński uprasza wszystkich powstańców o przybycie do biura komitetu, ul. Starozamkowa nr. 7, w celu rejestracji. Należy zabrać za sobą dowody, stwierdzające udział w powstaniu oraz książeczkę wojskową. Poza

tem uprasza się o doręczenie na piśmie wypracowanego materiału z powstania wielkopolskiego. Powstańcy, którzy nie mogą sporządzić wypracowania, winni się zgłosić osobiście w biurze komitetu w godz. od 8 do 18.

— Zarząd Tow. Chrześc. Kupców samodz. w Lesznie podaje pp. kupcom do wiadomości, że z inicjatywy miejskich zakładów światła i wod. zostanie w dniu 15. bm. o godz. 17 w kinie „Pałacowym“ wygłoszony odczyt z przeobrażeniami o oświetlaniu okien wystawowych, reklamie świetlnej i t. d.

— Kurs gotowania, dostępny dla dorosłych i absolwentek państw. szkół przemysł., organizuje od 15. bm. do 15 grudnia dyrekcja tejże szkoły, która przyjmuje zgłoszenia w godz. od 17 do 19.

— Na zebraniu Tow. Właśc. Domów i Nie ruchomości omówiono sprawę obniżki komornego i uchwalono protestacyjną rezolucję.

— Ciekawy mecz w piłkę nożną pom. pierwszemu druż. T. G. „Sokol“ i „Polonii“ odbędzie się 17. bm. na boisku „Sokola“ o godz. 14.15.

— Przetarg na wydzierżawienie z dniem 1 grudnia b. r. dwóch sklepów żołnierskich w 55 p. p. (pierwszy w koszarach Kościuski, a drugi w koszarach Stan. Leszczyńskiego) ogłasza zarząd spółdzielni żołnierskiej 55 p. p. Oferty pisemne powinny wpłynąć do dnia 23. bm. Blizszych informacji udziela kancelaria spółdzielni. (lh)

— **Ostrów.** Koło T. C. L. w Skalmierzycach powołano do życia staraniem ostrowskiego komitetu okr. T. C. L. Na konstytucyjnym zebraniu przemawiał ks. Andrzejewski z Ostrowa. W skład zarządu nowego koła wchodzi pp.: Wasilewski — prezes, Giesioka — sekr., Tomczak — skarbnik, komisje rewizyjną tworzą pp. Mateczak, Ławniczak i Dolacianka. Członków zapisało 25.

— Kurs dla opiekunów społecznych z pow. ostrowskiego odbył się tu przy udziale 51 opiekunów społecznych, 13 członków rady opieki społecznej, oraz urzędników zainteresowanych.

— Pierwsze oficjalne mistrzostwa szachowe miasta Ostrowa o nagrody rozpoczyna się tu w lokalu sekcji szachowej K. P. W. 20. bm. (os)

— Uczniowie szwajcarskiego Hoberowi K. skradli z podwórza przy ul. Kościelnej 5 nieznaną sprawca rower, wartości 40.— zł.

— Franciszkowi Baderskiemu, pracownikowi Główn. Warsztatów Wag. w czasie pracy uciął młot elektryczny palec wskazujący u prawej ręki. (rp)

— **Pleszew.** Uroczysta akademja z okazji „Święta młodzieży“ odbędzie się 17 b. m. o godzinie 17 w dużej sali domu parafji.

— Dnia 12 b. m. odprawione zostało w kościele parafji nabożeństwo żałobne za duszę śp. ks. Prałata Piotra Wawrzyniaka. Okolicznościowo kazanie wygłosił ks. prał. Niesiolowski. Po nabożeństwie odbyło się w lokalu Banku Pożyczkowego uroczyste posiedzenie władz spółdzielni z zaproszonymi gośćmi. Referat wygłosił dyr. banku p. Białaski.

Z POMORZA

— **Toruń.** Tow. Pomocy Nauk. odbyło uroczyste zebranie z okazji 65-lecia. Towarzystwo udzieliło pomocy przez ten czas ponad 800 dzieciom.

— Tarczę zegara ratuszowego oświetla się z nastaniem mroku reflektorami.

— Magistrat postanowił wybudować szklaną poczekalnię tramwajową na pl. Bankowym przed skrzyżowaniem ulic: Szopena i Alei 700-Lecia. Do budowy poczekalni warsztaty już przystąpiły.

— Związek lokatorów na zebraniu stwierdził, że obniżki komornego dają lokatorom minimalne ulgi w stosunku do zmniejszonych obecnie zarobków. (z)

Z GDYNI I WYBRZEŻA

— **Gdynia.** Na terenie Gdyni od dłuższego czasu grasowała szajka złodziei, która „wyspecjalizowała“ się w okradaniu sklepów spożywczych. W toku dochodzeń ustalono, że kradzione towary kupował Szydłowski Mieczysław, właściciel sklepu przy ul. Śląskiej, którego aresztowano. „Kierownikami“ szajki byli aresztowani Świder Jan i Hron Roman, a ich pomocnikami Ludwik Antoni i Przychyła Stanisław.

Robotnicy Kacmarek Stefan i Modrzewski Kazimierz zatrudnieni przy zakładaniu rur kanalizacyjnych przy gmachu sądowym, zostali zasypani obnieszoną ziemią. Obaj robotnicy wiek-szych obrażeń nie odnieśli.

W Orlowie samochód, kierowany przez szofera Trzebie Leona, najechał na przechodzącą ulicą Sabine Oleksiewiczową. Najechana doznała ogólnych obrażeń na całym ciele oraz złamała obojczyka. Ofiarę wypadku zawieziono w stanie ciężkim do szpitala. Wed. ur. dochodzeń policyjnych wypadkowi zawinił szofer.

— Niejaki Piżkiewicz Jan. zam. w Sopocie, został aresztowany pod zarzutem dokonania oszustwa w kilku wypadkach. Piżkiewicz przedstawiał się jako inkasent firmy „Bałtyckie Morze“ i pobierał zaliczki na dostawy ryb i konserw.

— Jadący rowerem ul. Morską Kaszubowski Jan zeskobił nagle i zmarł na ulicy. Przywołany lekarz stwierdził śmierć na udar serca.

— Niewykryci dotąd sprawcy włamali się ostatniej nocy do składu konfekcyjnego, przy ul. Abrahama 17, i skradli większą ilość towarów łącznej wartości 2 000 zł. (p)

Swiatlo dzienne zawiera 52%
Swiatlo elektryczne 95%
zbedne dla wzroku
ultra-czerwone promienie

ZEISS

URO-PUNKTAL

SZKŁA

powstrzymują te promienie, wyrównując różnice między światłem sztucznym, a dziennym. Chronią oczy od przedwczesnego zmęczenia i potęgują energię.

Do nabycia u optyków fachowych.
Prospekty „Punktal“ wysyła bezpłatnie fa. Carl Zeiss, Jena lub Reprezentacja na Polskę, J. Szalawicz — Warszawa, ulica Moniuszki 2.

nr 17 973

Kiedy odbędą się targi w Swarzędzu?

Swarzędz (s. d.) Jak donosiliśmy, tegoroczne swarzędzkie targi na meble miały odbyć się z początkiem listopada br. Ze względu jednak na to, że powzięto uchwałę wybudowania wystawowej hali targowej, która stoi już pod dachem, a brak wewnętrznego urządzenia, jak: sufitu, okien, drzwi, podłóg itp. — targów w tym roku nie będzie. Termin targów został przełożony na koniec wiosny 1936 r. Równocześnie z otwarciem II. regionalnych targów meblarskich odbędzie się poświęcenie wspaniałego gmachu targowego.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi:
Dnia 14. b. m. wywieziono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):
— Rob. Czesł. Krawczyk i kraw. Hel. Donarska; rob. Wł. Kowalski i Magdal. Dudziak; rob. Stan. Braun i prac. Zofia Kaczorówna; rob. Nikod. Jaśniak i Jul. Wyroda w Radomiu; kraw. Kazim. Karasiński i eksp. Hel. Gychnerska; rzeźn. Tad. Brzeskwinięwiec i buf. Jadw. Gaza; owdow. rob. Ign. Majchrzak i Gertr. Piotrowska.

Zgony:
Dnia 14 listopada 1935 roku zapisano następujące zgony: Aleksandra Ptaszykówna, uczennica szkolna 7 lat; Emilia Ziolkowska z domu Grekkówna, 53 lat; Jan Michalak, robotnik 42 lat; znalezione nieznane dziecko płci żeńskiej, w wieku około 2 dni; Stefania Glowacka służąca, 22 lat; Romana Jędrzejewska, 1 rok 4 mies. 1 dzień; Antoni Pustkowiak szeregowiec 7 Bataljonu Telegraf. — reżnik, 22 lat; Józefa Sobkowiakowa z domu Nowicka, 77 lat; Henryka Andrzejewska, 3 dni 4 i pół godz.; Stanisław Koller, 1 dzie Stanisław Kurpisz, 1 godz.

Składki i pokwitowania

Na Towarzystwo Pomocy Naukowej im. Karola Marcinkowskiego: Dnia 14 listopada rb. wypłaciliśmy 50 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: J. R. z podziękowaniem za wysłuchaną prośbę, prosząc gorąco o błogosławieństwo dla domu, 5 zł. — J. K. z prośbą o zdrowie, 5 zł. Razem z poprzednio pokwitowanymi 222,50 złotych.

Na chleb św. Antoniego: J. K. z prośbą w pewnej sprawie 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 17,50 zł.

Dla nieuleczalnie chorego inwalidy na podróż do groty Matki Boskiej w Lourdes: B. B. 1 zł. — W. B. 1 zł. — Ł. M. 2 zł. — J. K. z prośbą o modlitwę 5 zł. — M. K. 0,50 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 108 zł.

Grota Garbo i Fredric March w wielkim filmie „ANNA KARENINA“ którego premiera odbędzie się jutro w sobotę w kinoteatrze „Słońce“.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Pobożne życzenia

O małą chociażby reformę podatkową

Jak wiadomo, „reforma“ podatkowa, zrealizowana przez obecny rząd wyraziła się pod postacią wielkich podwyżek ciężarów podatkowych. Oczywiście, nie o takiej reformie myślał płatnik, wzdychając za gruntowną reformą naszej skarbowości.

Zachodzi pytanie, czy — mimo wszystko — daloby się zrealizować pewne posunięcia, któreby płatnik odczuł jako błogosławieństwo, a któreby skarbowi państwa nie przyniosły uszczerbku? Innymi słowy, czy możliwa jest w obecnych warunkach „mała“ reforma podatkowa? Sądźmy, że — tak.

Możliwe i konieczne, zdaniem naszym, jest złagodzenie obowiązującego systemu podatkowego we wszystkich tych punktach, gdzie dojrzałość reform została stwierdzona, jak np. dopuszczenie potrącania strat z lat poprzednich od dochodu podatkowego; zaniechanie rewizji podatkowych za lata ubiegłe; wyłączenie obcych towarów od odpowiedzialności za podatek obrotowy; reforma systemu świadectw przemysłowych; wyłączenie w pewnych warunkach z opodatkowania dochodów, płynących z realizacji części składowych majątku.

Podobnych tematów dla „małej“ reformy możnaby wymienić więcej jeszcze. Dlaczego czynniki rządowe nie urzeczywistniają licznych zapowiedzi zmian w naszym systemie podatkowym? Czyżby fakt, że skarb państwa na nich nie bezpośrednio nie zarobi, był przyczyną niedotrzymywania obietnic?

Czy przedsiębiorstwa publiczne rentują się?

Życie gospodarcze domaga się od wielu lat przeprowadzenia rewizji istniejących przedsiębiorstw publicznych, celem wyraźnego określenia wyników bilansowych ich działalności oraz przeznaczenia przedsiębiorstw tych bądź do likwidacji lub przekazania czynnikom prywatno-gospodarczym, zwłaszcza w stosunku do przedsiębiorstw nierentujących się trwale, bądź — do reorganizacji w kierunku oszczędnościowym tych przedsiębiorstw, których utrzymanie w ręku państwa, ze względu na interes publiczny, uznane zostanie za nieuniknione. Niestety, jak dotychczas, życie gospodarcze nie doczekało się takiej rewizji przedsiębiorstw publicznych.

Aby obietniczki nie były cacankami...

Częstem w Polsce zjawiskiem jest brak koordynacji między działalnością władz III i I instancji. Jesteśmy więc często świadkami, jak to p. minister w swej mowie wypowiedział bardzo miłe dla obywatela słowa, natomiast w wykonaniu władz I instancji, z którymi obywatel bezpośrednio się styka, piękne zapowiedzi ministerjalne obracają się w nicłość. Stąd, gdy obywatel przeciwstawia sobie „teorię“ wywodów wysokich dygnitarzy i „praktykę“ niższych władz administracyjnych, mimowoli nasuwa mu się porównanie między poezją i prozą...

Niezbędne jest spowodowanie ściślego stosowania się przez aparat administracyjny do wytycznych polityki gospodarczej, ustalanych przez rząd. Nie wystarczy zalecenie, aby działano w zgodnym kierunku; trzeba jeszcze kontroli, i to surowej, czy władze niższych stopni stosują się do zarządzeń, pochodzących z góry. Brak takiej kontroli powoduje, że do obywatela nie docierają niejedne ulgi, przyznane mu przez ministrów.

Krótkie informacje gospodarcze

— Biuro organizacyjno-handlowe Związku izb rzemieślniczych opracowało katalog wyrobów rzemieślniczych, który ma się ukazać w niedługim czasie.

— P. K. P. zakupuje według swego projektu zapotrzebowania 3 miliony sztuk sosnowych podkładów kolejowych. 700 tys. sztuk mają dostarczyć lasy państwowe, 1 milion sztuk Zrzeszenie właścicieli lasów prywatnych oraz 1.300 tys. prywatny przemysł i handel.

— Statki Żegluga Polskiej przewiozły w październiku 46.079 tonn towarów, z czego na przywóz przypada 11.218 tonn, na wywóz 34.861.

— Min. gospodarki Rzeszy powołując się na ustawę przeciwko nieuczciwej konkurencji, wydał zakaz urządzania dorocznego sprzedaży produktów włókienniczych, m. in. materiałów na bieliznę i pościel.

— Rząd francuski ogłosił dekret o wprowadzeniu przymusowego clearingu w obrotach francusko-włoskich.

Reforma podatku gruntowego

Obecnie obowiązujący podatek zrunto- wywołuje powszechne niezadowolone. Konieczność jego reformy staje się coraz bardziej oczywista. W tym podatku nie posiadamy ani jednolitych podstaw wymiarowych, ani jednolitych norm podatkowych. Rozpiętość obciążenia 1 ha w różnych częściach kraju jest bardzo znaczna. Sprawozdawca projektu ustawy o państwowym podatku gruntowym w ubiegłym Sejmie, poseł Czernichowski, stwierdził, że „potrzeba reformy podatku gruntowego jest ogólnie uznana, jako jedno z najpilniejszych ogniw w ogólnej reformie podatkowej“.

Uchwalona na początku rb. ustawa ogranicza się do spraw klasyfikacji gruntów, nie może więc rozwiązywać całości problemu. Poza tem klasyfikacja ma być przeprowadzona w ciągu trzech lat i niewiadomo, jak będzie przeprowadzona. Stąd konieczność gruntownej reformy podatku gruntowego istnieje nadal.

Podatek gruntowy powinien być podatkiem od rzeczywistego przychodu. „Za podstawę wymiaru — pisze Eheber- g — należy uznawać nie domniemany, ale rzeczywisty przychód“. W tym też kierunku należy popchnąć rozwój naszego podatku gruntowego.

Rolnicy, zwłaszcza zaś drobni rolnicy, mają o wiele większe trudności od

innych przedsiębiorców przy liczbowym ustaleniu swego dochodu. Dlatego nie można od razu przekształcić obecnego podatku gruntowego na podatek od rzeczywistego przychodu.

Trzeba jednak wprowadzić pewne przywileje dla prowadzących książki. Wzorem może tu służyć podatek obrotowy. Taki przywilej, pod warunkiem przyzwoitego traktowania ksiąg, prowadzić będzie do stopniowego ich rozpowszechniania się.

Od pozostałych podatników musiałby nadal podatek być pobierany na podstawie domniemanego przychodu. Ponieważ jednak w zasadzie byłoby to stan przejściowy, nie zachodziłaby potrzeba wprowadzania katastru podatkowego.

Specjalnie potraktowani muszą być najdrobniejsi rolnicy. Nie będą oni w stanie w dzisiejszych warunkach zaprowadzić ksiąg. Dlatego też powinni oni płacić z samego prawa, płacić podatek w wysokości tych, którzy prowadzą książki.

Przekształcenie podatku gruntowego stosownie do wyżej podanych zasad uczyni go prawidłowym składnikiem zdrowego systemu podatkowego. J. K.

Mniej urzędów —
mniej podatków!

Deficyt budżetowy rośnie!

191,2 milionów złotych niedoboru w 7-miu miesiącach b. r. budżetowego

W październiku 1935 r. (w siódmym miesiącu roku budżetowego 1935/36) wydatki budżetowe wyniosły 197,1 milj. zł, były więc większe w porównaniu z październikiem 1934 r., kiedy wyniosły 179,5 milj. zł. Wzrost wydatków w październiku rb. w porównaniu z październikiem r. ub. należy przypisać wzrostowi wydatków na obsługę długów państwowych (październik 1934 r. — 8,9 milj. zł, październik 1935 r. — 26,5 milj. zł).

Dochody budżetowe w październiku rb. wyniosły 169,2 milj. zł były więc nieco mniejsze, niż w październiku 1934 r., kiedy

wyniosły 172,5 milj. zł.

Niedobór budżetowy w październiku r. b. wyniósł 27,9 milj. zł wobec 27,7 milj. zł we wrześniu 1935 r. Łącznie w 7 miesiącach bież. roku budżetowego deficyt wyniósł 191,2 milionów złotych.

We wpływach budżetowych w październiku rb. występują m. in. następujące pozycje: dochody z danin publicznych i monopolów ogółem 143,2 milj., w tem — daniny publiczne 90,7 milj. zł, monopole 52,5 milj. zł. Podatki bezpośrednie dały 53,2 milj. zł, podatki pośrednie 13,4 milj. zł, opłaty stemplowe 8,2 milj. zł.

Prosimy o odnowienie przedpłaty za „Kurjer Poznański“ za miesiąc gruzdzien 1935 roku przed 25 bm.

Przy późniejszym zamówieniu można się narażać na utratę pierwszych numerów grudniowych

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Wydatki na powiększenie i ulepszenie źródła dochodu.** N. T. A. wyrokiem z dn. 29. IV. 1935 r. l. rej. 5623/30 i 3741/31 ustalił tezę, że zwiększenie wydajności źródeł dochodu nie jest niezbędnym wymogiem uznania zmian, przeprowadzanych w tym źródle za jego powiększenie w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym. (K).

Z KRAJU

(k) **Sytuacja walutowa.** Na wczorajszych giełdach walutowych nie zanotowano poważniejszych zmian w porównaniu z kursami przedwczorajszymi. Na giełdzie w Paryżu dewiza na Nowy Jork i Amsterdam stała stale na tak wysokim poziomie, że decydują o najważniejszym odpływie złota z Francji do Stanów Zjednoczonych i Holandji. Również dewiza na Brukselę notowana jest stosunkowo wysoko. Poza tem ujawnia się słabsza tendencja dla dewizy na Medjolan.

(k) **Obieg polskich monet srebrnych i bilonu,** w dniu 10 bm. wyniósł (w milj. zł) — w nawiasach obieg w dniu 31 ub. m.) ogółem — 403,7 (417,2), w czem monety srebrne 317,4 (328,7), bilon niklowy i brązowy 86,3 (88,5).

(k) **Huta „Pilsudski“ buduje 6 mostów kolejowych.** Fabryka wagonów i huta „Pilsudski“ otrzymała od min. komunikacji zamówienia na wykonanie mostów dla potrzeb kolei państwowych. Jeden z tych mostów wykonany będzie na linii pod Sosnowcem — kosztem 150 tys. zł, drugi na Wiśle pod Strumieniem kosztem 250 tys. zł, trzeci pod Toruniem na rzece Drwęcy kosztem 120 tys. zł i 4-ty na Skrwie pod Toruniem kosztem 250 tys. zł. Ponieważ

przedtem już huta otrzymała zamówienia na 2 mosty, łącznie więc jest w budowie 6 mostów.

(k) **Spóźnione wydawanie pozwoleń przywozu.** Importerzy poznańscy żalą się na powolny tok załatwiania w Warszawie wniosków o pozwolenie na przywóz. Zdają się wypadki, że od chwili złożenia podania do chwili otrzymania pozwolenia przywozu upływają 3 miesiące, a wskutek tej zwłoki importer niejednokrotnie nie ma możliwości wykorzystania już otrzymanego zezwolenia. Z powodu omawianych trudności manipulacyjnych zdarza się, że fabryki pozbawione surowca sprowadzającego z zagranicy przestają pracować przez szereg dni. Tak np. jedna z największych fabryk czekolady, mająca swą siedzibę w Poznaniu, była zamknięta przez pewien czas, właśnie z powodu niemożności odebrania ziarna kakaowego, znajdującego się w składzie celnym w Poznaniu, bo pozwolenie nie przyszło na czas, mimo, że podanie złożono kilka tygodni przedtem. (AZ).

Z ZAGRANICZY

(z) **Zniżka na giełdzie berlińskiej.** Zastój, jaki cechował obroty giełdy berlińskiej od szeregu tygodni, ustąpił miejsca w dniu 12 b. m. silniejszemu ożywieniu. Jednakże pomimo to tendencja zniżkowa, notowana od kilku tygodni, zaznaczyła się wyraźniej, odbijając się najmocniej na walorach górniczych i hutniczych, które przy końcu zebrań straciły od 1 do 2%. Zniżka objęła również akcje cukrowni i młynów. Przyczyną obecnej baissy dopatrują się przedewszystkiem w momentach psychologicznych. Ujemne wrażenie wywarło stwierdzenie, że bieżący rok gospo-

Czy kartel na okucia?

Donoszą nam z miasta, że w ostatnich dniach ceny na okucia do okien, drzwi i t. p., podskoczyły o 30 do 40 procent. Najwyższy zamek do drzwi, który ostatnio kosztował 3,25 zł, obecnie sprzedawany jest po cenie 4,75 zł. Sprzedawcy, gdy który z kupujących domaga się obniżenia ceny, twierdzą, że nie mogą tego uczynić. Czekają bowiem na sprzedanie towaru po niższej cenie, niż cennik wskazuje, kara konwencjonalna w wysokości 200 zł. Przyczyna zwyżki — jak stwierdziliśmy — tkwi w tem, że surowiec podrożał przed tygodniem w tej samej wysokości jak towar, a więc do 40 procent. Nagła zwyżka cen na okucia wywołała w szerokich kołach niemile echa. Ogólnie przypuszczają, że podwyżkę cen spowodował kartel, jaki miał się ostatnio zawiązać. (wel)

Hasło „swój do swego“ w okresie nędzy i bezrobocia w polskim społeczeństwie — jest nakazem sumienia narodowego wszystkich Polaków!

CHLEB DLA SWOICH

Związek Polski (Poznań, Poczłowa 27 m. 1 od 10 — 13) wskaże miejsca osiedlenia się: czapnikowi, krawcowi wojskowemu, kuźnikowi, rzeźnikowi, piekarzowi, kamasznikowi, szklarzowi, kupcowi branży konfekcyjnej, biawatnikowi, kupcowi z branży galanterijnej.

darczy będzie znacznie cięższy dla przemysłu niemieckiego, niż poprzedni. Charakterystycznym zjawiskiem obrotów giełdowych jest fakt, iż pewne grupy maklerów, posiadające od szeregu lat papiery wartościowe jako kapitał zakładowy, wyzbywają się ich a osiągniętej gotówki nie lokują w nowych akcjach.

(z) **Nowe przepisy, dotyczące eksportu niemieckiego.** Niemiecki urząd gospodarki dewizowej ogłosił dłuższą listę towarów, których w przyszłości nie wolno wywozić zagranicę na podstawie prywatnych transakcyj rozrachunkowych lub spłat, dokonywanych ze specjalnych kont zagranicznych w bankach krajowych. Postanowienia te obowiązują jedynie w stosunku do wywozu towarów do krajów pozaeuropejskich, z którymi Niemcy nie mają umowy płatniczej lub rozrachunkowej. Z listy tych krajów wyłączone kraje Ameryki Południowej i Środkowej oraz Chin i Mandżukuo.

(z) **Zadania gospodarce nowego rządu czechosłowackiego.** Premier czechosłowacki dr. Hodza udzielił prasie wywiadu na temat najbliższych zadań swojego rządu. Premier dr. Hodza oświadczył, iż dążyć będzie do obniżenia stopy procentowej, usunięcia przeszkód, utrudniających eksport przemysłowy, następnie do zmniejszenia liczby bezrobotnych oraz popierania prac inwestycyjnych, na które w budżecie państwowym przewidziana jest kwota na rok najbliższy w wysokości 3 miliardów koron.

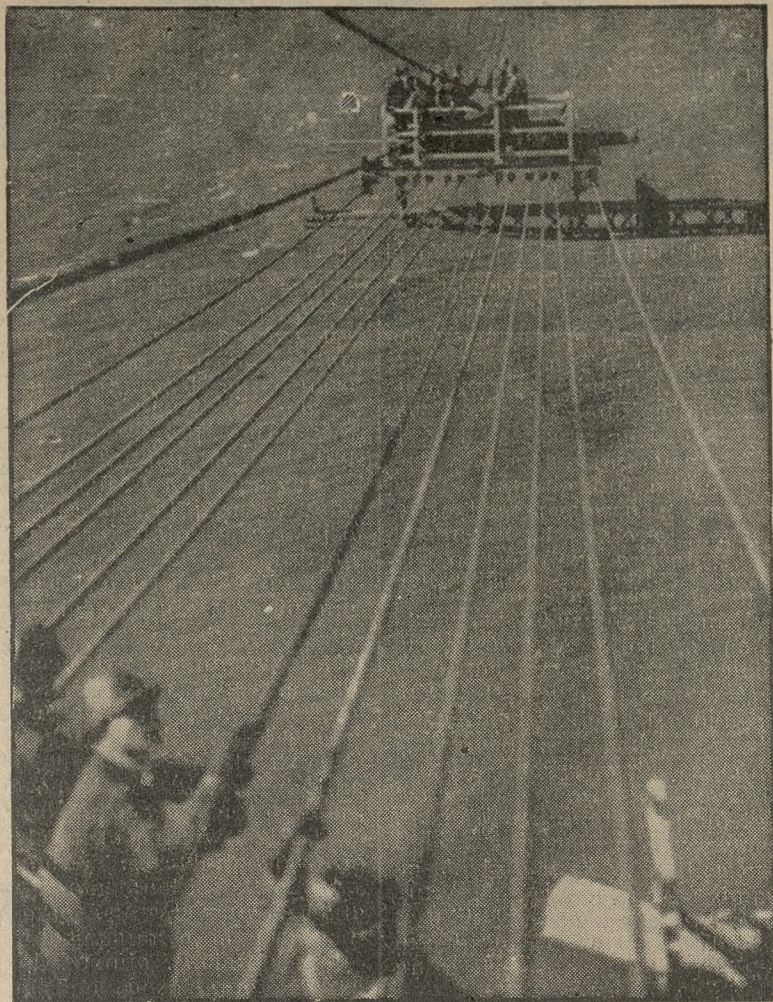
(z) **Bank Francji podniósł stopę dyskontowa.** Stopa dyskontowa Banku Francji podniesiona została w dniu 14 bm. z 3 do 4 proc., stopa zaliczek pod zastaw papierów z 4 do 5 proc., stopa zaliczek 30-dniowych z 3 do 4 proc. Podwyżka stopy procentowej Banku Francji świadczy o konieczności przeciwdziałania ucieczce od pieniądza i ucieczki kapitałów francuskich zagranicę, która ujawniła się w ostatnim czasie w związku z trudnościami politycznymi i obawami, że trudności te odbiją się w dziedzinie budżetowej i gospodarczej.

(z) **Rekordowe obroty w handlu zagranicznym Wielkiej Brytanji w październiku.** Handel zagraniczny W. Brytanji w październiku rb. przedstawiał się następująco (w tys. funtów, w nawiasie różnica w porównaniu z październikiem 1934 r.): import 73.383 (wzrost o 4.621), eksport 39.865 (wzrost o 3.116), reeksport 4.732 (wzrost o 731). Zaznaczyć należy, że import jest największy od 4 lat, natomiast eksport jest największy w ciągu ostatnich lat 5.

(z) **Konferencja ciężkiego przemysłu państw europejskich.** W Wiedniu rozpoczęły się ważne narady czołowych przedstawicieli ciężkiego przemysłu Francji, Niemiec, oraz reprezentantów większych przedsiębiorstw przemysłowych Belgji, Węgier, Polski i Czechosłowacji. W obradach będzie poruszona sprawa współpracy ciężkiego przemysłu na kontynencie z przemysłem W. Brytanji i Ameryki. Sfery zainteresowane oczekują jako wyniku konferencji sformułowania planu wytwórczości żelaznej w Europie.

(z) **Stany Zjednoczone rozpoczną budowę największego transatlantyku świata.** United States Lines otrzymały 4 oferty na budowę statku handlowego. Rozpoczęcie budowy ma nastąpić w końcu b. r. Nowy statek ma być największym i najszybszym transatlantykiem świata.

Mocnych nerwów musi wymagać taka jazda napowietrzna w wagoniku na moście wiszącym, jak ją widzimy na powyższym zdjęciu. Jest to most wiszący nad Złotą Bramą (San Francisco), najdłuższy tego rodzaju na świecie.

Z historii bruchomówstwa

Starodawna sztuka — Czarodziejski aparat — Kukły-artystki

Bruchomówstwo należy bezwzględnie do najstarszych i najbardziej efektywnych produkcji sztukmistrzów. — Oczywiście, w dawnych czasach wykonawcy tej sztuki nie występowali publicznie na wzór naszych dzisiejszych artystów music-hallowych, lecz wydawali się za wróżbitów i jasnowidzów.

Zdaniem wielu badaczy starożytności, słynna wyrocznia delficka Pytia, która „nie poruszając ustami wypowiadała boskie wskazania” i „mówiła głosem brzmącym, jakgdyby wydobywał się z piersi lub brzucha”, była niczem innym, jak zręczną bruchomówczynią. Gdyby tak było w rzeczywistości, to kapłanka w Delfi byłaby prawie unikatem wśród kobiet, gdyż o ile wiadomo, bruchomówcami są nieomal wyłącznie mężczyźni.

Co do sposobów wykonywania bruchomówstwa to zdania były podzielone. W „Wielkim Uniwersalnym Leksykonie” z 1733 r. było powiedziane: „Bruchomówcy są to ludzie, potrafiący puszczać głos przez gardło naodwrot i wydawać go przez otwory w brzuchu”. Pomimo tego „wyjaśnienia”, w wielu krajach bruchomówstwo jeszcze w połowie XVIII wieku, uważane było za pewnego rodzaju kacerstwo, karane turmą, a w niejednym wypadku stosowano bolesną procedurę „wypędzania diabła”. Zdarzało się nawet, że bruchomówcę uznawano za czarownika i palono na stosie, o czym wspominają kroniki francuskie.

A jednak Francuzi — któżby pomyślał! — kunsztowi bruchomówstwa zawdzięczają poniekąd — rozszerzenie ich posiadłości kolonialnych! Oto słynny artysta-mag Robert Houdin skonstruował kukłę,

Piękny typ Franciszka Dominique'a stworzył p. Boelke; widzimy go z p. Ludwizanką (Loretta). „Domino” cieszy się w Teatrze Polskim dużym powodzeniem.

którą umieścił w skrzynce, wyposażonej w klawiaturę, na wzór dzisiejszych maszyn do pisania. Za naciśnięciem sprężyny, kukła wyskakiwała ze skrzynki, wykonywała różne ruchy i otwierała usta tak, że bruchomówca mógł kazać jej wypowiadać cokolwiek pragnął. Houdin wybrał się do Marokka (było to przed mniej więcej stu laty) i tam magicznym swym aparatem wprawiał w zdumienie i wywoływał strach zabobonny u tubylczych kacyków, którzy przekonani o wszechwładzy Francuzów, zaniechali zamierzonego powstania i okazali się skłonni do pertraktacji z Francją. Czarodziejska skrzynka Houdin'a była tak przemyślnie skonstruowana, że za jej pomocą zdołano afrykańskich kapłanów-magów przekonać, iż Francuzi są jeszcze większymi „cudotwórcami” niż oni i, lepiej z nimi — nie zadziierać!

Pierwszym bruchomówcą posługującym się kukłami, był niejaki baron Menggen, żyjący w Wiedniu w drugiej połowie XVIII wieku. Był on też pierwszym, który bruchomówstwo wyzyskał scenicznie. Jego „mówiące” figury były wielkości naturalnej, aczkolwiek wykonane nader prymitywnie. Ustawiał je na scenie, w ilości do dziesięciu sztuk, poczem biegając szybko za ich plecami i zręcznie operując sznurkami, potrafił inscenizować całe sztuki teatralne. Później, artyści-bruchomówcy posługiwali się także wypchanymi zwierzętami. Z pośród nich dużym rozgłosem cieszył się w swoim czasie „mówiący” pudel „profesora magji” Hofzinsera.

Wentrylokwiści są dziś jeszcze wielką atrakcją music-hallow, przychem manekiny nowoczesnych wykonawców tej sztuki, są prawdziwymi arcydziełami techniki. Niezmiernie skomplikowany mechanizm pozwala im nieomal swobodnie poruszać się na scenie. Kr.

Wypożyczalnia starych aut

Wraz z modą na filmy, których akcja rozgrywa się na początku bieżącego stulecia, zrodziło się w stolicy filmu amerykańskiego, Hollywood, zapotrzebowanie na stare, wycofane z użytku pojazdy samochodowe. Niektóre wytwórnie mają własne kolekcje starych aut, inne korzystają z powstałych ostatnio, oryginalnych przedsiębiorstw, zajmujących się wypożyczaniem niemodnych samochodów, wśród których znajdują się modele najbardziej archaiczne, datujące się z okresu powstania pierwszych samochodów, a więc mniej więcej z roku 1890. Jak twierdzą właściciele tych oryginalnych przedsiębiorstw, najtrudniejszą do zdobycia jest maszyna z roku 1913.

Najcięższe karabiny maszynowe

Jak komunikuje prasa zagraniczna, armia japońska została wyposażona w nowe karabiny maszynowe o kalibrze 13.2 m/m. Są to karabiny przeciwlotnicze o szybkostrzelności 450 strzałów na minutę. Karabiny tego typu są umieszczone po dwa na wspólnej podstawie, co znacznie zwiększa

ich skuteczność. Pociski wyrzuczone z karabinu mogą z łatwością przebić płytę pancerną grubości 20 m/m. Ciekawą innowacją w tym karabinie jest zastąpienie języczką spustowego przez nożny pedał, ma to podobno w znacznym stopniu ułatwić obsługę i celowanie.

Ceregiele z olbrzymem

Gogea Mitu, sławny już olbrzym rumuński, który jak wiadomo, pod okiem wytrawnych instruktorów przygotowuje się do zawodu pięściarskiego, wyjechał z Bukaresztu do Paryża, gdzie podda się intensywnemu treningowi. Zanim walka na ringu wykaże, czy niezwykle rozmiary Mita będą mu w zawodzie pomagały czy też przeszkadzały, pewnym jest, że jego 2 metry i 34 cm. wysokości stanowią nie małą przeszkodę dla podróżowania koleją. Kandydat na boksera musiał bowiem zrezygnować z miejsca w wagonie sypialnym i zadowolić się przejazdem w zwykłym przedziale. Chcąc umożliwić olbrzymowi odpoczynek w nocy, postanowiono, że każdego wieczora podróż będzie przerywana i podjęta nast. rana. Mitu będzie nocował w miejscowościach zgóry ustalonych wzdłuż drogi dzielącej stolicę Rumunii od Paryża. Hotele, w których będzie nocował, zobowiązały się dostarczyć mu wystarczająco długich łóżek, by mógł spocząć wygodnie. S. F.

Córka Curie-Skłodowskiej — laureatką Nobla

Jak doniosły depesze tegoroczną nagrodę Nobla w dziale chemii przyznano prof. Joliot'owi Fryderykowi asyst. i jego małżonce Irenie Curie-Joliot, córce s. p. Marji Curie-Skłodowskiej. Irena Curie-Joliot.

Nagroda Nobla w dziale chemii

IRENA CURIE-JOLIOT

przyznana została małżonkom Joliot za badania nad bombardowaniem promieniami alfa, wysyłanymi przez pierwiastek „polon”, wykryty jak wiadomo przez s. p. Marję Curie-Skłodowską, pierwiastków glinu i innych. Przez to bombardowanie (naświetlanie) wywołana została w glinie i w innych pierwiastkach sztuczna promieniotwórczość.

Angielski fizyk Chadwick, używając rezultatów Ireny Curie i jej męża Fryderyka Joliot, przy pomocy sztucznie wytworzonych promieni materiałnych zdołał wykryć promieniotwórczość wielu innych ciał. Chadwick za pracę tę uzyskał również nagrodę Nobla z działy fizyki.

Stwierdzono, że obecnie na podstawie tych osiągniętych wyników dalszą pracę w tej dziedzinie kontynuują wybitni fizycy w Ameryce i w Niemczech, którzy osiągnęli podobne rezultaty.

Główne środowisko badań znajduje się obecnie w Paryżu, Cambridge i Rzymie z wybitnym uczonym Fermi. Dla Polski jest to chlubą, że szalony przewrót i kolosalny postęp w rozwoju fizyki, dokonany w ostatnich trzech latach, zawdzięczać głównie należy słynnej naszej rodaczce Marji Curie-Skłodowskiej. Na wynikach jej pracy opierają się obecnie wszyscy uczeni z całego świata.

Gdy czekoladę dobrą chcesz

Goplanę bez wahania bierz;
Ucieszy Cię jej świetny smak,
„Goplana” to dobroci znak.

Rozkoszujcie się wyrobami „Goplany”

Goplana
S.A.
POZNAŃ

Pg 6 559-4638

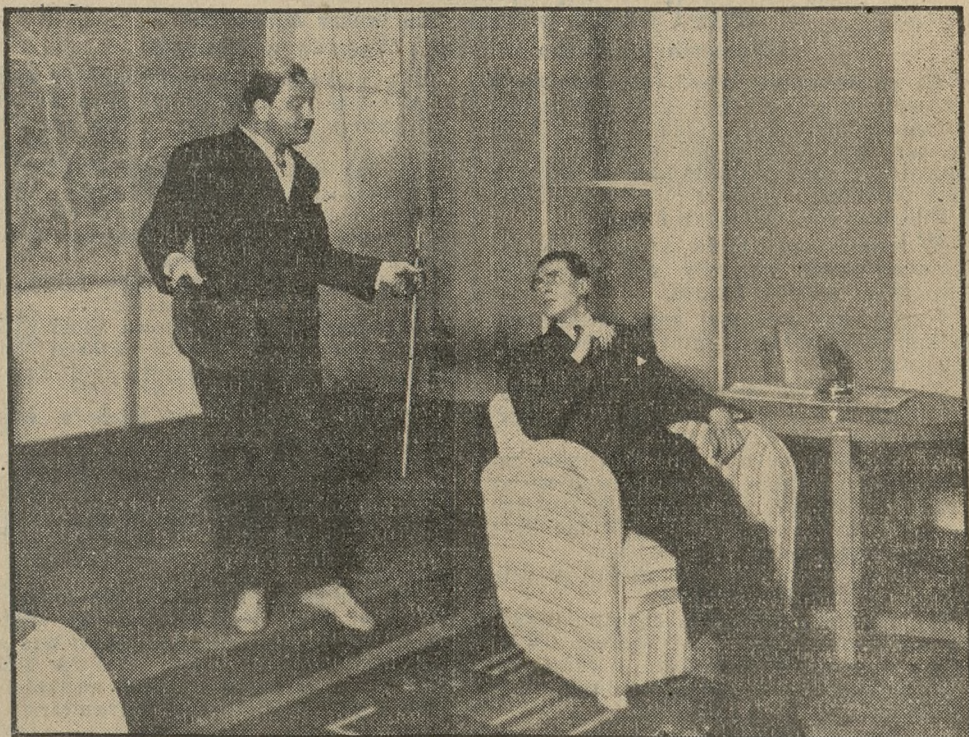
Miasta amerykańskie wymierają

Według badań pewnego amerykańskiego rzeczoznawcy te miasta Stanów Zjednoczonych, które liczą ponad 100 tysięcy mieszkańców wykazują przeciętnie o 33%, a miasta niżej 100 tysięcy mieszkańców o 10 — 20 % urodzin mniej niżby to wymagało utrzymania cyfry ludności tych miast na dotychczasowym poziomie. Jedynie przystość ludności wiejskiej ratuje sytuację i pozwala na utrzymanie w Stanach Zjednoczonych właściwej przeciętnej cyfry zaludnienia.

Zgon zasłużonego kapłana polskiego w Ameryce

W Pittsburgu (USA) zmarł w dniach ostatnich ks. prał. Jan S. Górzynski, nestor duchowieństwa polskiego w diecezji pittsburskiej.

Ś. p. ks. prał. Górzynski był cenionym jako bardzo gorliwy pracownik narodowy. Był serdecznie związany ze „Zjednoczeniem P. R. K.” i brał, jako delegat — udział w licznych Sejmach „Zjednoczenia”.

Świetnie zaprezentował się w „Domino” (Teatr Polski) po raz pierwszy p. Głiński w roli Mirandoli; w fotelu p. Hańcza jako wściekle zazdrosny Cramone.

W niedzielę, 17 bm., o godz. 20-tej w auli uniwersyteckiej
jeden występ s.ynnej 15-letniej wiolinistki

Ginette NEVEU

Z wielkim zainteresowaniem przyjęta została zapowiedź recitalu skrzypcowego fenomenalnej 15-letniej Ginette Neveu, pierwszej laureatki międzynarodowego konkursu skrzypcowego im Henryka Wieniawskiego w Warszawie. Z młodzieńką tą artystką zapoznaliśmy się w ub. sezonie na koncercie symfonicznym w Poznaniu, na którym Ginette Neveu występując jako solistka odniosła nieprawdopodobny sukces. Demoniczna gra, oszałamiająca technika przytem nad wiek głębokie poczucie muzyczne, przyczyniły się do jej wielkiej kariery.

Wspaniały program jaki Ginette Neveu odegra w Poznaniu rozpocznie się dwoma słynnymi utworami J. S. Bacha „Partita c-moll” i Tartinięgo „Sonata z tryłem diabelskim”. Poza tym usłyszymy szereg efektownych utworów przy akompaniamencie fortepianu.

Bilety wstępu po niezwykle niskich cenach umożliwią szerszej publiczności usłyszenie artystki.

Bilety do nabycia w firmie A. Szejbrowski, ul. Pierackiego 20 w cenie 1—4 zł.
nr 17 393

„Pogoń” — „Warta”

Ostatni mecz ligowy w niedzielę o godz. 13

Gdyby nie ostatnia porażka w Krakowie, którą kładziemy przedewszystkiem na karb źle zestawionej pomocy, niedzielna rozgrywka miałaby dla Warty wielką stawkę — tytuł mistrza Polski.

Bądźmy szczerzy i przynajmniej, że „Warta” i tak niespodziewanie wysunęła się wysoko w tabeli. Równocześnie jednak życzylibyśmy należało, aby z zajmowanej trzeciej pozycji nie została zepchnięta jeszcze w ostatniej chwili.

Pozostaje więc w niedzielę obrznięcia stawka dla „Pogoni”, dla której zwycięstwo jest równoznaczne ze zdobyciem tytułu mistrza Polski. Jak „Pogoń” o to zabiega, wynika choćby z tego, że telefonicznie zwróciła się do „Warty” z propozycją wysunięcia wysokości żądanego odszkodowania za rozegranie tego spotkania we Lwowie. Mimo finansowo pociągającej propozycji, „Warta” ją zgóry odrzuciła.

Jak już wyżej powiedziano, wynik meczu również dla „Warty” nie jest obojętny, gdyż trzecia lokata jej w tabeli w obecnej sytuacji bynajmniej nie jest jeszcze ugruntowana. Nakaz ligi, aby w niedzielę wszystkie rozgrywki rozpoczęły się o tej samej godzinie, godzi w tych, którzy „macherkami” zechcieliby „robić” wyniki. W decydującym ogniu walki są obaj pretendenci do tronu: „Pogoń” i „Ruch”. Tak tedy „Warta” jest współaktorem ważnych fina-

łów. Od niej w dużej mierze zależy, czy „Pogoń” będzie miała łatwą drogę do zwycięstwa.

„Ruch” spotyka się o tym samym czasie na własnym boisku z „Cracovią”. Uważamy, że moralnie większe prawa do tytułu mistrza ma „Ruch”; raz dlatego, że gdyby nie fatalna kontuzja Wilimowskiego, „Ruch” byłby niewątpliwie tak samo bezkonkurencyjnym jak w roku ubiegłym, z drugiej strony dla tego, że reprezentuje on system „bojowy”, który sprawił, że już trzy słabsze zespoły na tych samych walorach oparte są dzisiaj w lidze, potwierdzając zasadę, że w piłce nożnej, sporcie wybitnie męskim, bojowość i szybkość pokonują młdą „koronkowatość” tak przez pewien czas wychwalaną...

Do tego niecodziennego spotkania Warta wystąpi w składzie: Fontowicz — Kubalczak i Pawlak — Sobkowiak, Danielak i Ofierzyński — Słomiak, Nawrot, Scherfke, Przybylski i Szwarc.

Zawody rozpoczną się o godz. 13, a nie jak poprzednio zapowiadano o godz. 11.

W ramach meczu Fontowicz otrzyma upominek za 500 meczy w drużynie, Scherfke i Radojewski na 300 rozegranych spotkań.

Słaby sezon P. Z. B.

Tegoroczny międzynarodowy sezon pięciarski przedstawia się niezwykle ubogo. Mielśmy dotychczas jedno jedyne spotkanie międzypaństwowe z Niemcami w dniu 1 września w Warszawie i na tem zdaje się wielkie projekty P. Z. B. się skończyć. Przez zupełnie niepotrzebne odwołanie przez prezesa P. Z. B. w ostatniej chwili meczu z Czechami, pozbawieni zostali nasi pięciarze w obliczu zbliżającej się olimpiady dwóch wartościowych spotkań, w Poznaniu i w Pradze, w zamian których nie otrzymaliśmy dotychczas nic.

P. Z. B. zwrócił się co prawda do Danii, Szwecji i Finlandii, lecz wyniki tych zabiegów były negatywne. Uzgodniono spotkanie z Belgią, lecz i to spotkanie z winy Belgów w terminie nie dochodzi do skutku i nie wiadomo czy wogóle się odbędzie. Obecnie P. Z. B. nawiązuje kontakt z Ło-

twą i Estonją, państwami nie przedstawiającymi większej wartości sportowej w pięciarskiej.

Chmielewski zaproszony został na 22 b. m. na turniej do Berlina, lecz wydział P. Z. B. postanowił z zaproponowania tego nie skorzystać, wychodząc z założenia, że klubowi I. K. P. należy się rowańz w Łodzi oraz, że turniej berliński koliduje z terminami drużynowych mistrzostw Polski. Wydział sportowy P. Z. B. zezwala natomiast L. K. P. zorganizować turniej w Łodzi na wzór berlińskiego oraz turnieju Sokola w Poznaniu, w wagać lekkiej i średniej. W wadze lekkiej walczyliby Woźniakiewicz i Kajnar lub Polus, w średniej Chmielewski i prawdopodobnie Karpiński. Na przeciwników w średniej przewidziani są Stein, który walczył w turnieju Sokola oraz Blum z Westfalji.

Surowa ocena polskiego sportu

Praga. Pod tyt. „Upadek polskiego sportu” pisze dziennik praski „Lidove Noviny” co następuje:

„W polskim świecie sportowym wre. Iskier nagromadziło się tyle, że łatwo mógłby wybuchnąć pożar. Tego sobie jednak nie życzy nikt z zainteresowanych. Ciężar gorączkowych rozpraw zakulisowych przeniósł się ostatnio do centrum piłki nożnej, gdzie omawia się ewentualne obeszanie przez Polskę olimpiady berlińskiej. Bilans tegoroczny w zakresie tego najpopularniejszego sportu jest dla Polaków wysoce smutny i przykry. Jedyny sukces zanotowała polska piłka nożna w Austrii, a i to był sukces wątpliwy. Poza tem — porażka za porażką, niepowodzenie za niepowodzeniem. Na Lotwie, w Niemczech, Jugosławji i Rumunji.

„Z drugiej strony należy przyznać, że właśnie w ub. roku czyniono poważne usiłowania reorganizacji polskiej piłki nożnej, ale dotychczasowe wyniki dalekie są od tego, aby Polska mogła mierzyć się na terenie międzynarodowym z silniejszym przeciwnikiem. W takich okolicznościach nie jest wykluczone, że polscy piłkarze na olimpiadę nie pojedą.”

Hokej na lodzie

Ważne zebranie sekcji „AZS” odbyło się we własnym lokalu pod przewodnictwem p. Ludwika W. Po sprawozdaniach z działalności ustępującego kierownictwa wybrano nowe w następującym składzie pp.: kierownik — Muszyński W., wicekierownik — Starek, sekretarz i skarbnik — Ludwiczak B., gospodarz Reinholz, komisja rewizyjna — Zieliński, Kaźmierczak i Bełżyński. Na zakończenie posiedzenia omawiano zamierzenia na nadchodzący sezon, które jednak wymagają jeszcze pracowania. (wz)

Narciarstwo

Kalendarzyk ważniejszych imprez narciarskich w Europie. Terminarz ważniejszych imprez w sportach zimowych w Europie na nadchodzący sezon przedstawia się następująco:

1 stycznia międzynarodowy konkurs skoków na skoczni olimpijskiej w Gar-

misch - Partenkirchen.

8 — 13 stycznia narciarskie mistrzostwa Italji.

10 — 12 stycznia mistrzostwa Niemiec w jeździe figurowej na lodzie w Oberstdorf.

14 — 19 stycznia narciarskie mistrzostwa Niemiec w Oberstdorf.

17 — 19 stycznia akademickie mistrzostwa narciarskie świata w Nürren.

18 — 19 stycznia mistrzostwa Niemiec w jeździe szybkiej na lodzie w Füssen.

22 — 26 stycznia narciarskie mistrzostwa Polski w Zakopanem.

24 — 26 stycznia mistrzostwa Europy w jeździe figurowej na lodzie w konkurencji panów, pań i parami w Berlinie.

25 — 28 stycznia mistrzostwa Europy w jeździe szybkiej na lodzie w Oslo.

25 — 27 stycznia mistrzostwa narciarskie Austrii.

26 stycznia — narciarskie mistrzostwo Czechosławji na 50 km.

1 lutego mistrzostwa świata w jeździe szybkiej na lodzie pań w Sztokholmie.

1 — 2 lutego mistrzostwa świata w jeździe szybkiej na lodzie pań w Davos oraz mistrzostwa Austrii w biegu na zjazdowym w Gastein.

6 — 16 lutego IV Zimowe Igrzyska Olimpijskie w Garmisch - Partenkirchen.

19 — 24 lutego mistrzostwa narciarskie Francji w Chamonix.

21 — 23 lutego narciarskie mistrzostwa Czechosławji.

21 — 22 i 28 — 29 lutego mistrzostwa świata w jeździe szybkiej na lodzie w Parzyżu.

26 luty — 1 marca zawody narciarskie międzynarodowe w Oslo.

28 luty — 1 marca narciarskie mistrzostwa Szwajcarii w Davos.

1 — 8 marca mistrzostwa Europy w żeglarskim lodowem.

Zapaśnictwo

K. A. „Sztekker” organizuje w niedzielę zawody w zapasach. Wystąpią renomowani zawodnicy, doskonali technicy: Handke II, Grodzki I, Smół, Jachimski, Turzyński, Nowaczyk, Günther, Łukaszewicz i inni. Walczyć będzie 8 par. Zawody odbędą się w sali Szkoły Dekarzy, ul. Początek 4. Działalności 4. Początek o godz. 19. (kont)

Nowy duszpasterz parafji jeżyckiej w Poznaniu

Władza duchowna powierzyła z dniem 1 grudnia br. parafję pod wezw. Najśw. Serca Pana Jezusa i św. Florjana na Jeżycach ks. Czesławowi Michałowiczowi, sekr. gen. Katolickiego Związku Robotników Polskich w Poznaniu.

KS. CZESŁAW MICHAŁOWICZ
nowy proboszcz jeżycki

Ks. Michałowicz pochodzi z rodziny mieszczańskiej w Ostrowie. W czasie strajku szkolnego musi opuścić gimnazjum. Po strajku przyjęty z powrotem, bierze udział w pracy samokształceniowej tajnego Tow. Tomasza Zana i jest przez dwa lata prezesem. Zniwolonny pójść na zachód — w zupełnie niemieckie strony, zdobywa świadectwo maturale w hanowerskim mieście Hildesheim. Powołany do wojska w r. 1914. służy w piechocie przeszło cztery lata, w tem dwukrotnie długi czas na froncie, gdzie zostaje lekko ranny. W listopadzie 1918 r. wraca do Ostrowa i jest sekretarzem Powiatowej Rady Ludowej. Za pracę niepodległościową otrzymuje odznaczenie. Z chwilą otwarcia po wojnie światowej seminarjum duchownego w Poznaniu, rozpoczyna na nowo studia, zapoczątkowane w Monasterze i dnia 17 grudnia 1922 r. odbiera w Gnieźnie z rąk J. Em. ks. Kardynała Prymasa Dalbora święcenia kapłańskie, mając już ukończony 30 rok życia. Władza duchowna przeznaczą go od 1 stycznia 1923 r. na wikariat do par. św. Trójcy w Gnieźnie, a po pół roku, tj. od 1 lipca 1923 r. do Kat. Związku Robotników Polskich, obejmują-

cego obydwie archidiecezje gnieźnieńska i poznańską — z siedzibą w Poznaniu.

Na stanowisku sekretarza generalnego Związku, ks. M. jest czynny przeszło 12 lat. W r. 1928 odwiedza główne ośrodki pracy społecznej w Niemczech, Holandji, Belgji, Luksemburgji, Francji, Szwajcarii, Austrii i Czechosławji. W r. 1930, jedzie jako kapelan okrętowy do Ameryki Północnej i dociera do największych placówek tamtejszej Polonii. W r. 1931 — z okazji 40 rocznicy ogłoszenia encykliki o sprawie robotniczej „Rerum novarum”, obchodzonej uroczystości w Wiecznym Mieście, organizuje i prowadzi z polecenia J. Em. ks. Kardynała Prymasa jubileuszową pielgrzymkę robotniczą w liczbie 200 osób do Rzymu i na miejsca święte do Padwy, Asyżu i Loreto. W tym samym roku uczestniczy w drugim międzynarodowym kongresie robotników chrześcijańskich w Utrechcie (Holandja) jako jedyny przedstawiciel Polski.

Na terenie całej Wielkopolski ks. M. w ciągu kilkunastu lat przeprowadza liczne wyjazdy z kazania i referatami, wygaje wykłady i odczyty dla robotników, redaguje od r. 1929 „Robotnika”, jedyny w Polsce katolicki tygodnik dla oświatowych zrzeszeń robotniczych, wychodzący w Poznaniu od 1905 r. Nadto prowadzi wiele wycieczek i pielgrzymek, organizuje pierwsze w Polsce rekolekcje zamknięte dla robotników (6 seryj z 245 uczestnikami). Poza działalnością społeczną bierze udział w pracy ściśle duszpasterskiej w różnych parafjach, głosząc kazania okolicznościowe oraz nauki pasyjne i rekolekcyjne.

Kiedy ukazała się nowa ustawa o stowarzyszeniach i w całej Polsce Akcja Katolicka znalazła swoje nowe formy pracy ks. Michałowicz przeprowadza Kat. Związek Robotników przez ten okres przejściowy bez wstrząsu i daje mu silne podstawy na przyszłość. W chwili obecnej Kat. Związek Robotników Polskich jako samodzielne stowarzyszenie oświatowe i społeczne o charakterze organizacji pomocniczej w ramach Akcji Katolickiej liczy ponad 250 żywothnych oddziałów i niemal 20 tysięcy członków-robotników.

Z woli J. Eminencji Ks. Kardynała Prymasa ks. Michałowicz obejmuje teraz największą w archidiecezjach naszych parafję liczącą ponad 40 tysięcy dusz, stając przed trudnymi zadaniami duszpasterskimi, społecznymi i administracyjnymi.

Ks. Michałowicz liczy obecnie lat 43. Uroczysta introdukcja odbędzie się w niedzielę 1 grudnia br.

Największe wydarzenie 1935 r. w świecie filmowym!

ANNA KARENINA zdobyła puchar „Coppa Mussolini”

na tegorocznej Wielkiej Wystawie Kinematografji w Wenecji

GRETA GARBO w filmie tym tańczy MAZURĄ!

(Wrażenia naocznoego świadka z Wystawy w Wenecji)

Co za wspaniały jazd! Najwybitniejsi reżyserzy, przedstawiciele sztuki filmowej, luminarze literatury, ludzie nauki zebrałi się, aby wydać swój sąd o wartości filmów, które będą wyświetlane. A program na tegorocznej wystawie międzynarodowej w Wenecji był wyjątkowo obfity.

W repertuarze filmów, które miały być demonstrowane znalazły się produkcje wszystkich państw świata.

Każdy, kto otrzymał spis zgłoszonych do konkursu obrazów miał w głowie lekkie chaos.

Ktoby tam spał tam taką masę tytułów! Sam udział w pracach sądu konkursowego był dość uciążliwy.

W powodzi wyświetlanych filmów zaczęła się niekiedy wręczanie, wyniesione z pokazu. Tylko rzeczy naprawdę wybitne i wielkie mogły liczyć na to, że nie ujdą uwadze zmęczonego/nieco widza.

Pewnego dnia przeczytaliśmy w programie: ANNA KARENINA.

No, myśle, zobaczymy, czy to istotnie coś wielkiego. Nasze lekceważące nastawienie musiało się jednakże zmienić. Od pierwszego metra wyświetlanej taśmy film absorbował widza całkowicie.

Uroczysta, Wielka Premjera najwspanialszego filmu wytw. „Metro Goldwyn Mayer” p. t. „ANNA KARENINA”, która odbędzie się jutro w sobotę, dnia 16 listopada w kinoteatrze „Słońce” zapowiada się jako największa sensacja bieżącego sezonu.

Jak pięknie ujęto poszczególne sceny! A całość? A montaż reżysera Browna! I jeszcze jedno słowo... Oto gra Grety Garbo.

Ale jak gra? Dłonie same składają się do okłasków. Pierwszy śmieleszy objaw zachwytu pociąga za sobą burzę okłasków. Żywiolowa manifestacja! Wszyscy mówią z zachwytem: Greta Garbo.

Garbo niedościgniona, albo raczej pokonana... przez samą siebie!...

Najlepsza kreacja życiowa „boskiej kobiety”. Po „KRÓLOWEJ KRYSYNY” jest to w karierze artystycznej aktorki skok naprzód i wwyż.

„ANNA KARENINA” zdobyła szturmem powszechne uznanie.

A potem, pomimo silnej konkurencji i innych znakomych filmów, nie już nie mogło zaszkodzić Grecie Garbo. Jej najnowszy film pozostał dla wszystkich największym z pośród wyświetlanych w tym roku.

Pod koniec jazdu odbyła się uroczysta promocja: Anna Karenina to jest właśnie Greta Garbo otrzymała najwyższe odznaczenie: „Puchar t. zw. „COPPA MUSSOLINI” oraz zdobyła tytuł najlepszego filmu z pośród produkcji zagranicznej.

Na imieniny

Ograniczamy się dzisiaj coraz więcej do „najszybszych życzeń”, do serdecznego uścisku dłoni lub innego dowodu życzliwości, która, choć nie nie kosztuje, jednak jest drogą i wzrusza i ucieszy nieraz więcej niż inne dowody przyjaźni i miłości.

Coraz mniej podarków imiennowych, prezentów, kwiatów. Bo trzeba coraz więcej ścieśniać budżet — przysłowiowy kryzys, drożyzna, nowe podatki. Mało jest tych, którzy jeszcze mogą uwzględnić swoje życzenia imiennowe inaczej jak bilecikami albo przez telefon za 10 groszy. Do tych życzeń niema już zwykłych załączników.

Gdyby to jeszcze można tak tanim kosztem, drobnostką, ale nie wypada... Albo porządny prezent, albo wcale nie. A więc bez tego

Najlepiej jeszcze wychodzą pod tym względem nasi malusińscy. W swej prostocie serca wszystko przyjmują, wszystkim się ucieszą, za wszystko z serca dziękują. Takim też najwięcej jeszcze się dostają. Któżby nie chciał im choć drobnej sprawić radości, czasem kosztem kilkudziesięciu może kilkunastu groszy.

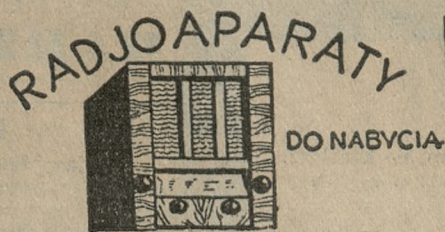
Imienniny zbiorowe będzie obchodzić nasza młodzież z K. S. M. z okazji święta patronalnego św. Stanisława Kostki. Po podarki, po dowody życzliwości zgłaszać się będą sami w zbiorce publicznej na cele K. S. M., która odbędzie się w niedzielę 17 bm. To młodzież, która każdym datkiem się ucieszy, za każdy podziękuję, każdy grosz może użyć na cele dobre. Złożymy ten drobny datek do puszeki K. S. M. — choć kilka groszy. Nawet przy grożącym nowym podatku każdego na kilka groszy stać. A cel będzie naprawdę dobry i szlachetny.

Jeżeli zaś i na to nie stać kogo, niech przynajmniej na imieniny obdaruje naszą młodzież K. S. M. życiów, m uśmiechem.

TELEGRAM!

Dotąd nienotowany, zawrotny triumf powodzenia czarującego filmu „Kocham wszystkie kobiety” z JANEM KIEPURA, zniewała dyrekcję kina Apollo do przedłużenia wyświetlania tego wspaniałego arcydzieła przez kilka dni jeszcze.

ng 17160

ELEKTRIT

rycznej, socjalnej i muzycznej. W trafnej charakterystyce Paderewskiego jako kompozytora, prelegent podkreślił osobliwą ważność form mniejszych, w których talent Paderewskiego wypowiada się najsilniej, i które rozszerzają pojęcie nuty narodowej, ścieśniając przez innych kontynuatorów szkoły Szopena.

Na muzyczną część wieczoru złożyły się utwory kameralne, fortepianowe oraz pieśni, przy czym niejednokrotnie zwrócono uwagę na dzieła mniej znane. Do takich należy jedyna sonata skrzypcowa Paderewskiego, która odznacza się ciekawą robotą kompozytorską, a przytem szczególnie bogatym wyposażeniem partii fortepianowej. W wykonaniu dyr. Jahnego (skrzypce) i prof. Konatkowskiej (fortepian), szczególne architektoniczne tego utworu wystąpiły z dużą jasnością, a intencje kompozytora oddane zostały z całym pietyzmem. Z niemijszym zainteresowaniem spotkały się pieśni, które wykonał p. Roy przy akompanjamentem prof. Sauera, a wreszcie szereg utworów fortepianowych Paderewskiego, oddanych przez prof. Konatkowską w całej krasie ich blasku pianistycznego. Nie wątpimy, że Pozn. Tow. Muzyczne rychło znów obdarzy melomanów równie ciekawym i poważnym wieczorem, jak ostatni, który wypadła zaliczyć do rzędu większych imprez muzycznych naszego miasta.

Dr. Z. S.

Wrażenia Poznańczyka z wycieczki samolotowej do Berlina

Od jednego z naszych Czytelników, poznańskiego przemysłowca p. R., który brał udział w organizowanej przez „Orbis” wycieczkę samolotową do Berlina, otrzymujemy następujące uwagi i spostrzeżenia z tej wycieczki:

„W sumie miłych wrażeń, jakie wynieśliśmy z wycieczki do Berlina, są też pewne niemile zgrzyty. Podróż wygodna, pobyt w Berlinie przyjemny, przyjęcie spotykaliśmy wszędzie gościnne i nader uprzejme. A jednak podróżującego po Niemczech Polaka, mimo okazywanej mu na każdym kroku uprzejmości, razi pewne lekceważenie, okazywane wszystkiemu, co polskie. Uwydatnia się to w drobniactwach, co każe przypuszczać, że prawdziwe uczucie — na rozkaz może zgóry ukrywane — w głębi nurtuje i wypadkiem się tylko zdradza.

Zatrzymałem się w hotelu, urządzonym bardzo nowoczesnie. Przy wyjeździe zarządzający, pytając, czy jestem z pobytu zadawolony, napomknął, że pewnie w Polsce takich hoteli nie mamy. Musiałem mu opowiedzieć o urządzeniach naszych pierwszorzędnych hoteli, czem wprowadziłem go w zdumienie.

Zwiedzaliśmy Berlin, objeżdżając autobusami. Nie mówię już o tem, że przedsiębiorstwo autobusowe, które zarabia na wielu polskich turystach, nie zatroszczy

się o mówiącego po polsku przewodnika, choć przewodnicy mówią po angielsku, po francusku i po włosku. Ale można by douczyć ich chyba, jakie objekty szczególnie interesują w Berlinie Polaków.

Korzystając z wolnego wieczora, poszedłem do „Scali” gdzie występuje „Das Ballet des Zaren”, pod kierownictwem Leona Woizikowskiego. Dużą część programu wypełnia balet „Chopiniana”, nazwany tutaj „Die Sylphiden” i określany jako klasyczny rosyjski taniec. Słuchaniem mazurków i walców Chopina i przykro mi było, że nikt publiczności nie powie, że to utwory polskiego kompozytora. Wygląda, jakby się tego organizatorzy wstydzili. Zresztą w programach wielu teatrzyków spotyka się często nazwiska polskie, ale aktorzy z rdzennie polskimi nazwiskami podają się albo za Niemców, albo za Rosjan. Naprzykład w Wintergartenie występują bracia Maks i Emil Skladanowsky, którzy przed 40 laty demonstrowali tutaj „bioskop”, prototyp dzisiejszego kinematografu. Twarze obu braci bardzo są słowiańskie, nazwisko — trudno wymyślić bardziej polskie, a jednak przedstawiają się obaj, jako Niemcy. „Widocznie polskość nie jest w Berlinie atrakcyjna” — kończy swoje uwagi nasz informator.

Abisyńskie „arki przymierza” na froncie wojennym

Agencja United Press podaje, że w celu podniesienia ducha wojska duchowieństwo abisyńskie postanowiło przewieźć „arki przymierza” z czterech najważniejszych świątyń na front, licząc, iż okazanie tych największych świętości abisyńskich wywoła „taki sam efekt, jak za czasów Jozuego w obliczu obleganego Jerycho. W tych dniach w kościele św. Marka w Adis Abeba odbyło się w obecności blisko 500 kapłanów koptyjskich uroczyste pobogosławienie wszystkich czterech ark przez wyższe duchowieństwo abisyńskie, poczem arki, załadowano na auta ciężarowe i pod opieką kapłanów skierowano do frontu, skąd po przybyciu negusa przeniesione zostaną na front północny. Równocześnie z Adis Abeby rozpoczął się odjazd na front duchowieństwa. Kapłani ci w tradycyjnych długich szatach okrytych czarnym płaszczem i w białych turbanach nie mają przy sobie żadnej broni. Każdy z nich dźwiga krucyfik, którego nie porzuci nawet na froncie.

nr 16 944

W sobotę, 16 bm. „AIDA” z Stani Zawadzka

Wobec ogromnego sukcesu tegorocznego wznowienia „Aidy” dyrekcja daje na ogólne żądanie jeszcze jedno przedstawienie tej pięknej opery i to

w sobotę, dnia 16 b. m.

W partii tytułowej wystąpi znakomita primadonna Stani Zawadzka. Radameśa kreować będzie tym razem Kazimierz

Czarnecki. Również wszystkie inne partie obsadzone są przez czołowe siły śpiewacze, jak: W. Roessler-Stokowska, M. Kisielewska, K. Urbanowicz, Z. Dolnickiego i R. Wragę. Złote posągi odtańczy Z. Grabowska i W. Zwoliński.

Kierownictwo muzyczne spoczywa w rękach dyr. Dr. Latoszewskiego. nr 7401

„Bóg zapłać!”

całego narodu ofiarodawcom na resztę kosztów budowy Pomnika Najsw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu którzy złożyli ofiarę do dnia 10 listopada 1935 r.

419		nr 17 324	
Ze Skarby przy Pomniku	J. Majewski, Klecko	5.-	Ks. E. Tabunkowski, Tlumacz
wybrano:	J. Zukowska Skalat	2.-	J. Dumafiska, Brody
8. 11. 35	A. Rerutkiewiczowa, Rzeszów	5.-	A. Solarzka Czortków
9. 11. 35	St. Nehr, Rawa Ruska z pr. o modl.	1.-	A. Szczepaniak, Jarosław
10. 11. 35	Stanisław (nazw. nieczyt.) Strzelno	3.-	A. Stawski, Poznań
L. Budzisz, Krokowa	M. Telega, Padew	1.-	K. Borek, Lwów
J. Niestorowicz, Chelm Lubelski	Ke. J. Bardel, Trzetrzewina	1.-	St. Łożyński, Środa z podz. N. S. P. J. za uzyk. i przywr. zdr. żony z dok. pr. o blog. i lepsze pow. w interesie
A. Piotrowski, Gacki	J. Szymczak, Galezewo	1.-	Fr. Bąkowski, Lubichowo
St. Mondzelewski, Brześć	K. Zwierzycza, Inowrocław	10.-	M. Adamczyk, Kraków
Naczelniestwo Peceziżyn	Kamionkowie i Kluskowie, Bochnia	1.50	Inż. K. Władarski, Nowy Sącz
C. Gorzkowska, Stanisławów	F. Nowicka, Częstochowa	5.-	R. Grodecka, Miłówka
J. Kozicki, Kraków	A. Orłowska, Gdynia	5.-	M. Lorencowa, Tarnów
B. Kolodziejczyk, Warszawa	Ke. T. Biskietyński, Pmów	3.-	El. Frenlichówna, Sierpc
H. Z. Staniszczyk, Gniezno z pr. o blog.	A. Klaczkowska, Pleszew	1.-	L. Jagodziński, Warszawa
B. Przymuszała, Wolsztyn w pew. int.	St. Sojkowa, Gniezno	3.-	Ke. Proboszcz w Sluczu
M. Płońska, Warszawa	Ke. Kwiatkowski, Stare Polaszki	1.-	St. Orzas, Trzcinica
J. Rekrówek, Piastów	I. Rouba, Wilno	3.-	St. Wysomiński, Niepart
M. Żalaska, Lwów	J. Jankowska, Warszawa	2.-	St. Nowakowski, Marianowo
M. Manakiewiczówna, Piaski w pew. int.	Wl. Dziwkowa, M. Górka	3.-	Kat. Stow. Młodz. Zenskiej, Głogów
M. Brylska, Piotrków Tryb.	M. Gaura, Obudno Idkowiak, Zabno	2.-	W. Majchrzycki, — Boruchwała
X. J. Gordzik, Piotrków Tryb.	W. Nowakowski, Pruśce	8.50	Ks. J. Kuczyński, Wsielub
L. Dymka, Ryciel	A. Pawłowski, Bydgoszcz	5.-	A. Bajewska, Wilno
Ks. M. Kuczyński, Burzenin	Dr. K. J., Gniezno	5.-	J. Cierzniewski, Zawodzie
J. Zawadzka, Warszawa 4	E. Wydrowa, Rudka	1.-	A. Gynsjowicz, Turza Mała
E. Kaniarkowa, Cieszyn	Mikstackie, Kalisz	5.-	Z. Lenża, Knurów
M. Kulawik, Chorzów I	K. Piechowiak, Białosewicz	5.-	Z. Kwartnikówna, Knurów
Kat. Tow. Polek, Chorzów II	Dyrekcja Lasów Państw., Radom	-92	Z. Pieta, Katowice
Ke. S. Wilk, Stale	P. Majchrowiczowa, Pawłowice	2.-	J. Burda, Punców

Konto P. K. O. nr. 207470. — Sekretariat św. Marcin 69. m. 17.

Jan Modelski

były starosta powiatowy w Odolanowie, Koźminie, ostatnio w Jarocinie zmarł dnia 14 listopada 1935 r. w Poznaniu, opatrzony Sakramentami św., przeżywszy 52 lat.

S. p. Zmarły był człowiekiem stałych zasad, niezłomnego i nieskazitelnego charakteru, oddanym synem Ojczyzny. Złamały Go przeciwności losu: stosunki.

Tracimy w Nim wiernego i szczerego przyjaciela. Cześć Jego pamięci!

zg 12 201

Jarocin, Poznań, Pleszew.

Grono przyjaciół.

Dnia 14 listopada 1935 r. o godz. 12, zaśnięła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, najdroższa matka, siostra, szwagierka, bratowa i ciocia, ś. p.

z Orzeszyńskich

Marja Stęczniewska

przeżywszy lat 53. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 17. bm. o godz. 15 z domu żaloby, Ostrów, ul. Kałiska 9, o czym zawiadamiamy

w głębokim smutku pogrążeni
mąż, syn i rodzina.

Ostrów, Poznań, Sulmierzyce, Grodzisk i Gdynia.

zg 12 202

Osobnych wiadomości nie wysła się

W czwartek, dnia 14 listopada 1935 r., o godz. 8-mej rano, rozstał się z tym światem, po krótkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, nasz najdroższy ojciec, dziadek, stryj i wuj, s. p.

Antoni Szczepański

przeżywszy lat 79. Przez długi okres Swego zubożonego życia był s. p. Zmarły wzorem dobrego męża i ojca, świecąc przykładem pracowitością i ofiarnością. Pogrzeb odbędzie się w Nakle, w niedzielę, 17. bm o godz. 14 z domu żałoby przy ul. Dąbrowskiego 2. Nabożeństwa żałobne odprawione będą w poniedziałek, 18. b. m., o godzinie 9-tej w Nakle w kościele parafjalnym, a w Poznaniu w kościele Bożego Ciała.

W nieutulonym żalu pogrążona
Józefa Szczepańska z rodziną.

zg 12 206

Poznań, Gniezno, Nakło, Września, Bierzgli nek i Węglewko.

Dojazd specjalnymi autobusami firmy „Poznańskie Linje Autobusowe“: z Poznania z ul. Przemysłowej 23 o godz. 10,30, z Gniezna o godz. 11,15, z Wrześni o godz. 10,30.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Dnia 13 listopada 1935 r., zasnęła w Panu, s. p.

Emilja z Grekków Ziółkowska

Członek Zarządu i długoletnia Skarbniczka Towarzystwa Ochrony Kobiet.

W Drogiej Zmarłej tracimy szczerze oddaną i dzielną Współpracowniczką w charytatywnej działalności Towarzystwa. Pamięć Jej zachowamy na zawsze w sercach naszych.

Msza św. za spokój duszy nieodżałowanej Zmarłej odprawi się w kaplicy Kat. Tow. Ochrony Kobiet, ul. Marszałka Focha 21 w poniedziałek, dnia 18 listopada br o godz. 8,30.

zg 12 203

Poznań. Zarząd Katolickiego Towarzystwa Ochrony Kobiet.

FUTRA gotowe i na miarę.
SPODY pod futra
i SKORY wszelkiego rodzaju poieca najtaniej
Józef Dawid
Poznań, ul. Nowa 11
Firma chrześcijańska
Pg 6375-43.50

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE Akcjonariuszów Spółki Akcyjnej Herzfeld & Victorius w Grudziądzu

odbędzie się w czwartek, dnia 28-go listopada 1935 r. o godzinie 12 w południe w Warszawie przy Al. Ujazdowskich nr. 41 m. 1.

- Porządek obrad:
1. Sprawozdanie Zarządu za rok obrotowy 1934/35 oraz przedłożenie bilansu i rachunku strat i zysków.
  2. Sprawozdanie Rady Nadzorczej.
  3. Zatwierdzenie bilansu na dzień 30 czerwca 1935 r. i rachunku strat i zysków za rok obrotowy 1934/35, udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi oraz uchwalenie zużycia zysku.
  4. Powzięcie uchwały w sprawie drugiej połowy dywidendy za rok obrotowy 1929/30.
  5. Wybory do Rady Nadzorczej. dg 4836
  6. Wolne wnioski.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na 7 dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia. Akcje na okaziciela dają prawo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożone zostaną w biurze Spółki w Grudziądzu i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia (kwity depozytowe) na dowód złożenia akcji w Banku Związku Spółek Zarobkowych (Centrali i oddziałach, albo też u notariusza polskiego. W zaświadczeniach (kwitach depozytowych) należy wymienić liczbę, numery oraz rodzaj akcji i stwierdzić, że akcje nie będą z depozytu wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Grudziądz, dnia 14 listopada 1935 r.
HERZFELD & VICTORIUS Spółka Akcyjna
Zarząd.

Dnia 14 listopada 1935 r. o godz. 12, zmarł w Panu, w Poznaniu, nasz najdroższy ojciec, s. p.

Jan Modelski

em. starosta pow. jarocińskiego.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 17 listopada o godz. 14 w Rzgowie pow. Konin, o czym zawiadamiają

w ciężkim smutku pogrążone

zg 12 204

dzieci.

Jarocin.

Konie będą na dworcu.

Przewielebnemu Duchowieństwu, Zarządowi, Dyrekcji, Pracownikom Cukrowni, Przyjaciółom, Znajomym jak i wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę naszemu ukochanemu Zmarłemu, s. p.

Cezaremu Dybizbańskiemu

składamy na tej drodze najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

zg 12 205

Zona, dzieci i rodzina.

Przewielebnemu Duchowieństwu, Wielebnym Siostram Miłosierdzia, Przedstawicielom Sądownictwa, Ziemiaństwu, Obywatelstwu, Przyjaciółom, Znajomym i Krewnym oraz Towarzystwom i tym wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę, s. p.

Wacławowi Kubowiczowi

a Kolu Śpiewackiemu „Cecylja“ za śpiew nad grozem składam na tej drodze serdeczne

Bóg zapłać!

ng 17 340

Zona.

Nowy przyrząd samochodowy.

Stary i doświadczony wynalazca i przemysłowiec amerykański wynalazł nowy i pomysływy przyrząd samochodowy, niezwykle praktyczny i cieszący się wielkim zapotrzebowaniem.

Dotychczas nie ma nic coby mu dorównywało. Jest wielkie zapotrzebowanie na niego i sam się poleca. Nasamprzód robi kierowanie bezpieczniejsze. Jest bardzo oszczędny w utrzymaniu! Wydatek za niego wnet się wróci. Każdy kto go widział w użyciu, zapraśnie go. Kupcy samochodów, stacje benzynowe, sklepy części rezerwowych, warsztaty reparacyjne przyją chętnie przedstawicielstwo i założą składnice po pierwszym pokazie. Wyposaża całe floty, autobusy, traktory, taksówki, ciężarówki etc. Otwiera szerokie pole działania dla człowieka ambitnego i odważnego.

Celem wprowadzenia tego wspaniałego mechanicznego przyrządu na rynek poszukuje się zaraz na okrag lub kraj inteligentnego, doświadczonego i rzutkiego z kapitałem

PRZEDSTAWICIELA.

Bliższych informacji udziela Manufacturer Motor Products, Dept.: K-557, Wheaton, Illinois, U. S. A.

Korespondencja w języku angielskim. ng 17 678

TEN KOŁNIERZYK mowki
OPUS
jest wygodny, elegancki i trwały

NOWOŚCI w ozdobnych SERWISACH

Ćmielowskie, Karlsbadzkie oraz Szklia stołowe Zawiercie Kryształ belgijskie Val St. Lambert i krajowe

Gustowne podarki na wszelkie okoliczności poleca

Największy magazyn tej branży w Poznaniu

W. JANASZEK, ul. Świętosławska 1,

Pg 6561-45,224

Rok założ. 1896.

(dawn. Jezuicka)

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY-PARCELE

Dom

nowy ogrodem ewentl. składem kupie, dzielnicy zamieszkałej, najwyżej 15 000.— Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 579

Wille

nowa, dwum eszkanowa, blisko Poznania sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdg 67 125

Kupię

parcele blisko śródmieścia. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 881

Domek

ziemia (1—2 morgi) przy dworcu, blisko Poznania, gotówkę kupię. Oferty warunkami i szczegółami „Par“, Poznań pod 46.1

Pg 6353-46.1

Parcele

Marsz. Focha sprzedam Knytel, Marsz. Focha 55. zdg 67 056

Dom

piętrowy, niewykńczony spiesznie sprzedam. Zgłoszenia Poznań-Debiec, Maszynowa 22. zdg 66 898

4. OSOBISTE

Dobre — smaczne — tanie

Co? — Webera

śniadanie

Nowa 4. ng 17 040

Ządajcie

Gaja

ekstrakt buljonowy. ng 17 023

Unieważniam

indeksy 14 006. zdg 67 067

Obuwie

eleganckie, modne trwale tylko

pierwszorządne

fabryka

Fr. Rogoziński

Poznań, Stary Rynek 64

Kalosze, śniegowce, deszczówki

w wielkim wyborze. Pg 6 253/4

„Jadwiga“

Podgórna 10 a, najkorzystniejsze

kapelusze damskie

2. PIENIĄDZ

Bufet

wyszynku wydam na rachunek — małą kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 887

Zł 40 000,—

pożyczki na 6—12 miesięcy, poszukuje poważne przedsiębiorstwo. Zgłoszenia z podaniem warunków i gwarancji do Kurjera Poznańskiego pod zdg 66 907

1 000 zł

poszukuje solidna nauczycielka, wysoki procent, miesięczna splata. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 914

7. SPRZEDAŻE

Skład

delikatesowo - kolonialny, dobrze zaprowadzony w rynku, miasto powiatowe, wszelkie szkoły, wojsko. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 523

Maszyny do pisania

małe i duże, nowe i używane, największy wybór najniższe ceny gwarancja Skóra Ska Alch Marcinkowskiego 23 ng 16 165

Kolonjałke

sprzedam. Za Grobla 2, m. 4. zdg 66 922

APARATY RADJOWE

na spłaty już od 50 gr dziennie
Jako wpłatę na aparaty P. Z. T.
przyjmujemy Pożyczkę Narodową
właśc. Marjan Włodarczak — Zakłady Radiotechniczne, Fotograficzne — Poznań, ul. Wrocławska 30 — Telefon 36-83 — Przyjmuje asygnaty „Kredyt”

EMKA

Na aparaty fotograficzne, gramofony, płyty

przyjmujemy jako część wpłaty nr 17 946

pożyczkę inwestycyjną

Futra
najmniejsze tasy, ceny najniższe
reparacje — przeróbki — wykonanie pierwszorzędne
Magazyn Futur

Królikiewicz
tylko Podgórną 6.
P. 6995-45-202

Najtańsze
kapelusze — koszule krawaty — szale
Pietrzykowski
Wielka 8. Asygnaty Kredyt.
P. 6259-45-3

Fortepian
Foertera nowy sprzeda tano na dogodnych warunkach B. Sommerfeld 27 Grudnia 15.
ng 17 921

Futra
damskie, męskie wszelkie skóry etale na składzie. — Magazyn futer

Z. Goździewicz
Podgórną 10.
Pracownia krawiecka na miejscu dz 4 426

Pianino
krzyżowe Berliński piękny głos Słowackiego 38 — 16 zdg 66 880

Piec piekarski
dwu-tłowy — wyciągane, w bardzo dobrym stanie korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 876

Wytwórnice
Poznań, zaprowadzonego artykułu codziennej potrzeby sprzedam. Fachowość niekoniczna. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 66 875

Parasole, torebki
damskie, teki, walizki, przybory siodlarstwo zawsze najtańszej

Sebaskiewicz
Poznań, Wielka 25. zdg 66 282

Jadalnie
dębowa, lózka, lisa białego tania. Jasna 16, m. 8. zdg 66 921

Karakułowe
dwa futra nowe, sealowe, cielakowe, spody, modernizacja. Ratajczaka 26, pierwsze piętro. zdg 66 952

Typiel
„Victoria” w dobrym stanie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 951

Pieprzu i pimentu
mielonego 200 kilo, ewent. mniejsze ilości, cena 5.— wzgl. 5,50 kilo na sprzedaż. Na życzenie próby. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 66 973

Meble
najtańszej poleca

Baranowski,
Poznań Podgórną 13 P. 5776/7

Biedermayer
salon czczotowy tania sprzedam. Kopernika 3, Menthey. zdg 66 889

Skład
rzeźniczy, nowoczesnymi warsztatami, dobrze zaprowadzony na sprzedaż. Focha 189, mieszkanie 2. dg 4856

Skład
dwa duże okna wystawowe, centrum Poznania tania sprzedam. Wiadomość: Wally Zygmunta Augusta 10, m. 17. zdg 66 580

Radjo
prad zmienny tania. Mielżyńskiego 1 (skład cukierków). zdg 66 650

Maszyna
rymarska. Szkoła 7/8 — 8. zdg 67 015

Okazjal Skład artykułów radiowych, elektro-technicznych
i rowerów — warsztat reparacyjny w pow. mieście na sprzedaż. Dla fachowca zapewniona egzystencja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 969

Niebywała okazja
większej sprzedaży mebli używanych ślicznie

sympialnie, gabinetu,
orzech kaub. 3-400 —

jadalnie
nowoczesne 430. — ciężka jadalnia 450. —

pianino
czarne 390 — elekrolux 70. — oraz różne meble. Wielka 25, komis. zdg 66 962

Pianino
pierwszorzędne, zagraniczne — Szymański 4 — 5. zdg 67 055

Skład
kolonialny, mieszkaniem, klientela, gotówkowa sprzedaż Marszałka Focha 39, mieszkanie 17. zdg 67 997

Bobrowskiego
słownik łacińsko-polski 16. — Antykwariat, W-żna 19. zdg 67 098

Futro
cieple, sportowe, okazynie. Towarowa 21 — 6. zdg 67 134

Skład
urządzeniem — pierwszorzędnej dzielnicy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 129

Nowy
rower męski tania. „Gumy” 27 Grudnia 15 zdg 67 120

Kilimy
gliniańskie narzuty, kapy, firanki, cenach fabrycz. Skarbowska 17. — 4. zdg 67 012

Pianino
Stroma 24, Gerlach. zdg 67 001

Do sprzedania
narożnikowy skład kolonialno-delicatowy, maglem i mieszkaniem, dobrze zaprowadzony. — Adres Kurjer Pozn. zdg 66 995

Skład
cukierków, centrum sprzedam tania. Adres Kurjer Pozn. zdg 66 981

Pianole
200 rolek nut za 300 zł sprzedam. B. Sommerfeld, 27 Grudnia 15. ng 17 920

11. KUPNA
Kupię
wannę emalowaną, dobrze utrzymaną. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 500

Srebro
złoto, brylanty kupnie

Kruk
27 Grudnia 6 dg 4 774

Dywany
perskie kupie. Proszę o podanie jakości, wielkości i ceny do Kurjera Pozn. zdg 66 558

Pianino
używane gotówka 300 — 350. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 66 874

Futro
damskie kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 870

Kupię
używane urządzenia nadające się na skład wełny i towarów krótkich. Oferty Emilia Flor, ulica Murna 3, m. 15. zdg 66 861

Kupię
wóz, rolwage kostowy. Jednokonna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 916

Kupię
4 fotele roccoco. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 930

Plec
przenośny kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 985/8

Opryskiwacz
okna inspektowe kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 041

12. DO WYNAJĘCIA
Pokój
kuchnia, Komandorja zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 219

„Informator”
poleca mieszkania. Skarbowska 1, (podwórze parter). zdg 66 443

Sześciopokojowe tania
komfortowe, słoneczne piece, balkon, pierwsze piętro Park Wilsona, Wyspiańskiego 15 — 12 gospodarz zdg 66 656

Pokój
z kuchnią, Tęczowa 8, m. 3. zdg 66 857

Trzypokojowe
ogrodem 40. — miesięcznie wolne Wędzickowski, Piekary 11. zdg 66 937

Pokój
kotlina, meblami, Krauthofera — dzierżawa 15. — Wskaże Kurjer Pozn. zdg 66 976

5 pokojowe
Matejki 5, m. 6 od Grunwaldzkiej niskie III. ptr. wygodne schody, piece, grudeń 120 zł. gwarancja. Ogładać 12—16 godz. zdg 65 741

3 pokoje
z łazienką z czyszaniem rocznym. Chwaliszewo 56, gospodarz. zdg 66 964

13. SZUKA MIESZK.

Trzypokojowe
komfortem I lub II piętro poszukuje pewny płatnik Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 472

5 pokojowego
obszernego możliwie piece, grudeń 120 zł. Telefon 62-14 lub oferty Kurjer Pozn. zdg 65 739

2 — 3
pokoi komfort pobliżu centrum poszukuje urzędnik na stanowisku. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 934

Wyższy urzędnik
poszukuje mieszkania 2—3 pokojowe w śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 862

3 — 4 pokoi
w centrum od zaraz lub 1. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 66 854

Centrum
poszukuje próżnego pokoju lub pokoju i kuchni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 884

Urzędnik
państwowy pewny płatnik 1—2 pokoi kuchnia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 920

Pokoju
w Puszczykowie szukam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 979

Emerytka
szuka mieszkania do 40 zł. centrum. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 974

Młode
małżeństwo przebywające cały dzień poza domem szuka pokoju kuchni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 890

Mieszkania
jedno- lub dwupokojowego poszukuje w okolicy śródmieścia zaraz czynsz zgóry Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 900

Urzędnik
kolejowy, dwupokojowego. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 668

Urzędnik
poszukuje 2—3 pokojowego jasnego mieszkania z łazienką od zaraz wprost od gospodarza. Zgłoszenia ul. Śpiędołkiej 13, m. 7. zdg 67 100

Poszukuję
2—3 kuchnia wprost od gospodarza, czynsz pół roku zgóry, okolica Jezyc, przedmieście państwowe. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 037

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
trzypokojowe komfortowe na dwupokojowe. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 953

15. POKOJE UMEBL.

„Informator”
poleca pokoje. Skarbowska 1 (podwórze parter). zdg 66 444

1—2
pokoje umeblowane lub bez. Chelmońskiego 9 — 10 zdg 66 707

Pokoik
Focha 29 — " zdg 66 853

Pokój
małżeństw tania. Adres Kurjer Pozn. zdg 66 849

Wspólny
panience. Wierzbicice 31, m. 18. zdg 66 906

Panu
lub małżeństwu bezdzietnym. — Słusarska 2, m. 9. zdg 66 918

Frontowy
utrzymaniem — bez, telefon. Matejki 61 — 6. zdg 66 932

2 pokoje
eleg. gabinet i sypialnia od 1. wolne, obejrzed od 9—14. Aleje Marcinkowskiego 16, m. 17. zdg 66 940

Dwuosobowy
utrzymaniem — bez. Pocztowa 27 m. 4, podwórze. zdg 66 950

Panom
Ogrodowa 13 — 29. zdg 67 014

Nowa
1, m. 12. zdg 67 013

Ratajczaka
27 — 5 frontowy, dwuosobowy zdg 66 968

Spokojna
25 — 5. zdg 67 043

Pani (om)
czystego kuchnia łazienka Wierzbicice 43 23 I p. zdg 67 105

Przyjmę
na wspólny pokój dwie panienki. Górna Wilda 31, m. 24. zdg 67 029

Pokój
tania. Szwajcarska 19, m. 1. zdg 67 028

Dwa
pokoiki panienkom. Wodna 15 — m. 5. zdg 67 020

Utrzymaniem
telefon, łazienka. Rzeczypospolitej 2, m. 5. zdg 67 070

Elegancki
łazienka panu. Szczęśliwa 3a — 6 zdg 67 062

Pokoik
od właściciela. Wiadomość stróż. Górna Wilda 29. zdg 67 096

Śródmieście
dwa łącznie, frontowe, kaloryfery, dla dwóch ślicznych osób. Dom Rzemieślnicy, wejście podwórza, mieszkanie 29. zdg 67 127

Jedno-
dwuosobowy, łazienka, centralne, dobrem utrzymaniem. Bukowska 1, m. 18. Kaponierze. zdg 67 007

Wielka
18 — 12 a. łazienka, elektryczność zdg 67 005

Słowackiego
39 — 9. zdg 67 004

Próżne
2 pokoje zaraz 30 zł. Adres Kurjer Pozn. zdg 67 039

16. SZUKA POKOJU

Czystego
z używaniem kuchni. Oferty ce- na Kurjer Pozn. zdg 66 230.

Pokoju
niekrepującego okolicą St. Rynek od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 66 965

Pokoju
próżnego poszukuje młode małżeństwo. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 885

Próżnego
pokoju poszukuje samotna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 927

Stancji
dla dwóch chłopców lat 14 i 12, uczniów gimnazjum ks. Piotrowskiego poszukuje. Warunek: odpowiednia opieka i stały nałóż, ewtl. pomoc w naukach Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Pozn. zdg 67 109

17. LOKALE

Ubikacje
wynajme gospodarz. Półwiejska 2. zdg 66 603

Potrzebny
średni lokal śródmieściu z prądem elektrycznym dla lekkiego przemysłu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 931

2 pokoje
domek piętrowy

śródmieście, wynajme gospodarza na cele handlowe, przemysłowe. Szczegółowe oferty Kurjer Pozn. zdg 67 128

programy radiowe

POZNAŃ

Sobota, dnia 16 listopada.
Poznań — 6.30 aud. poranne z Warszawy; 6.50 muzyka z płyt; 13.20 z Warszawy; 13.30 tańce i piosenki; 14.30 utwory muzyki popularnej; 15.00 z Warszawy; 15.20 przegląd gieldowy; 15.30 z Wilna; 15.00 z Warszawy; 17.15 tańce i pieśni w wyk. słynnych artystów; 17.45 „Świat naszych zwierząt”; 18.00 z Warszawy; 18.30 z Krakowa; 18.30 Bamberka pod ratusem i bambry poznańskie (wygl. Szymon Nawrocki); 18.40 pogadanka społeczna; 18.45 piosenki w wyk. chóru Dana i Stefana Witasza; 19.00 sprawy miasta Poznania; 19.10 program; 19.20 koncert reklam.; 19.25 wiad. sport.; 19.40 z Warszawy.

Niedziela, 17 listopada.

Poznań — 9.00 z Warsz.; 9.15 muzyka z płyt; 9.40 z Warsz.; 9.50 program; 10.00 muzyka z płyt; 10.30 z Warsz.; 12.00 z Warsz.; 12.03 pogadanka dla dzieci; „Przyjcieł do nas wesły zgora!”; 12.15 z Warsz.; 14.20 koncert żywcem z płyt; 15.00 „Oszeźdności na sile rocinowej przy orce”; pogadanka; 15.10 muzyka z płyt; 15.15 poz. rolowa; „Z małego kawałka roli duża zielona masy”; 15.25 z Warsz.; 18.00 program; 18.10 koncert; 18.25 sport; 18.30 z Warsz.; 19.00 muzyka z płyt; 19.15 z Warsz.; 23.05 różne orkiestry na płytach.

WARSZAWA

Sobota, dnia 16 listopada.
6.30 audycje poranne; 6.50 muzyka (płyty); 12.15 koncert malarzy orkiestry P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego; 13.25—13.30 chwilką gospodarstwa domowego; 14.30 muzyka lekka (płyty); 15.00 odczytanie fragmentu z powieści Józefa Wittlina „Sól Ziemi”; 15.15 nasz handel morski; 15.20 przegląd gield.; 15.30 koncert z Wilna; 16.15 utwory organowe w wykonaniu Jana Kucharskiego; 16.30 watorium Muzycznego Konserwatorium Warszawskiego; 16.30 — skrzynka techniczna; 16.45 „Cala Polska śpiewa”; 16.45 audycje prowadzi prof. Bronisław Rutkowski; 17.00 „Dusza języka i dusza kraju”; 17.05 audycje z Wschodnich Melchiora Wańkowiaka; 17.15 nowości z płyt; 17.45 odczyt z Poznania; 17.50 Naeze miasta i miasteczka; „Miasteczko Zakopane”; 18.00 audycje — wykład A. Węgrzyn (o) na wszystkie rozgl. P. R.); 18.00 aud. dla dzieci; a) historia o Marceljanku i jego węzku; — opow. dla dzieci młodzieży; b) „Blażek”; — obrazek słuchowski; 18.30 przegląd wzdwanietw.; 18.40 pogadanka społeczna; 18.45 utwory Hektora Berlioz (płyty); 19.00 przegląd rolniczej prasy z Wilna; 19.10 program; 19.20 koncert reklam.; 19.25 wiad. sport.; 19.50 pozadanka aktualna; 20.00 „Mozaika muzyczna”; Wyk. *** — piosenki. M. Orzechowski — wibrafon. Władysław Szpilman — fortep. Mieczysław Hoherman — harmonia i gitara Leon Narkiewicz — harfa. Tadeusz Zygodło — skrzypce; 20.45 dz. wiad. czarno; 20.55 obrazki z Polski współczesnej; 21.00 audycja dla Polaków z zagranicy; „Lotnictwo w Polsce”; 21.30 „Wesola Syrena”; — audycja w oprac. Marijana Hemara; 22.00 „Czar walca”; — operetka Oscara Strauss z J. Radwanówną i M. Debowskiem w rolach głównych; 23.20—24.00 tr. muzyki tanecznej z Café-Clubu w Warszawie.

Niedziela, 17 listopada.

9.00 aud. por.; 9.40 dziennik; 10.00 program; 10.00 muzyka z płyt; 10.30 nabożeństwo z kościoła św. Krzyża w Warszawie; 12.03 przegląd teatralny; 12.15 poranek muzyczny w wyk. ork. symf. Białharmonii krakowskiej pod dyr. W. Biedajewa i O. Martusiewicz (fortep.). W programie: Rimskij-Korsakow: „Car Saitan”; Rachmaninow: koncert fort. c-moll. Czajkowski: V Symfonia. W przerwie o godz. 13.00 fragm. słuchowski; „Ponad śnieg”; St. Zeromskiego; o okazji 10-lecia śmierci autora; 14.00 — fragm. powieści „Ludzie bezdomni”; St. Zeromskiego; 14.20 muzyka lekka z płyt; 15.00 godzinna rolnika; pogadanki, muzyka z płyt i przegląd ryneków produktów rolniczych; 16.00 audycja dla dzieci; „Czem jest twój tatuś — strażakiem!”; 16.15 lekka aud. muzyczna; „Pardon czy pan Bou-bou!”; 16.45 „Cala Polska śpiewa” w wyk. chóru chłopców szkoły powszechnej nr. 5 w Toruniu; 17.00 Audycja lotewska”; 17.40 — „Mizawki regionalne: śnieg pod Łodzią”; audycja muzyczno-słowna; 18.00 program; 18.25 sport lokalny; 18.30 słuchowski; „Kaptan statku Siveking” (wznowienie); 19.00 znane utwory na zespolę fortepianów (płyty); 19.15 „Co czytać?”; 19.30 na wesole i wesołej fali; „Nad piękną morza Półwisią”; 20.00 tr. z teatru wielkiego w Warszawie z opery „Halka”; St. Moniuszki. w przerwach dziennik wieczorny i sport orolno polski; 23.05 muzyka taneczna z płyt.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na sobotę:
16.00 Koenigswusterhausen — Wesola audycja. 16.05 Praga. — Koncert ork. wojskowej.
17.30 Paris P. T. T. Koncert ork. Budapeszt. Węgierskie pieśni ludowe. 17.40 Bratislava. — Muzyka lekka.
18.20 Królewice. Muzyka orkarnowa 18.30 Monachium. Mała muzyka wieczorna K. Stroma na instr. 18.55 Budapeszt. Recital fortepianowy.
19.15 Ryga. Muzyka operowa. Praga. Słaskie pieśni ludowe. Wiedeń. Arje i pieśni. 19.30 Bruksela franc. Recital wiolonczelowy. 19.35 Monachium. „Wolny strzelec”; — opera Webera Dyr. H. Knappertshausen. 19.45 Wiedeń. „Rycerz Pasman”; — operetka J. Straussa. 19.50 Praga. Wesola audycja muzyczna.
20.00 Moskwa (Kom.). Fragment operetki wiedeńskiej i francuskiej. 20.10 Sztuttgart. Wesola aud. sobotnia. Wrocław. — Wesoly program dwugodzinny. — Lipsk. Frankfurt. Wesoly wieczór. 20.40 Kopenhaga. Radiobal dla starszej generacji. 20.50 Rzym „Trubadur”; — opera Veriego. — Mediolan. Jazz symfoniczny.
21.00 Bruksela flam. Koncert ork. symfonicznej. 21.30 Paris P. T. T. Radiokabaret. 21.40 Budapeszt. Koncert ork. operowej. 21.45 Strasburg. Koncert orkiestrowy. Radio Paris. „Griseledis”; — baśń muz. Masseneta.
22.00 Sztokholm. Muzyka taneczna. Anglia (Rep. Progr.). — „Fra Diavolo”; — opera Aubera (akt II). 22.10 Wiedeń. Melodie wiedeńskie. 22.25 Luksemburg. — Koncert galowy polsk. muzyce polskiej pod dyr. G. Fitelberga. 22.30 Wrocław. Muzyka taneczna. Lipsk. „A jutro niedziela”; — wesoly koncert rozrywkowy. — Berlin. Wesoly koncert Weekendowy. Koenigswusterhausen. — „Nocna muzyka”; 22.40 Królewice. Wesoły tańca. 22.45 Anglia (Rep. Progr.). Utwory fort. Albeniza.
23.00 Monachium. Muzyka lekka. Koenigswusterhausen. „Prosimy do tańca”. Bukareszt. Koncert nocny. Hamburg. Muzyka taneczna. Budapeszt. Muzyka taneczna. Anglia (Rep. Progr.).

Muzyka taneczna. 23.30 Strasburg. Muzyka taneczna. 23.45 — Paris P. T. T. Muzyka taneczna. 24.00 Sztuttgart. Koncert nocny. Muz. kameralna „raz symfonia nr. 3 Brucknera ze strzela.

na niedziele:

6.00 Koenigswusterhausen — Koncert portowy z Hamburga. 7.30 Praga. Koncert z Karłowych Watów. 8.30 Kolonia. Muzyka w niedzielne rano. Praga. Muzyka organowa. 9.10 Praga. Kwartet salonowy Muzyka. 10.05 Praga. Koncert młodocianych wirtuozów. 10.30 Kolonia. Koncert chóru. 11.05 Praga. Koncert radiork. 11.25 Kolonia. Kwartet D-dur Beethovena. Koenigswusterhausen. Koncert chóru. 11.45 Wiedeń. Koncert symfoniczny. 12.20 Praga. Muzyka lekka. 13.00 Wiedeń. Muzyka popularna. 13.05 Koenigswusterhausen. Koncert ork. 14.00 Sztokholm. Koncert symfoniczny. 15.05 Monachium. Poeta tonów R. Schumann. 15.25 Kopenhaga. Koncert orkiestrowy. 15.40 Wiedeń. Muzyka kameralna. 16.00 Koenigswusterhausen. — Muzyka lekka. Praga. Koncert popularny. Wrocław. Wesoły program dwugodzinny. Lipsk. — Od sego w tydzień! — wesoly program aud. muzyczna. — 16.25 Moskwa (RCZ). Koncert symfoniczny. 17.00 Budapeszt. Muzyka cygańska. Bukareszt. Muzyka lekka. 17.30 Moskwa (Kom.). Jasny strumień! — opera Szostakowicza. 17.50 Wiedeń. „Gly jesienią liście opadają”; — radionotourri Praga. Melodie operetkowe. 18.00 Lipsk. „Walkiria”; — opera R. Wagnera. Radio Paris. — Koncert symf. z udz. skrzypka E. Zimballista. 18.15 Hamburg. — Muzyka taneczna. 18.30 Anglia (Rep. Progr.). Koncert ork. detej. 19.00 Moskwa (WCSPS). Koncert muzyki lekkiej. 19.10 Kolonia. Muzyka wieczorna. 19.15 Anglia (Rep. Progr.). Orkiestra

Parasole - Torebki - Paski i wszelkie inne drobiazgi dla Pani! STEFAN KAŁAMAJSKI.

Pg 6 555/6-45.176/7

18. DZIERŻAWY

Jezioro do wydzierżawienia. Zgłoszenia Maj. Tomiszewo, p. Pawłowo Zon. pow. Wągrowiec zdg 66 837

23. ROZMAITE

Swędenie oraz wyrzuty skórne usuwa Krem Lain-Age (z kognikiem). - Nieškodliwy kosmetyk. usuwający wady naskórka. ng 14 635

Akuszka

Strzelecka 2 przy Świątkowskim udziela porady pomocy. zdg 64 369

Pończochy - skarpetki dobre tanio tylko w firmie „Haftoplis“

Stary Rynek 6. (Wiankowa). Pg 6 156-43.01

Rekawiczki

kto uszyje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 926

Radjo - Pogotowie

Telefon 26-98. Szewska 12. wykonuje naprawy. rzetelnie, szybko, tanio. ng 17 053

Wróżbiarka

Jezuicka 8, mieszkanie 1. zdg 67 095

Maszyny do pisania „Continental“ triumf techniki. Przedstawicielstwo

Przygodzki, Hampel i S-ka Poznań, Sew. Mielżyńskiego 21. telefon 21-24. ng 17 941

Manicure 0,50

Ondulacja 0,50 strzyżenie 0,40 pań, panów. obsługa pierwszorzędna. Kozia 19. - obok Wolworta. zd 67 031

TEATRY

TEATR POLSKI: Piątek, 15. 11. „Domino“.

Sobota, 16. 11. „Domino“.

Niedziela, 17. 11. o godzinie 4: „Rozkoszna dziewczyna“.

Niedziela, 17. 11. o godzinie 8: „Domino“.

TEATR WIELKI (Opera): Piątek, 15. 11. „Faust“.

Sobota, 16. 11. „Aida“.

Niedziela, 17. 11. o godzinie 3: „Halka“. Ceny popularne od 50 gr do 2 zł.

Niedziela, 17. 11. o godzinie 8: „Róża Stambułu“.

TEATR NOWY: Piątek, 15. 11. „Powrót mamy“, premiera.

Sobota, 16. 11. „Powrót mamy“.

Niedziela, 17. 11. o godzinie 4: „Trafika pani generałowej“.

Niedziela, 17. 11. o godzinie 8: „Wiosenne porządki“.

KINA

Poznań, piątek, 15. 11. APOLLO: „Kocham wszystkie kobiety“.

CORSO: Piesniarz Warszawa i „Frankenstein“.

GONG: „Mały Pułkownik“.

GWIAZDA: „Mała Mateczka“.

METROPOLIS: „Marzące usta“.

OŚWIATOWE T. C. L.: „Chłopcy z placu broni“.

RENAISSANCE: „Miłość Fräulein Doktor“ i „Pionierzy Texasu“.

SLONCE: „Dziewczę z Budapesztu“.

SPINKS: „Za dwa pocałunki“.

ŚWIT: „Sing-Sing“.

TECZA-Lazarz: „Weronika“.

TECZA-Wilda: „Nie chcę wiedzieć, kim jesteś“.

WILSONA: „Zuzu“.

Młody

podchor. przyjme jakakolwiek prace. Dodatkowo bezinteresownie udzieli mniej zaawansow. lekcyj języków, stenografii. Oferty Kurjer Pozn zdg 66 978

Kucharka

poszukuje posady do dorosłych osób. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 898

Służąca

młodsza poszukuje posady bez gotowania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 972

Uczeń

fryzjerski szuka posady utrzymaniem - bez. Oferty Kurjer Pozn zdg 67 059

Służąca

gotowanie. pranie szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 119

Kucharka

wykwintne gotowanie szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 118

Krawcowa

szuka posady w domu i poza dom Oferty Kurjer Poznański zdg 67 011

Gospodyni

asymdzielna, dobremi, długoletnimi świadectwami, poleceniami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 032

ng 16 908

Ucznia

do składu kolonialnego i delikatesów przyjme zaraz I. Dąbkowski Borek. ng 17984/5

Służąca

z gotowaniem. Becker Nast. 3-go Maja 5. zdg 67 126

Fryzjerka

potrzebna od zaraz. Kręta 1/2. zdg 66 994

Służąca

gotowaniem, wszystkiego potrzebna. Górna Wilda 31. 3. zdg 66 993

Ekspedjentka

dzielna, uczciwa, branży spożywczo - delikatesowej potrzebna. - Oferty Kurjer Poznański zdg 66 989

Starszy

uczeń lub młodszy ekspedjent do przyborów krawieckich potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 66 988

Gorzelanego

poszukuje na kampanie lub stałe zaraz. Świadectwa, referencje, podanie pensji. Oferty „Par“ pod 57,54. Pg 6565-57,54

Hańciarkę

przyjme. Szwajcarska 14 - 4. zdg 67 030

Ekspedjentka

rzeźnicza potrzebna zaraz. Tylko dzielna siła Odpisy świadectw fotografija. Henryk Weichmann, Środa. ng 17943

28. ROZRYWKA

Sing - Sing

mistrzowskiej gry Bette Davis Spencer Tracy - Kino „Świt“ św. Marcina 65. ng 17 237 8

Za dwa pocałunki

Rozkoszna komedia Henry Garat Kinoteatr „Sfinks“. zdg 66 816

Shirley Temple

jako „Mały pułkownik“. Kino Gong. zdg 66 950

Kino Tęcza - Wilda

„Nie chcę wiedzieć kim jesteś“. zdg 66 971

Zuzu

Józefina Baker Komedja pełna dowcipu, sentymentu. Kino Wilsona. zdg 67 058

Warto się przekonać...

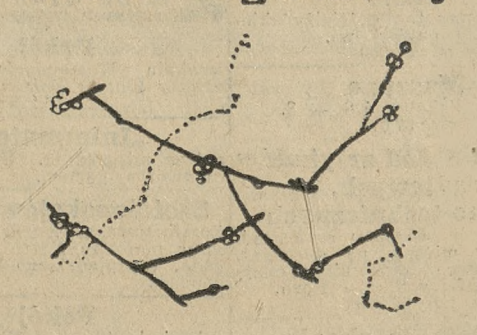
przed kupnem odbiornika. że nasz „Ultra-Selector“ jest niedościgniony pod względem selektywności, zasięgu, naturalności tonu - przytem

100 złotych tańszy! Demonstracja w mieszkaniu interesentów bezpłatnie.

RADJOFON S.P.Z. ŚW. MARCIN 57 TEL 3202

Kompletne odbiorniki bateryjne od 4850 98 złotych!

Humor zagraniczny

Przyleciałem z Barcelony przy szybkości 800 kilometrów na godzinę! - To już jest blaga! - Tak. Ale szybkość wymarzona! („Gutierrez“ Madryt). S. F.

TOWARZYSTWO WŁAŚCICIELI DOMÓW I NIERUCHOMOŚCI W POZNANIU zwołuje WSZYSTKICH WŁAŚCICIELI NOWYCH DOMÓW NA ZEBRANIE Pg 6568-57,57 w poniedziałek, 18 listopada, o godz. 6 po poł. w sali p. Heyduckiego, Masztalarska 8, celem omówienia spraw aktualnych, związanych z nowymi domami.

Dziewczyna pracowita, uczciwa szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 902

Kelner rutynowany szuka posady ewentl. gawarnia. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 66 908

Przyjme posługę, dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 911

Dziewczyna do wszystkiego znajaca szyćce poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 941

Dziewczyna z dobremi świadectwami, czysta uczciwa, z dobrem gotowaniem od zaraz lub 1. chetna do pomocy w składzie szuka posady. - Oferty Kurjer Poznański zdg 66 935

Poszukuję posady od 1. 12. 35 lub później jako stróż. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 878

Stolarz poszukuje posady najchętniej stróża. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 113

Pomocnik fryzjerski siła pierwszorzędna, specjalista w strzyżeniu pań, wodna ondulacja, w żelazkowej pocztakujacy poszukuje posady od 1 grudnia. - Miejsce obojętne. Warunki skromne. Proszę adresować do Kurjera Pozn. pod dzg 67 110

Stolarz poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 104

Dziewczyna pracowita i czysta, chetna poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 027

Krawcowa bardzo dobra, garderobe damska dziecica poszukuje posady 2.- z dniennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 024

Poszukuję posługi całodzienniej z praniem, gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 021

Dziewczyna poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 018

Kuchmistrzynie z długoletnią praktyką poszukuje posady hotelu zakładowej, restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 069

Dziewczyna samodzielnie gotowaniem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 089

Poszukuję posady biurze lub za woźnego z kaucją. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 093

Panienska do dziećci szyćciem, robotkami od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 052

Młodzieniec poszukuje jakiegokolwiek posady z kaucją do 300.- Oferty Kurjer Poznański zdg 67 061

Kelner rutynowany na żądanie kaucją szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 539

Posługaczka z dobrem gotowaniem na pół dnia poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 540

Technik budowlany pierwszorzędne świadectwa, długoletnia praktyka, poszukuje posady ewentl. później przystąpiłby do spółki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 543

Książkowy bilansista poszukuje zajęcia popołudniowego. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 557

Dziewczyna ze wsi poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 560

Szofer - służący z bardzo dobremi poleceniami, uczciwy poszukuje jakiegokolwiek posady za małym wynagrodzeniem. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 66 513

Pracznka bardzo czysta, szuka prania 2-50 dziennie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 582

Gospoial poszukuje poza dom. gotowania, prasowania i prania dla intelig. państwa. Półwiejska 16, m. 10, II ptr. zdg 66 494

27. WOLNE MIEJSCA

Służąca do wszelkiej pracy domowej. Michalak, Restauracja, Wierzbicice 41. zdg 66 709

Poszukuję nauczycielki do chłopca, kurs kl. VI powszechniej. Wymagany język francuski. Warunki i kopje świadectw proszę przesać Wąligóra, Popowo-Biskupie, poczta Dubielno (Pomorze). zdg 66 834

Zakład dentystyczny poszukuje od 1 grudnia rutynowanego asystenta, możliwie z uprawnieniem przeważnie do operatywy. Zgłoszenia z odpisami świadectw fotografija i podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 65 957

Służąca z gotowaniem do restauracji potrzebna. Polna 18. drg 4 850

Dziewczę do pomocy dziećci. Dąbrowskiego 6, m. 2. zdg 66 871

Osoba inteligentna, jako lektorka i wyręczytelka domowa, przychodnia potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 66 847

Ogrodnicy pomocnik początkujący może się zgłosić. Poznań-Solacz, Grudzieńiec 124. zdg 66 904

Potrzebna panienska do składu żywnościowego z gwarancją zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 905

Dziewczyny do wszystkiego poszukuje. Spokojna 25, m. 4. zdg 66 915

SNIEG TATRZAŃSKI KREM i PUDER najskuteczniejszy środek do racjonalnej pielęgnacji twarzy. FALKIEWICZ-POZNAŃ FABRYKA PERFUM i KOSMETYKÓW ZAŁ. 1011 w PARYŻU

Przedpłata na miesiąc grudzień 1935 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeskód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania. W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 41-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Co-futro - to Edmund Rychter - co palto - to Edmund Rychter - co ubranie - to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop